ISSN 1847-4853

SLUŽBENI GLASNIK

OPĆINE VIŠKOVCI

BROJ 8

Viškovci, 12. studenog 2019.

AKTI OPĆINSKOG VIJEĆA

1. Polugodišnji izvještaj o izvršenju Proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01. siječnja do 30. lipnja 2019. godine.....3
2. Odluka o prihvaćanju Izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Općine Viškovci za 2018. godinu.....40
3. Odluka o prihvaćanju Izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije.....41
4. Odluka o usvajanju Strategije razvoja turizma Općine Viškovci za razdoblje od 2017. - 2021. godine.....42
5. Zaključak o usvajanju Izvješća o radu općinskog načelnika Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.....146
6. Pravilnik o službenoj odobri, obući, opremi, službenoj oznaci i iskaznici komunalnih i poljoprivrednih redara.....147

Na temelju članka 12. stavka 3., članka 108. stavak 1. i 5. i članka 109. stavak 2. Zakona o proračunu (Narodne novine, broj 87/8, 136/12 i 15/15) i članka 4. Pravilnika o polugodišnjem i godišnjem izvještaju o izvršenju proračuna (Narodne novine, broj 24/13 i 102/17) , te članka 32. Statuta Općine Viškovci (Službeni glasnik Općine Viškovci 1/13 i 1/18) Općinsko vijeće Općine Viškovci na svojoj 15. sjednici održanoj dana 10. studenog 2019. godine donijelo je:

ODLUKU
o usvajanju Polugodišnjeg izvještaja o izvršenju Proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01. siječnja do 30. lipnja 2019.

I.

Usvaja se Polugodišnji izvještaj o Izvršenju Proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01. siječnja do 30. lipnja 2019.

II.

Izvještaj iz točke I. ove Odluke prilog je ovoj Odluci i čini njezin sastavni dio.

III.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Općine Viškovci.

Klasa:400-06/19-01/06
Urbroj:2121/10-01-02/19-563
Viškovci, 10. studenog 2019.

PREDSJEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA

Mario Marijanović v.r.

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Na temelju članka 109. stavka 2. Zakona o proračunu ("Narodne novine" broj 87/08, 136/12 i 15/15), te članka 32. Statuta Općine Viškovci ("Službeni glasnik" Općine Viškovci 01/13 i 01/18) Općinski načelnik Općine Viškovci predlaže Općinskom vijeću Općine Viškovci na donošenje:

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

Naslovna

I. OPĆI DIO

Članak 1.

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračunu Općine Viškovci za razdoblje od 01. siječnja do 30. lipnja 2019.

RAČUN PRIHODA I RASHODA	Ostvarenje 2018	Plan	Ostvarenje 2019
Prihodi poslovanja	2.202.503,20 kn	25.417.289,00 kn	4.616.993,08 kn
Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	0,00 kn	60.000,00 kn	30.000,00 kn
UKUPNO PRIHODA	**2.202.503,20 kn**	**25.477.289,00 kn**	**4.646.993,08 kn**
Rashodi poslovanja	1.382.881,24 kn	5.712.265,98 kn	2.240.545,84 kn
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	514.795,39 kn	20.257.737,10 kn	3.324.694,22 kn
UKUPNO RASHODA	**1.897.676,63 kn**	**25.970.003,08 kn**	**5.565.240,06 kn**
RAZLIKA VIŠAK/MANJAK	**304.826,57 kn**	**-492.714,08 kn**	**-918.246,98 kn**

RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA			
Ukupan donos viška/manjka iz prethodnih godina	**492.714,88 kn**	**492.714,08 kn**	**492.714,88 kn**
Dio koji će se rasporediti/pokriti u razdoblju	492.714,88 kn	492.714,08 kn	492.714,88 kn

RAČUN FINANCIRANJA			
Primici od financijske imovine i zaduživanja	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn
Izdaci za financijsku imovinu i otplate zajmova	0,00 kn	0,00 kn	0,00 kn
NETO FINANCIRANJE	**0,00 kn**	**0,00 kn**	**0,00 kn**

VIŠAK/MANJAK + NETO FINANCIRANJE + RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA	**797.541,45 kn**	**0,00 kn**	**-425.532,10 kn**

Članak 2.

Prihodi i rashodi, primici i izdaci po ekonomskoj klasifikaciji prikazuju se u Računu prihoda i rashoda u računu financiranja.

Članak 3.

Rashodi i izdaci proračuna Općine Viškovci za prvo polugodište 2019. godine prikazani su u Izvršenju proračuna po organizacijskoj, ekonomskoj i programskoj klasifikaciji.

Članak 4.

Polugodišnji obračun proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01. siječnja do 30. lipnja 2019. godine stupa na snagu osam dana od dana objave u „Službenom glasniku" Općine Viškovci.

Klasa:400-06/19-01/04
Urbroj:2121/10-02-02/19-545
Viškovci, 13. rujna 2019.

OPĆINSKI NAČELNIK

Ante Krištić v.r.

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI [T-3]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Plan 4	Ostvarenje 2019 5	Indeks 5/3 6	Indeks 5/4 7
3	**Rashodi poslovanja**	**1.382.881,24**	**5.712.265,98**	**2.240.545,84**	**1,62**	**0,39**
31	**Rashodi za zaposlene**	**143.416,03**	**1.583.054,48**	**589.873,15**	**4,11**	**0,37**
311	Plaće (Bruto)	121.088,76	1.318.012,00	506.041,20	4,18	0,38
3111	Plaće za redovan rad	121.088,76		506.041,20	4,18	
312	Ostali rashodi za zaposlene	1.500,00	25.700,00	0,00	0,00	0,00
3121	Ostali rashodi za zaposlene	1.500,00		0,00	0,00	
313	Doprinosi na plaće	20.827,27	239.342,48	83.831,95	4,03	0,35
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	18.768,78		81.487,61	4,34	
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti	2.058,49		2.344,34	1,14	
32	**Materijalni rashodi**	**545.047,99**	**2.783.811,50**	**1.191.302,50**	**2,19**	**0,43**
321	Naknade troškova zaposlenima	20.469,91	94.040,00	21.321,26	1,04	0,23
3211	Službena putovanja	1.548,99		0,00	0,00	
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život	7.903,00		8.883,26	1,12	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika	2.790,00		1.480,00	0,53	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima	8.227,92		10.958,00	1,33	
322	Rashodi za materijal i energiju	87.311,58	260.500,00	87.779,59	1,01	0,34
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	7.652,38		9.467,53	1,24	
3223	Energija	73.319,20		70.920,98	0,97	
3224	Mat. i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje	6.340,00		7.391,08	1,17	
3225	Sitni inventar i auto gume	0,00		0,00		
323	Rashodi za usluge	357.836,08	2.196.797,50	745.533,68	2,08	0,34

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - PRIHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA [T-4]

IzvorID	Opis	Ostvarenje 2018	Plan	Ostvarenje 2019	Indeks 5/3	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6	7
0	**(ništa)**	**0,00**	**22.000,00**	**0,00**		**0,00**
0	**(ništa)**	**0,00**	**22.000,00**	**0,00**		**0,00**
0	(ništa)	0,00	22.000,00	0,00		0,00
1	**Opći prihodi i primici**	**2.202.503,20**	**5.464.189,00**	**2.440.867,74**	**110,82%**	**0,45**
10	**Opći prihodi i primici**	**2.202.503,20**	**5.464.189,00**	**2.440.867,74**	**110,82%**	**0,45**
100	Opći prihodi i primici	2.202.503,20	5.464.189,00	2.440.867,74	110,82%	0,45
4	**Prihodi za posebne namjene**	**0,00**	**19.991.100,00**	**2.206.125,34**		**0,11**
40	**Prihodi za posebne namjene**	**0,00**	**19.991.100,00**	**2.206.125,34**		**0,11**
400	Prihodi za posebne namjene	0,00	19.991.100,00	2.206.125,34		0,11
	UKUPNO	**2.202.503,20**	**25.477.289,00**	**4.646.993,08**	**210,99%**	**18,24%**

Informatička obrada:
rptI3L-2izv **MunicipalSoft**

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA [T-5]

IzvorID 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Plan 4	Ostvarenje 2019 5	Indeks 5/3 6	Indeks 5/4 7
0	**(ništa)**	**3.750,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00%**	
0	**(ništa)**	**3.750,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00%**	
0	(ništa)	3.750,00	0,00	0,00	0,00%	
1	**Opći prihodi i primici**	**1.589.615,63**	**5.246.339,24**	**2.758.278,76**	**173,52%**	**0,53**
1	**10**	**0,00**	**8.000,00**	**1.000,00**		**0,13**
1	Opći prihodi i primici	0,00	8.000,00	1.000,00		0,13
10	**Opći prihodi i primici**	**1.589.615,63**	**5.238.339,24**	**2.757.278,76**	**173,46%**	**0,53**
100	Opći prihodi i primici	1.589.615,63	5.238.339,24	2.757.278,76	173,46%	0,53
3	**Vlastiti prihodi**	**29.250,00**	**290.000,00**	**0,00**	**0,00%**	**0,00**
30	**Vlastiti prihodi**	**29.250,00**	**290.000,00**	**0,00**	**0,00%**	**0,00**
300	Vlastiti prihodi	29.250,00	290.000,00	0,00	0,00%	0,00
4	**Prihodi za posebne namjene**	**275.061,00**	**20.433.663,84**	**2.806.961,30**	**1020,49%**	**0,14**
40	**Prihodi za posebne namjene**	**275.061,00**	**20.433.663,84**	**2.806.961,30**	**1020,49%**	**0,14**
400	Prihodi za posebne namjene	275.061,00	20.433.663,84	2.806.961,30	1020,49%	0,14
	UKUPNO	**1.897.676,63**	**25.970.003,08**	**5.565.240,06**	**293,27%**	**21,43%**

Informatička obrada:
rptI3L-2izv **MunicipalSoft**

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI [T-6]

Funk. 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Plan 4	Ostvarenje 2019 5	Indeks 5/3 6	Indeks 5/4 7
01	**Opće javne usluge**	**404.320,10**	**4.028.384,18**	**1.868.388,93**	**4,62**	**0,46**
010	Opće javne usluge	3.895,00	40.474,00	18.575,00	4,77	0,46
0100	Opće javne usluge	3.895,00	40.474,00	18.575,00	4,77	0,46
011	Izvršna i zakonodavna tijela, financijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	234.114,33	3.326.898,68	1.635.278,95	6,98	0,49
0110	Izvršna i zakonodavna tijela, financijski i fiskalni poslovi, vanjski poslovi	64.255,84	1.249.105,00	42.316,28	0,66	0,03
0111	Izvršna i zakonodavna tijela	160.127,78	1.390.584,51	1.258.811,04	7,86	0,91
0112	Financijski i fiskalni poslovi	9.730,71	687.209,17	334.151,63	34,34	0,49
013	Opće usluge	166.310,77	661.011,50	214.534,98	1,29	0,32
0130	Opće usluge	0,00	120.311,50	47.394,02		0,39
0131	Opće usluge vezane uz službenike	165.085,94	360.700,00	167.140,96	1,01	0,46
0133	Ostale opće usluge	1.224,83	180.000,00	0,00	0,00	0,00
03	**Javni red i sigurnost**	**52.750,00**	**120.000,00**	**61.750,00**	**1,17**	**0,51**
032	Usluge protupožarne zaštite	52.750,00	120.000,00	61.750,00	1,17	0,51
0320	Usluge protupožarne zaštite	52.750,00	120.000,00	61.750,00	1,17	0,51
04	**Ekonomski poslovi**	**352.223,50**	**8.186.689,45**	**1.587.924,28**	**4,51**	**0,19**
042	Poljoprivreda, šumarstvo, ribarstvo i lov	328.473,50	1.094.363,00	586.656,25	1,79	0,54
0421	Poljoprivreda	328.473,50	1.094.363,00	586.656,25	1,79	0,54
045	Promet	23.750,00	1.411.076,45	1.001.268,03	42,16	0,71
0451	Cestovni promet	23.750,00	1.411.076,45	1.001.268,03	42,16	0,71
046	Komunikacije	0,00	112.500,00	0,00		0,00
0460	Komunikacije	0,00	112.500,00	0,00		0,00
047	Ostale industrije	0,00	5.568.750,00	0,00		0,00

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI [T-6]

Funk. 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Plan 4	Ostvarenje 2019 5	Indeks 5/3 6	Indeks 5/4 7
0473	Turizam	0,00	5.568.750,00	0,00		0,00
05	**Zaštita okoliša**	**109.750,00**	**331.563,00**	**1.028,12**	**0,01**	**0,00**
051	Gospodarenje otpadom	109.750,00	305.000,00	1.028,12	0,01	0,00
0510	Gospodarenje otpadom	109.750,00	305.000,00	1.028,12	0,01	0,00
056	Poslovi i usluge zaštite okoliša koji nisu drugdje svrstani	0,00	26.563,00	0,00		0,00
0560	Poslovi i usluge zaštite okoliša koji nisu drugdje svrstani	0,00	26.563,00	0,00		0,00
06	**Usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice**	**152.256,04**	**12.070.226,41**	**1.667.148,82**	**10,95**	**0,14**
060	Usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice	0,00	10.822.726,41	1.312.762,81		0,12
0600	Usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice	0,00	10.822.726,41	1.312.762,81		0,12
061	Razvoj stanovanja	0,00	470.000,00	0,00		0,00
0610	Razvoj stanovanja	0,00	470.000,00	0,00		0,00
062	Razvoj zajednice	21.875,00	195.000,00	82.034,43	3,75	0,42
0620	Razvoj zajednice	21.875,00	195.000,00	82.034,43	3,75	0,42
064	Ulična rasvjeta	98.725,77	305.000,00	67.509,97	0,68	0,22
0640	Ulična rasvjeta	98.725,77	255.000,00	67.509,97	0,68	0,26
0641	???	0,00	50.000,00	0,00		0,00
066	Rashodi vezani uz stanovanje i kom. pogodnosti koji nisu drugdje svrstani	31.655,27	277.500,00	204.841,61	6,47	0,74
0660	Rashodi vezani uz stanovanje i kom. pogodnosti koji nisu drugdje svrstani	31.655,27	152.500,00	23.686,21	0,75	0,16
0661	???	0,00	125.000,00	181.155,40		1,45
08	**Rekreacija, kultura i religija**	**642.334,56**	**577.359,24**	**176.315,59**	**0,27**	**0,31**
081	Službe rekreacije i sporta	554.534,56	322.359,24	114.436,00	0,21	0,35
0810	Službe rekreacije i sporta	554.534,56	322.359,24	114.436,00	0,21	0,35
082	Službe kulture	0,00	50.000,00	5.164,00		0,10
0820	Službe kulture	0,00	50.000,00	5.164,00		0,10
084	Religijske i druge službe zajednice	70.000,00	150.000,00	1.600,08	0,02	0,01
0840	Religijske i druge službe zajednice	70.000,00	150.000,00	1.600,08	0,02	0,01
086	Rashodi za rekreaciju, kulturu i religiju koji nisu drugdje svrstani	17.800,00	55.000,00	55.115,51	3,10	1,00
0860	Rashodi za rekreaciju, kulturu i religiju koji nisu drugdje svrstani	17.800,00	55.000,00	55.115,51	3,10	1,00

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PREMA FUNKCIJSKOJ KLASIFIKACIJI [T-6]

Funk. 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Plan 4	Ostvarenje 2019 5	Indeks 5/3 6	Indeks 5/4 7
09	**Obrazovanje**	**123.751,41**	**265.000,00**	**103.227,00**	**0,83**	**0,39**
091	Predškolsko i osnovno obrazovanje	70.089,43	167.000,00	39.353,92	0,56	0,24
0911	Predškolsko obrazovanje	35.103,47	67.000,00	33.947,94	0,97	0,51
0912	Osnovno obrazovanje	34.985,96	100.000,00	5.405,98	0,15	0,05
092	Srednjoškolsko obrazovanje	53.661,98	98.000,00	63.873,08	1,19	0,65
0920	Srednjoškolsko obrazovanje	53.661,98	98.000,00	63.873,08	1,19	0,65
10	**Socijalna zaštita**	**60.291,02**	**390.780,80**	**99.457,32**	**1,65**	**0,25**
100	Socijalna zaštita	600,00	142.780,80	49.526,30	82,54	0,35
1005	???	600,00	142.780,80	49.526,30	82,54	0,35
102	Starost	1.776,03	3.000,00	0,00	0,00	0,00
1020	Starost	1.776,03	3.000,00	0,00	0,00	0,00
104	Obitelj i djeca	4.000,00	50.000,00	5.000,00	1,25	0,10
1040	Obitelj i djeca	4.000,00	50.000,00	5.000,00	1,25	0,10
107	Socijalna pomoć stanovništvu koje nije obuhvaćeno redovnim socijalnim programima	53.914,99	190.000,00	44.931,02	0,83	0,24
1070	Socijalna pomoć stanovništvu koje nije obuhvaćeno redovnim socijalnim programima	53.914,99	190.000,00	44.931,02	0,83	0,24
109	Aktivnosti socijalne zaštite koje nisu drugdje svrstane	0,00	5.000,00	0,00		0,00
1090	Aktivnosti socijalne zaštite koje nisu drugdje svrstane	0,00	5.000,00	0,00		0,00
	UKUPNO	**1.897.676,63**	**25.970.003,08**	**5.565.240,06**	**2,93**	**0,21**

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RAČUN FINANCIRANJA PREMA EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI [T-7]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Plan 4	Ostvarenje 2019 5	Indeks 5/3 6	Indeks 5/4 7
#Vrsta!		**0,00**	**0,00**	**0,00**		
#Vrsta!		**0,00**	**0,00**	**0,00**		
#Vrsta!		0,00	0,00	0,00		
#Vrsta!		0,00		0,00		
UKUPNO		**0,00**	**0,00**	**0,00**		

Informatička obrada:
rptE3L-2izvori **Municipal Soft**

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RAČUN FINANCIRANJA ANALITIČKI PRIKAZ [T-8]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
#Vrsta!		**0,00**	**0,00**	
#Vrsta!		**0,00**	**0,00**	
#Vrsta!		0,00	0,00	
#Vrsta!		0,00	0,00	
UKUPNO		**0,00**	**0,00**	

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RAČUN FINANCIRANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA - PRIMICI [T-9A]

IzvorID 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Plan 4	Ostvarenje 2019 5	Indeks 5/3 6	Indeks 5/4 7
#Vrsta!		**0,00**	**0,00**	**0,00**		
#Vrsta!		**0,00**	**0,00**	**0,00**		
#Vrsta!		0,00	0,00	0,00		
	UKUPNO	**0,00**	**0,00**	**0,00**		

Informatička obrada:
rptl3L-2izv **MunicipalSoft**

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RAČUN FINANCIRANJA PREMA IZVORIMA FINANCIRANJA - IZDACI [T-9B]

IzvorID	Opis	Ostvarenje 2018	Plan	Ostvarenje 2019	Indeks 5/3	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6	7
#Vrsta!		**0,00**	**0,00**	**0,00**		
#Vrsta!		**0,00**	**0,00**	**0,00**		
#Vrsta!		0,00	0,00	0,00		
	UKUPNO	**0,00**	**0,00**	**0,00**		

Informatička obrada:
rptI3L-2izv **MunicipalSoft**

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO PREMA ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI [T-10]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
RAZDJEL 001	**OPĆINA VIŠKOVCI**	**19.853.597,84**	**2.708.690,15**	**0,14**
GLAVA 00101	**OPĆINSKO VIJEĆE**	**18.170.152,86**	**2.219.579,46**	**0,12**
Izvor: 100	**Opći prihodi i primici**	**395.100,00**	**58.520,89**	**0,15**
323	Rashodi za usluge	49.900,00	10.615,00	0,21
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja		1.240,00	
3233	Usluge promidžbe i informiranja		0,00	
3239	Ostale usluge		9.375,00	
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	101.000,00	42.905,89	0,42
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično		42.905,89	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja		0,00	
371	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	50.000,00	0,00	0,00
3711	Naknade građanima i kućanstvima u novcu		0,00	
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	143.000,00	5.000,00	0,03
3720	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna		0,00	
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu		5.000,00	
381	Tekuće donacije	1.200,00	0,00	0,00
3811	Tekuće donacije u novcu		0,00	
385	***STARI KONTO*** Izvanredni rashodi	50.000,00	0,00	0,00
3851	***STARI KONTO*** Nepredviđeni rashodi do visine proračunske pričuve		0,00	

Informatička obrada: MunicipalSoft

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - PRIHODI PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI [T-2]

Račun/ Pozicija	Opis	Ostvarenje 2018	Plan	Ostvarenje 2019	Indeks 4/3	Indeks 5/3
1	2	3	4	5	6	7
PRIHODI I PRIMICI						
6	**Prihodi poslovanja**	**2.202.503,20**	**25.417.289,00**	**4.616.993,08**	**11,54**	**2,10**
61	**Prihodi od poreza**	**1.748.845,90**	**4.305.902,00**	**1.989.223,26**	**2,46**	**1,14**
611	Porez i prirez na dohodak	1.693.179,08	4.200.000,00	1.966.485,26	2,48	1,16
6111	Porez i prirez na dohodak od nesamostalnog rada	1.693.179,08		1.966.485,26		1,16
613	Porezi na imovinu	52.008,10	90.521,97	20.965,82	1,74	0,40
6131	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (zemlju, zgrade, kuće i ostalo)	0,00		0,00		
6134	Povremeni porezi na imovinu	52.008,10		20.965,82		0,40
614	Porezi na robu i usluge	3.658,72	15.380,03	1.772,18	4,20	0,48
6142	Porez na promet	3.541,22		1.754,26		0,50
6145	Porezi na korištenje dobara ili izvođenje aktivnosti	117,50		17,92		0,15
63	**Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna**	**0,00**	**19.991.100,00**	**2.206.125,34**		
632	Pomoći od međunarodnih organizacija te institucija i tijela EU	0,00	18.160.000,00	0,00		
6324	Kapitalne pomoći od institucija i tijela EU	0,00		0,00		
633	Pomoći proračunu iz drugih proračuna	0,00	1.339.100,00	2.206.125,34		
6331	Tekuće pomoći iz proračuna	0,00		53.064,77		
6332	Kapitalne pomoći iz proračuna	0,00		2.153.060,57		
634	Pomoći od izvanproračunskih korisnika	0,00	492.000,00	0,00		
6341	Tekuće pomoći od izvanproračunskih korisnika	0,00		0,00		
64	**Prihodi od imovine**	**342.611,98**	**867.863,00**	**212.518,09**	**2,53**	**0,62**
641	Prihodi od financijske imovine	89,83	1.500,00	88,67	16,70	0,99

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - PRIHODI PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI [T-2]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Plan 4	Ostvarenje 2019 5	Indeks 4/3 6	Indeks 5/3 7
6413	Kamate na oročena sredstva i depozite po viđenju	89,83		88,67		0,99
642	Prihodi od nefinancijske imovine	342.522,15	866.363,00	212.429,42	2,53	0,62
6421	Naknade za koncesije	5.338,13		4.798,76		0,90
6422	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	333.588,28		201.980,77		0,61
6429	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	3.595,74		5.649,89		1,57
65	**Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada**	**107.879,20**	**243.824,00**	**205.031,17**	**2,26**	**1,90**
651	Upravne i administrativne pristojbe	14.963,90	41.050,00	20.554,58	2,74	1,37
6512	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	14.963,90		19.889,08		1,33
6513	Ostale upravne pristojbe i naknade	0,00		665,50		
652	Prihodi po posebnim propisima	35.873,04	57.774,00	72.334,96	1,61	2,02
6522	Prihodi vodnog gospodarstva	14.356,06		22.821,78		1,59
6524	Doprinosi za šume	19.716,98		0,00		0,00
6526	Ostali nespomenuti prihodi	1.800,00		49.513,18		27,51
653	Komunalni doprinosi i naknade	57.042,26	145.000,00	112.141,63	2,54	1,97
6531	Komunalni doprinosi	1.147,94		3.696,85		3,22
6532	Komunalne naknade	55.894,32		108.444,78		1,94
66	**Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija**	**3.166,12**	**8.600,00**	**4.095,22**	**2,72**	**1,29**
661	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	3.166,12	8.600,00	4.095,22	2,72	1,29
6615	Prihodi od pruženih usluga	3.166,12		4.095,22		1,29
7	**Prihodi od prodaje nefinancijske imovine**	**0,00**	**60.000,00**	**30.000,00**		
71	**Prihodi od prodaje neproizvedene imovine**	**0,00**	**60.000,00**	**30.000,00**		
711	Prihodi od prodaje materijalne imovine - prirodnih bogatstava	0,00	60.000,00	30.000,00		
7111	Zemljište	0,00		30.000,00		

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - PRIHODI PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI [T-2]

Račun/ Pozicija	Opis	Ostvarenje 2018	Plan	Ostvarenje 2019	Indeks 4/3	Indeks 5/3
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO		**2.202.503,20**	**25.477.289,00**	**4.646.993,08**	**11,57**	**2,11**

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI [T-3]

Račun/ Pozicija	Opis	Ostvarenje 2018	Plan	Ostvarenje 2019	Indeks 5/3	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6	7
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	6.866,45		8.038,23	1,17	
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja	127.194,85		612.703,12	4,82	
3233	Usluge promidžbe i informiranja	15.194,26		16.754,05	1,10	
3234	Komunalne usluge	123.698,00		43.179,38	0,35	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge	3.990,00		5.320,00	1,33	
3237	Intelektualne i osobne usluge	3.000,00		34.000,00	11,33	
3238	Računalne usluge	8.142,52		9.115,65	1,12	
3239	Ostale usluge	69.750,00		16.423,25	0,24	
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	79.430,42	232.474,00	336.667,97	4,24	1,45
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično	48.164,77		42.905,89	0,89	
3292	Premije osiguranja	0,00		0,00		
3293	Reprezentacija	2.844,59		3.356,92	1,18	
3294	Članarine	0,00		4.000,00		
3295	Pristojbe i naknade	212,50		70,00	0,33	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	28.208,56		286.335,16	10,15	
34	**Financijski rashodi**	**22.704,82**	**6.000,00**	**21.502,56**	**0,95**	**3,58**
343	Ostali financijski rashodi	22.704,82	6.000,00	21.502,56	0,95	3,58
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa	2.798,25		4.419,90	1,58	
3434	Ostali nespomenuti financijski rashodi	19.906,57		17.082,66	0,86	
37	**Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade**	**139.952,97**	**636.200,00**	**165.085,62**	**1,18**	**0,26**
371	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	0,00	50.000,00	0,00		0,00
3711	Naknade građanima i kućanstvima u novcu	0,00		0,00		
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	139.952,97	586.200,00	165.085,62	1,18	0,28
3720	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	0,00		0,00		
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu	64.214,99		49.931,02	0,78	
3722	Naknade građanima i kućanstvima u naravi	75.737,98		115.154,60	1,52	

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI [T-3]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Ostvarenje 2018 3	Plan 4	Ostvarenje 2019 5	Indeks 5/3 6	Indeks 5/4 7
38	**Ostali rashodi**	**531.759,43**	**703.200,00**	**272.782,01**	**0,51**	**0,39**
381	Tekuće donacije	257.298,43	653.200,00	272.782,01	1,06	0,42
3811	Tekuće donacije u novcu	257.298,43		272.782,01	1,06	
383	Kazne, penali i naknade štete	274.461,00	0,00	0,00	0,00	
3831	Naknade šteta pravnim i fizičkim osobama	274.461,00		0,00	0,00	
385	***STARI KONTO*** Izvanredni rashodi	0,00	50.000,00	0,00		0,00
3851	***STARI KONTO*** Nepredviđeni rashodi do visine proračunske pričuve	0,00		0,00		
4	**Rashodi za nabavu nefinancijske imovine**	**514.795,39**	**20.257.737,10**	**3.324.694,22**	**6,46**	**0,16**
41	**Rashodi za nabavu neproizvedene imovine**	**21.875,00**	**540.000,00**	**82.034,43**	**3,75**	**0,15**
411	Materijalna imovina - prirodna bogatstva	0,00	470.000,00	0,00		0,00
4111	Zemljište	0,00		0,00		
412	Nematerijalna imovina	21.875,00	70.000,00	82.034,43	3,75	1,17
4126	Ostala nematerijalna imovina	21.875,00		82.034,43	3,75	
42	**Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine**	**492.920,39**	**19.717.737,10**	**3.242.659,79**	**6,58**	**0,16**
421	Građevinski objekti	474.734,56	19.397.737,10	3.233.094,79	6,81	0,17
4210	Građevinski objekti	474.734,56		2.256.826,76	4,75	
4211	Stambeni objekti	0,00		0,00		
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti	0,00		976.268,03		
4214	Ostali građevinski objekti	0,00		0,00		
422	Postrojenja i oprema	18.185,83	320.000,00	9.565,00	0,53	0,03
4221	Uredska oprema i namještaj	12.946,00		9.565,00	0,74	
4223	Oprema za održavanje i zaštitu	0,00		0,00		
4226	Sportska i glazbena oprema	0,00		0,00		
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene	5.239,83		0,00	0,00	

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

OPĆI DIO PRORAČUNA - RASHODI PO EKONOMSKOJ KLASIFIKACIJI [T-3]

Račun/ Pozicija	Opis	Ostvarenje 2018	Plan	Ostvarenje 2019	Indeks 5/3	Indeks 5/4
1	2	3	4	5	6	7
UKUPNO		**1.897.676,63**	**25.970.003,08**	**5.565.240,06**	**2,93**	**0,21**

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO PREMA ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI [T-10]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
Izvor: 400	**Prihodi za posebne namjene**	**17.775.052,86**	**2.161.058,57**	**0,12**
323	Rashodi za usluge	112.500,00	0,00	0,00
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza		0,00	
421	Građevinski objekti	17.662.552,86	2.161.058,57	0,12
4210	Građevinski objekti		1.312.762,81	
4211	Stambeni objekti		0,00	
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti		848.295,76	
GLAVA 00102	**NAČELNIK**	**1.683.444,98**	**489.110,69**	**0,29**
Izvor: 100	**Opći prihodi i primici**	**254.363,00**	**0,00**	**0,00**
323	Rashodi za usluge	254.363,00	0,00	0,00
3237	Intelektualne i osobne usluge		0,00	
Izvor: 400	**Prihodi za posebne namjene**	**1.429.081,98**	**489.110,69**	**0,34**
311	Plaće (Bruto)	1.053.588,00	372.909,62	0,35
3111	Plaće za redovan rad		372.909,62	
313	Doprinosi na plaće	188.342,48	62.343,43	0,33
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje		60.368,39	
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti		1.975,04	
321	Naknade troškova zaposlenima	48.840,00	420,00	0,01
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život		0,00	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika		0,00	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima		420,00	
322	Rashodi za materijal i energiju	18.000,00	6.043,62	0,34
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi		6.043,62	
323	Rashodi za usluge	5.111,50	0,00	0,00
3233	Usluge promidžbe i informiranja		0,00	
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	115.200,00	47.394,02	0,41
3722	Naknade građanima i kućanstvima u naravi		47.394,02	

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO PREMA ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI [T-10]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
RAZDJEL 002	**JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL**	**6.116.405,24**	**2.856.549,91**	**0,47**
GLAVA 00201	**JUO**	**6.116.405,24**	**2.856.549,91**	**0,47**
Izvor: 01	**Opći prihodi i primici**			
323	Rashodi za usluge	**8.000,00**	**1.000,00**	**0,13**
3239	Ostale usluge	8.000,00	1.000,00	0,13
Izvor: 100	**Opći prihodi i primici**		1.000,00	
311	Plaće (Bruto)	**4.588.876,24**	**2.698.757,87**	**0,59**
3111	Plaće za redovan rad	260.000,00	129.311,81	0,50
312	Ostali rashodi za zaposlene		129.311,81	
3121	Ostali rashodi za zaposlene	25.700,00	0,00	0,00
313	Doprinosi na plaće		0,00	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje	51.000,00	21.488,52	0,42
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti		21.119,22	
321	Naknade troškova zaposlenima		369,30	
3211	Službena putovanja	45.200,00	20.901,26	0,46
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život		0,00	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika		8.883,26	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima		1.480,00	
322	Rashodi za materijal i energiju		10.538,00	
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi	242.500,00	81.735,97	0,34
3223	Energija		3.423,91	
3224	Mat. i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje		70.920,98	
3225	Sitni inventar i auto gume		7.391,08	
323	Rashodi za usluge		0,00	
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza	1.379.423,00	708.918,68	0,51
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja		8.038,23	
			611.463,12	

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO PREMA ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI [T-10]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
3233	Usluge promidžbe i informiranja		16.754,05	
3234	Komunalne usluge		43.179,38	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge		5.320,00	
3237	Intelektualne i osobne usluge		9.000,00	
3238	Računalne usluge		9.115,65	
3239	Ostale usluge		6.048,25	
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	131.474,00	293.762,08	2,23
3292	Premije osiguranja		0,00	
3293	Reprezentacija		3.356,92	
3294	Članarine		4.000,00	
3295	Pristojbe i naknade		70,00	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja		286.335,16	
343	Ostali financijski rashodi	6.000,00	21.502,56	3,58
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa		4.419,90	
3434	Ostali nespomenuti financijski rashodi		17.082,66	
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	328.000,00	112.691,60	0,34
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu		44.931,02	
3722	Naknade građanima i kućanstvima u naravi		67.760,58	
381	Tekuće donacije	652.000,00	272.782,01	0,42
3811	Tekuće donacije u novcu		272.782,01	
411	Materijalna imovina - prirodna bogatstva	470.000,00	0,00	0,00
4111	Zemljište		0,00	
412	Nematerijalna imovina	70.000,00	82.034,43	1,17
4126	Ostala nematerijalna imovina		82.034,43	
421	Građevinski objekti	642.579,24	944.063,95	1,47
4210	Građevinski objekti		944.063,95	
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti		0,00	

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO PREMA ORGANIZACIJSKOJ KLASIFIKACIJI [T-10]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
4214	Ostali građevinski objekti		0,00	
422	Postrojenja i oprema	285.000,00	9.565,00	0,03
4221	Uredska oprema i namještaj		9.565,00	
4223	Oprema za održavanje i zaštitu		0,00	
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene		0,00	
Izvor: 300	**Vlastiti prihodi**	**290.000,00**	**0,00**	**0,00**
323	Rashodi za usluge	290.000,00	0,00	0,00
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja		0,00	
Izvor: 400	**Prihodi za posebne namjene**	**1.229.529,00**	**156.792,04**	**0,13**
311	Plaće (Bruto)	4.424,00	3.819,77	0,86
3111	Plaće za redovan rad		3.819,77	
323	Rashodi za usluge	97.500,00	25.000,00	0,26
3237	Intelektualne i osobne usluge		25.000,00	
421	Građevinski objekti	1.092.605,00	127.972,27	0,12
4210	Građevinski objekti		0,00	
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti		127.972,27	
422	Postrojenja i oprema	35.000,00	0,00	0,00
4226	Sportska i glazbena oprema		0,00	
	UKUPNO	**25.970.003,08**	**5.565.240,06**	**0,21**

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
RAZDJEL 001	**OPĆINA VIŠKOVCI**	**19.853.597,84**	**2.708.690,15**	**0,14**
GLAVA 00101 Izv. 1 4	**OPĆINSKO VIJEĆE**	**18.170.152,86**	**2.219.579,46**	**0,12**
Program 1001	**DJELATNOST PREDSTAVNIČKIH I IZVRŠNIH TIJELA**	**182.700,00**	**53.520,89**	**0,29**
Akt. A100101	**NAČELNIK**	**132.000,00**	**37.719,36**	**0,29**
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	82.000,00	37.719,36	0,46
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično		37.719,36	
385	***STARI KONTO*** Izvanredni rashodi	50.000,00	0,00	0,00
3851	***STARI KONTO*** Nepredviđeni rashodi do visine proračunske pričuve		0,00	
Akt. A100102	**OPĆINSKO VIJEĆE**	**15.000,00**	**5.186,53**	**0,35**
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	15.000,00	5.186,53	0,35
3291	Naknade za rad predstavničkih i izvršnih tijela, povjerenstava i slično		5.186,53	
Akt. A100103	**POLITIČKE STRANKE**	**1.200,00**	**0,00**	**0,00**
381	Tekuće donacije	1.200,00	0,00	0,00
3811	Tekuće donacije u novcu		0,00	
Akt. A101009	**ODRŽAVANJE WEB STRANICE**	**3.500,00**	**1.240,00**	**0,35**
323	Rashodi za usluge	3.500,00	1.240,00	0,35

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja		1.240,00	
Akt. A101010	**LEGALIZACIJA BESPRAVNO SAGRAĐENIH OBJEKATA**	**4.000,00**	**0,00**	**0,00**
323	Rashodi za usluge	4.000,00	0,00	0,00
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja		0,00	
Akt. A101011	**ČLANARINA ZA LOKALNU AKCIJSKU GRUPU**	**4.000,00**	**0,00**	**0,00**
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	4.000,00	0,00	0,00
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja		0,00	
Akt. A101013	**IZRADA GRBA I ZASTAVE OPĆINE**	**20.000,00**	**9.375,00**	**0,47**
323	Rashodi za usluge	20.000,00	9.375,00	0,47
3239	Ostale usluge		9.375,00	
Akt. A101029	**OBJAVA OGLASA ZA JAVNU NABAVU**	**3.000,00**	**0,00**	**0,00**
323	Rashodi za usluge	3.000,00	0,00	0,00
3233	Usluge promidžbe i informiranja		0,00	
Program 1013	**PROGRAM POTICANJA DEMOGRAFSKE OBNOVE**	**193.000,00**	**5.000,00**	**0,03**
Akt. A101036	**FINANCIRANJE NABAVE UDŽBENIKA , RADNIH BILJEŽNICA I LIKOVNIH MAPA OSNOVNOJ ŠKOLI LUKA BOTIĆ**	**93.000,00**	**0,00**	**0,00**
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	93.000,00	0,00	0,00
3720	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna		0,00	
Akt. A101043	**NOVČANA POTPORA ZA NOVOROĐENO DIJETE**	**50.000,00**	**5.000,00**	**0,10**
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	50.000,00	5.000,00	0,10
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu		5.000,00	
Akt. A101044	**POTPORA MLADIM OBITELJIMA SA PODRUČJA OPĆINE VIŠKOVCI**	**50.000,00**	**0,00**	**0,00**
371	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja	50.000,00	0,00	0,00

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
3711	Naknade građanima i kućanstvima u novcu		0,00	
Program 1014	**REKONSTRUKCIJA CESTE U ULICI SLAVKA PRANČEVIĆA U VIŠKOVCIMA MJERA 7.2.2.**	**790.476,45**	**848.295,76**	**1,07**
Akt. K101022	**REKONSTRUKCIJA CESTE U ULICI SLAVKA PRANČEVIĆA U VIŠKOVCIMA**	**790.476,45**	**848.295,76**	**1,07**
323	Rashodi za usluge	19.400,00	0,00	0,00
3239	Ostale usluge		0,00	
421	Građevinski objekti	771.076,45	848.295,76	1,10
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti		848.295,76	
Program 1015	**REKONSTRUKCIJA I OPREMANJE DRUŠTVENOG DOMA U FORKUŠEVCIMA MJERA 7.4.1.**	**3.996.390,36**	**1.312.762,81**	**0,33**
Akt. K101023	**REKONSTRUKCIJA I OPREMANJE DRUŠTVENOG DOMA U FORKUŠEVCIMA**	**3.996.390,36**	**1.312.762,81**	**0,33**
421	Građevinski objekti	3.996.390,36	1.312.762,81	0,33
4210	Građevinski objekti		1.312.762,81	
Program 1021	**IZGRADNJA BICIKLISTIČKE STAZE**	**5.568.750,00**	**0,00**	**0,00**
Akt. A101038	**IZGRADNJA BICIKLISTIČKO-PJEŠAČKIH STAZA: I. FAZA: KUŠEVAC-VIŠKOVCI, II.FAZA:VIŠKOVCI-FORKUŠEVCI SA PRIPADAJUĆOM JAVNOM RASVJETOM I OBORINSKOM ODVODNJOM**	**5.568.750,00**	**0,00**	**0,00**
421	Građevinski objekti	5.568.750,00	0,00	0,00
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti		0,00	
Program 1022	**IZGRADNJA VATROGASNO-EDUKACIJSKOG CENTRA U NASELJU VUČEVCI**	**6.826.336,05**	**0,00**	**0,00**
Akt. A101039	**IZGRADNJA VATROGASNO-EDUKACIJSKOG CENTRA U NASELJU VUČEVCI**	**6.826.336,05**	**0,00**	**0,00**
421	Građevinski objekti	6.826.336,05	0,00	0,00
4211	Stambeni objekti		0,00	
Program 1023	**REKONSTRUKCIJA NERAZVRSTENE CESTE U ULICI IVANA TIŠOVA U VIŠKOVCIMA**	**500.000,00**	**0,00**	**0,00**

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
Akt. A101040	**REKONSTRUKCIJA NERAZVRSTANE CESTE U ULICI IVANA TIŠOVA U VIŠKOVCIMA**	**500.000,00**	**0,00**	**0,00**
421	Građevinski objekti	500.000,00	0,00	0,00
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti		0,00	
Program 1025	**WiFi4EU**	**112.500,00**	**0,00**	**0,00**
Akt. A101042	**WiFi4EU**	**112.500,00**	**0,00**	**0,00**
323	Rashodi za usluge	112.500,00	0,00	0,00
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza		0,00	
GLAVA 00102 Izv. 1 4	**NAČELNIK**	**1.683.444,98**	**489.110,69**	**0,29**
Program 1011	**PROGRAM "ZAŽELI" ŽELIM POMOĆI I RADITI UP.02.1.1.05.0134. ZAŽELI -PROGRAM ZAPOŠLJAVANJA ŽENA**	**864.677,47**	**408.823,48**	**0,47**
Akt. A101005	**PROGRAM "ZAŽELI" ŽELIM POMOĆI I RADITI**	**744.573,97**	**358.031,48**	**0,48**
311	Plaće (Bruto)	495.332,00	266.033,02	0,54
3111	Plaće za redovan rad		266.033,02	
313	Doprinosi na plaće	85.201,97	44.184,44	0,52
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje		43.482,68	
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti		701,76	
321	Naknade troškova zaposlenima	48.840,00	420,00	0,01
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život		0,00	
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika		0,00	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima		420,00	
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	115.200,00	47.394,02	0,41
3722	Naknade građanima i kućanstvima u naravi		47.394,02	
Akt. A101006	**PROMIDŽBA I VIDLJIVOST**	**5.111,50**	**0,00**	**0,00**

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
323	Rashodi za usluge	5.111,50	0,00	0,00
3233	Usluge promidžbe i informiranja		0,00	
Akt. A101007	**UPRAVLJANJE PROJEKTOM I ADMINISTRACIJA**	**114.992,00**	**50.792,00**	**0,44**
311	Plaće (Bruto)	76.684,00	38.372,23	0,50
3111	Plaće za redovan rad		38.372,23	
313	Doprinosi na plaće	20.308,00	6.376,15	0,31
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje		6.267,51	
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti		108,64	
322	Rashodi za materijal i energiju	18.000,00	6.043,62	0,34
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi		6.043,62	
Program 1012	**JAVNI RADOVI**	**564.404,51**	**80.287,21**	**0,14**
Akt. A101008	**JAVNI RADOVI**	**564.404,51**	**80.287,21**	**0,14**
311	Plaće (Bruto)	481.572,00	68.504,37	0,14
3111	Plaće za redovan rad		68.504,37	
313	Doprinosi na plaće	82.832,51	11.782,84	0,14
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje		10.618,20	
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti		1.164,64	
Program 1020	**KATASTARSKA IZMJERA**	**254.363,00**	**0,00**	**0,00**
Akt. A101037	**KATASTARSKA IZMJERA**	**254.363,00**	**0,00**	**0,00**
323	Rashodi za usluge	254.363,00	0,00	0,00
3237	Intelektualne i osobne usluge		0,00	
RAZDJEL 002	**JEDINSTVENI UPRAVNI ODJEL**	**6.116.405,24**	**2.856.549,91**	**0,47**

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
GLAVA 00201 Izv. 1 3 4	**JUO**	**6.116.405,24**	**2.856.549,91**	**0,47**
Program 1002	**REDOVNO POSLOVANJE JEDINSTVENOG UPRAVNOG ODJELA**	**800.434,00**	**577.260,79**	**0,72**
Akt. A100201	**ADMINISTRATIVNO, TEHNIČKO I STRUČNO OSOBLJE**	**17.000,00**	**6.106,09**	**0,36**
313	Doprinosi na plaće	0,00	3.595,15	
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje		3.595,15	
321	Naknade troškova zaposlenima	17.000,00	2.510,94	0,15
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život		1.001,94	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima		1.509,00	
Akt. A100202	**RASHODI POSLOVANJA UPRAVNOG ODJELA**	**370.474,00**	**404.013,74**	**1,09**
321	Naknade troškova zaposlenima	5.000,00	1.480,00	0,30
3213	Stručno usavršavanje zaposlenika		1.480,00	
322	Rashodi za materijal i energiju	74.500,00	28.498,19	0,38
3221	Uredski materijal i ostali materijalni rashodi		3.423,91	
3223	Energija		25.074,28	
3225	Sitni inventar i auto gume		0,00	
323	Rashodi za usluge	121.500,00	49.205,91	0,40
3231	Usluge telefona, pošte i prijevoza		8.038,23	
3233	Usluge promidžbe i informiranja		16.754,05	
3234	Komunalne usluge		3.999,73	
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge		0,00	
3237	Intelektualne i osobne usluge		9.000,00	
3238	Računalne usluge		9.115,65	
3239	Ostale usluge		2.298,25	
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	128.474,00	293.762,08	2,29
3292	Premije osiguranja		0,00	

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
3293	Reprezentacija		3.356,92	
3294	Članarine		4.000,00	
3295	Pristojbe i naknade		70,00	
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja		286.335,16	
343	Ostali financijski rashodi	6.000,00	21.502,56	3,58
3431	Bankarske usluge i usluge platnog prometa		4.419,90	
3434	Ostali nespomenuti financijski rashodi		17.082,66	
422	Postrojenja i oprema	35.000,00	9.565,00	0,27
4221	Uredska oprema i namještaj		9.565,00	
Akt. A100203	**NABAVA OPREME ZA JAVNU UPRAVU I DODATNA ULAGANJA**	**50.000,00**	**0,00**	**0,00**
422	Postrojenja i oprema	50.000,00	0,00	0,00
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene		0,00	
Akt. A101014	**PREGLED I PUNJENJE VATROGASNIH APARATA**	**2.260,00**	**0,00**	**0,00**
323	Rashodi za usluge	2.260,00	0,00	0,00
3239	Ostale usluge		0,00	
Akt. A101017	**REDOVAN RAD**	**341.700,00**	**147.205,18**	**0,43**
311	Plaće (Bruto)	260.000,00	129.311,81	0,50
3111	Plaće za redovan rad		129.311,81	
312	Ostali rashodi za zaposlene	25.700,00	0,00	0,00
3121	Ostali rashodi za zaposlene		0,00	
313	Doprinosi na plaće	51.000,00	17.893,37	0,35
3132	Doprinosi za obvezno zdravstveno osiguranje		17.524,07	
3133	Doprinosi za obvezno osiguranje u slučaju nezaposlenosti		369,30	
321	Naknade troškova zaposlenima	5.000,00	0,00	0,00
3211	Službena putovanja		0,00	

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
Akt. A101018	**NAKNADA ZA KORIŠTENJE PRIVATNOG AUTOMOBILA U SLUŽBENE SVRHE**	**0,00**	**9.029,00**	
321	Naknade troškova zaposlenima	0,00	9.029,00	
3214	Ostale naknade troškova zaposlenima		9.029,00	
Akt. A101019	**ZDRAVSTVENI PREGLEDI ZAPOSLENIKA**	**4.000,00**	**5.320,00**	**1,33**
323	Rashodi za usluge	4.000,00	5.320,00	1,33
3236	Zdravstvene i veterinarske usluge		5.320,00	
Akt. A101020	**NAKNADA ZA PRIJEVOZ NA POSAO I S POSLA**	**15.000,00**	**5.586,78**	**0,37**
321	Naknade troškova zaposlenima	15.000,00	5.586,78	0,37
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život		5.586,78	
Program 1003	**KOMUNALNA DJELATNOST- ODRŽAVANJE**	**1.652.663,00**	**835.852,82**	**0,51**
Akt. A100301	**OPĆE JAVNE USLUGE I POTROŠNJA U KOMUNALNOJ DJELATNOSTI**	**50.500,00**	**8.954,98**	**0,18**
322	Rashodi za materijal i energiju	23.000,00	7.391,08	0,32
3224	Mat. i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje		7.391,08	
323	Rashodi za usluge	27.500,00	1.563,90	0,06
3234	Komunalne usluge		1.563,90	
Akt. A100302	**JAVNA RASVJETA- UTROŠAK I ODRŽAVANJE**	**255.000,00**	**67.509,97**	**0,26**
322	Rashodi za materijal i energiju	135.000,00	43.731,22	0,32
3223	Energija		43.731,22	
323	Rashodi za usluge	120.000,00	23.778,75	0,20
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja		23.778,75	
Akt. A100303	**ODRŽAVANJE JAVNIH POVRŠINA**	**36.563,00**	**2.115,48**	**0,06**
322	Rashodi za materijal i energiju	10.000,00	2.115,48	0,21
3223	Energija		2.115,48	

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
323	Rashodi za usluge	26.563,00	0,00	0,00
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja		0,00	
Akt. A100304	**ČISTOĆA I GOSPODARENJE OTPADOM**	**1.155.000,00**	**587.684,37**	**0,51**
323	Rashodi za usluge	1.145.000,00	587.684,37	0,51
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja		587.684,37	
3234	Komunalne usluge		0,00	
422	Postrojenja i oprema	10.000,00	0,00	0,00
4223	Oprema za održavanje i zaštitu		0,00	
Akt. A100305	**ODRŽAVANJE NERAZVRSTANIH CESTA**	**120.600,00**	**25.000,00**	**0,21**
323	Rashodi za usluge	120.600,00	25.000,00	0,21
3232	Usluge tekućeg i investicijskog održavanja		0,00	
3234	Komunalne usluge		25.000,00	
Akt. A101012	**DERATIZACIJA**	**27.000,00**	**12.615,75**	**0,47**
323	Rashodi za usluge	27.000,00	12.615,75	0,47
3234	Komunalne usluge		12.615,75	
Akt. A101035	**USLUGE HVATANJAI DALJNJEG ZBRINJAVANJA PASA LUTALICA S JAVNIH POVRŠINA NA PODRUČJU OPĆINE VIŠKOVCI**	**8.000,00**	**4.000,00**	**0,50**
323	Rashodi za usluge	8.000,00	4.000,00	0,50
3239	Ostale usluge		4.000,00	
Akt. K100401	**ASFALTIRANJE I REKONSTRUKCIJA NERAZVRSTANIH CESTA**	**0,00**	**127.972,27**	
421	Građevinski objekti	0,00	127.972,27	
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti		127.972,27	
Program 1004	**KOMUNALNA DJELATNOST- IZGRADNJA OBJEKATA I UREĐAJA KOMUNALNE INFRASTRUKTURE**	**2.397.825,00**	**1.026.098,38**	**0,43**

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
Akt. A101002	**IZGRADNJA NOGOSTUPA**	**75.000,00**	**0,00**	**0,00**
421	Građevinski objekti	75.000,00	0,00	0,00
4213	Ceste, željeznice i ostali prometni objekti		0,00	
4214	Ostali građevinski objekti		0,00	
Akt. K100402	**OPREMA ZA KOMUNALNO OPREMANJE**	**305.000,00**	**181.155,40**	**0,59**
421	Građevinski objekti	125.000,00	181.155,40	1,45
4210	Građevinski objekti		181.155,40	
422	Postrojenja i oprema	180.000,00	0,00	0,00
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene		0,00	
Akt. K100403	**KOMUNALNE AKCIJE I DODATNA ULAGANJA**	**45.000,00**	**0,00**	**0,00**
323	Rashodi za usluge	45.000,00	0,00	0,00
3234	Komunalne usluge		0,00	
Akt. K100404	**PROSTORNO UREĐENJE I PLANIRANJE**	**560.000,00**	**82.034,43**	**0,15**
323	Rashodi za usluge	20.000,00	0,00	0,00
3237	Intelektualne i osobne usluge		0,00	
411	Materijalna imovina - prirodna bogatstva	470.000,00	0,00	0,00
4111	Zemljište		0,00	
412	Nematerijalna imovina	70.000,00	82.034,43	1,17
4126	Ostala nematerijalna imovina		82.034,43	
Akt. K101034	**GRAĐENJE GRAĐEVINE INFRA. NAMJENE PROMETNOG SUSTAVA-UREĐENJE JAVNE POVRŠINE U VIŠKOVCIMA**	**1.412.825,00**	**762.908,55**	**0,54**
421	Građevinski objekti	1.412.825,00	762.908,55	0,54
4210	Građevinski objekti		762.908,55	
Program 1005	**DRUŠTVENE DJELATNOSTI**	**265.000,00**	**103.227,00**	**0,39**

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
Akt. A100501	**PREDŠKOLSKO OBRAZOVANJE**	**102.000,00**	**33.947,94**	**0,33**
381	Tekuće donacije	67.000,00	33.947,94	0,51
3811	Tekuće donacije u novcu		33.947,94	
422	Postrojenja i oprema	35.000,00	0,00	0,00
4226	Sportska i glazbena oprema		0,00	
Akt. A100502	**OSNOVNOŠKOLSKO OBRAZOVANJE**	**65.000,00**	**5.405,98**	**0,08**
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	40.000,00	3.887,50	0,10
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu		0,00	
3722	Naknade građanima i kućanstvima u naravi		3.887,50	
381	Tekuće donacije	15.000,00	1.518,48	0,10
3811	Tekuće donacije u novcu		1.518,48	
422	Postrojenja i oprema	10.000,00	0,00	0,00
4227	Uređaji, strojevi i oprema za ostale namjene		0,00	
Akt. A100503	**SREDNJOŠKOLSKO I VISOKOŠKOLSKO OBRAZOVANJE**	**98.000,00**	**63.873,08**	**0,65**
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	98.000,00	63.873,08	0,65
3722	Naknade građanima i kućanstvima u naravi		63.873,08	
Program 1006	**SOCIJALNA SKRB**	**190.000,00**	**44.931,02**	**0,24**
Akt. A100601	**POMOĆI SOCIJALNO UGROŽENOM STANOVNIŠTVU**	**190.000,00**	**44.931,02**	**0,24**
372	Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	190.000,00	44.931,02	0,24
3721	Naknade građanima i kućanstvima u novcu		44.931,02	
Program 1007	**KULTURA I RELIGIJA**	**315.000,00**	**88.569,59**	**0,28**
Akt. A100604	**UDRUGE**	**55.000,00**	**55.115,51**	**1,00**
381	Tekuće donacije	55.000,00	55.115,51	1,00

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija 1	Opis 2	Plan 3	Ostvarenje 2019 4	Indeks 4/3 5
3811	Tekuće donacije u novcu		55.115,51	
Akt. A100701	**ODRŽAVANJE SKRALNIH OBJEKATA**	**150.000,00**	**1.600,08**	**0,01**
381	Tekuće donacije	150.000,00	1.600,08	0,01
3811	Tekuće donacije u novcu		1.600,08	
Akt. A100702	**DONACIJE ZA KULTURU**	**110.000,00**	**31.854,00**	**0,29**
381	Tekuće donacije	110.000,00	31.854,00	0,29
3811	Tekuće donacije u novcu		31.854,00	
Program 1008	**ŠPORT I REKREACIJA**	**262.359,24**	**87.746,00**	**0,33**
Akt. A100801	**JAVNE POTREBE U ŠPORTU**	**140.000,00**	**87.746,00**	**0,63**
381	Tekuće donacije	140.000,00	87.746,00	0,63
3811	Tekuće donacije u novcu		87.746,00	
Akt. K100802	**KAPITALNA ULAGANJA U SPORTSKE OBJEKTE**	**122.359,24**	**0,00**	**0,00**
421	Građevinski objekti	122.359,24	0,00	0,00
4210	Građevinski objekti		0,00	
Program 1009	**SUSTAV ZAŠTITE I SPAŠAVANJA**	**125.000,00**	**61.750,00**	**0,49**
Akt. A100901	**VATROGASNA ZAŠTITA**	**120.000,00**	**61.750,00**	**0,51**
323	Rashodi za usluge	10.000,00	750,00	0,08
3239	Ostale usluge		750,00	
381	Tekuće donacije	110.000,00	61.000,00	0,55
3811	Tekuće donacije u novcu		61.000,00	
Akt. A101026	**REDOVAN RAD GORSKE SLUŽBE SPAVŠAVANJA**	**5.000,00**	**0,00**	**0,00**
381	Tekuće donacije	5.000,00	0,00	0,00

Polugodišnji izvještaj o izvršenju proračuna Općine Viškovci za razdoblje od 01.01.-30.06.2019.

POSEBNI DIO [T-11]

Račun/ Pozicija	Opis	Plan	Ostvarenje 2019	Indeks 4/3
1	2	3	4	5
3811	Tekuće donacije u novcu		0,00	
Program 1010	**POTICANJE RAZVOJA POLJOPRIVREDE**	**97.500,00**	**25.000,00**	**0,26**
Akt. A101016	**IZRADA STRATEŠKOG PLANA RAZVOJA TURIZMA MJERA 7.1.1.**	**97.500,00**	**25.000,00**	**0,26**
323	Rashodi za usluge	97.500,00	25.000,00	0,26
3237	Intelektualne i osobne usluge		25.000,00	
Program 1017	**DRUŠTVENI KUTAK 60+**	**3.000,00**	**0,00**	**0,00**
Akt. A101028	**DRUŠTVENI KUTAK 60 +**	**3.000,00**	**0,00**	**0,00**
329	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	3.000,00	0,00	0,00
3299	Ostali nespomenuti rashodi poslovanja		0,00	
Program 1018	**STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE**	**7.624,00**	**6.114,31**	**0,80**
Akt. A101032	**STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE**	**7.624,00**	**6.114,31**	**0,80**
311	Plaće (Bruto)	4.424,00	3.819,77	0,86
3111	Plaće za redovan rad		3.819,77	
321	Naknade troškova zaposlenima	3.200,00	2.294,54	0,72
3212	Naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život		2.294,54	
	UKUPNO	**25.970.003,08**	**5.565.240,06**	**0,21**

Na temelju članka 32. Statuta Općine Viškovci („Službeni glasnik Općine Viškovci" broj 01/13 i 01/18) općinsko vijeće Općine Viškovci na 15. sjednici održanoj dana 10. studenog 2019. godine donosi:

ODLUKU
o prihvaćanju Izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji Općine Viškovci za 2018. godinu

Članak 1.

Općinsko vijeće Općine Viškovci prihvaća Izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji Općine Viškovci za 2018. godinu Državnog ureda za reviziju, Područnog ureda Osijek, KLASA:041-01/19-02/4, URBROJ:613-16-19-7 od 13. lipnja 2019. godine.

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu osam dana od dana objave u „Službenom glasniku" Općine Viškovci.

KLASA:041-02/19-01/08
URBROJ:2121/10-01-02/19-565
Viškovci, 10. studenog 2019.

PREDSJEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA

Mario Marijanović v.r.

Na temelju članka 32. Statuta Općine Viškovci („Službeni glasnik Općine Viškovci" broj 01/13 i 01/18) općinsko vijeće Općine Viškovci na 15. sjednici održanoj dana 10. studenog 2019. godine donosi:

ODLUKU
o prihvaćanju Izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti upravljanja i raspolaganja nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije

Članak 1.

Postupci revizije provedeni su u razdoblju od 19. studenog 2018., godine do 18. srpnja 2019. godine.

Članak 2.

Predmet revizije je upravljanje i raspolaganje nogometnim stadionima i igralištima u vlasništvu jedinica lokalne samouprave na području Osječko-baranjske županije, te vođenje evidencija o nogometnim stadionima i igralištima, normativno uređenje upravljanja i raspolaganja, upravljanje i raspolaganje te nadzor nad upravljanjem i raspolaganjem nogometnim stadionima i i igralištima.

Članak3.

Općinsko vijeće Općine Viškovci Usvaja Izvješće i preporuka revizije, te se nalaže Jedinstvenom upravnom odjelu Općine Viškovci postupanje prema danim preporukama.

Članak3.

Ova Odluka stupa na snagu osam dana od dana objave u „Službenom glasniku" Općine Viškovci.

KLASA:041-02/19-01/07
URBROJ:2121/10-01-02/19-564
Viškovci, 10. studenog 2019.

PREDSJEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA

Mario Marijanović v.r.

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA:011-01/19-01/02
URBROJ:2121/10-01-01/19-567
Viškovci, 10. studeni 2019. godine

Na temelju članka 32. Statuta Općine Viškovci („Službeni glasnik Općine Viškovci" br. 01/13 i 01/18), Općinsko vijeće Općine Viškovci na svojoj 15. sjednici održanoj 10. studenog 2019. godine, donosi

ODLUKU
O USVAJANJU STRATEGIJE RAZVOJA TURIZMA
OPĆINE VIŠKOVCI 2017.-2021.

Članak 1.

Usvaja se Strategija razvoja turizma Općine Viškovci 2017.-2021.,koju je izradilo trgovačko društvo Adria Bonus d.o.o. Partizanska 13, 52440 Poreč.

Članak 2.

Strategija razvoja turizma Općine Viškovci 2017.-2021. čini sastavni dio ove Odluke.

Članak 3.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Općine Viškovci.

PREDSJEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA

Mario Marijanović v.r.

OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA

OPĆINA VIŠKOVCI

STRATEGIJA RAZVOJA TURIZMA 2017.-2021.

Viškovci, 2019.

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

Strategija razvoja turizma Općine Viškovci

DATUM: svibanj 2019.

NARUČITELJ: Općina Viškovci

IZVOĐAČ: Adria Bonus d. o. o. Poreč

SURADNJA: Institut za poljoprivredu i turizam Poreč

VODITELJI PROJEKTA: prof. dr. sc. Zdenko Tomčić

SURADNICI NA PROJEKTU: doc. dr. sc. Berislav Bolfek

doc. dr. sc. Linda Juraković

dr. sc. Zoran Jeremić

mr. sc. Veljko Mirković

Stevo Žufić, dipl. oec.

Krešo Alihodžić, oec.

Tekst je tehnički obrađen i lektoriran

Sadržaj

1. UVOD 1

1.1. Cilj 2

1. 2. Metodologija 2

1. 3. Integralni pristup (koncept) izradi Strategije razvoja turizma Općine Viškovci 3

2. RESURSI I DJELATNOSTI 6

2.1. Lokacija i površina Osječko-baranjske županije i Općine Viškovci 6

2. 2. Demografska slika Općine Viškovci 8

2. 3. Prirodni resursi 10

2. 3. 1. Reljef i klima *10*

2. 3. 2. Biljni i životinjski svijet *10*

2. 3. 3. Poljoprivredne površine *11*

2. 4. Povijesni i kulturni resursi 13

2. 5. Infrastruktura 15

2. 5. 1. Prometnice *15*

2. 5. 2. Vodoopskrba *16*

2. 5. 3. Elektroopskrba i plinooskrba *17*

2. 5. 4. Telekomunikacijski promet *17*

2. 6. Komunalna djelatnost 17

2. 6. 1. Odvodnja otpadnih voda *18*

2. 6. 2. Gospodarenje otpadom *18*

2. 7. Društvene djelatnosti 19

2. 7. 1. Obrazovanje *20*

2. 7. 2. Kultura i kulturna dobra *20*

2. 7. 3. Društva i udruge Općine Viškovci *20*

2. 7. 4. Socijalna skrb *22*

2. 8. Gospodarstvo 22

2. 8. 1. Turizam i ugostiteljstvo *24*

2. 8. 2. Razvoj poljoprivrede Općine Viškovci *25*

2. 8. 3. Malo i srednje poduzetništvo *26*

3. RAZVOJNO-PLANSKA OPREDJELJENJA 29

3. 1. Europski sustav 29

3. 2. Razvojni dokumenti Republike Hrvatske 30

3. 2. 1. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020. 30

3. 3. Razvojni dokumenti Osječko-baranjske županije 33

3. 3. 1. Master plan razvoja turizma Osječko-baranjske županije 33

3. 3. 2. Strategija razvoja Osječko – baranjske županije za razdoblje do 2020. godine 35

3. 3. 3. Prostorni plan Županije 36

3. 4. Razvojni planovi Općine Viškovci 38

3. 4. 1. Strategija razvoja Općine Viškovci za razdoblje 2016. – 2020. godine 38

4. POTICAJNE MJERE, KREDITNE LINIJE, OSTALI IZVORI FINANCIRANJA 41

4.1. Prikaz stanja 41

4.2. Investicijsko okruženje 42

4. 3. Korištenje EU fondova 42

5. GLOBALNA DRUŠTVENO - EKONOMSKA KRETANJA 44

6. OBILJEŽJA POTRAŽNJE I PONUDE 46

6. 1. Obilježja turističke ponude destinacije 46

6. 1. 1. Opis elemenata stanja postojeće ponude – integralni pristup *46*

6. 1. 2. Prikaz ponude *49*

6. 2. Obilježja potražnje 50

6. 2. 1. Obilježja turističke potražnje u destinaciji *51*

6. 3. Obilježje turističke potražnje destinacije Općine Viškovci 51

7. SWOT ANALIZA 53

8. TRŽIŠNI ELEMENTI 55

8. 1. Tržišna pozicija turizma na prostoru destinacije 55

8. 1. 1. Tržišna kretanja i trendovi *56*

8. 1. 2. Neusklađenost ponude i potražnje *58*

9. RAZVOJNE MOGUĆNOSTI 62

9. 1. Razvojne mogućnosti 62

9. 2. Mogući pravci razvoja 63

9. 3. Očekivani efekti 66

10. RAZVOJNA STRATEGIJA I CILJEVI 69

10. 1. Odabrana varijanta 69

10. 2. Odabrani model razvoja 70

10. 3. Najznačajniji ciljevi razvoja 70

11. POBOLJŠANJE PONUDE I NOVI PROIZVODI (integralni pristup) 73

11. 1. Poboljšanje postojećeg stanja 73

11. 2. Novi proizvodi (ponuda) 77

12. DESTINACIJSKI MENADŽMENT I MARKETING 82

12. 1. Destinacijski menadžment Općine 82

12. 2. Destinacijski marketing Općine 83

12. 2. 1. Brendiranje destinacije 85

12. 2. 2. Sustav upravljanja turizmom 85

12. 2. 3. Turistički pristup razvoju Općine Viškovci 87

13. PLAN PROVEDBE 89

SAŽETAK 94

14. IZVORI 96

1. UVOD

Razvoj turizma ovisi o ekonomskim i društvenim kretanjima u nacionalnim i međunarodnim okvirima. Stoga njegov razvoj treba biti usklađen s dugoročnom nacionalnom politikom, politikama srodnih područja i sektora, ali i politikama Europske unije čiji je punopravni član Hrvatska postala 1. srpnja 2013. godine. S dobro artikuliranom vizijom, prepoznatim strateškim područjima i jasnim planom djelovanja, turizam se treba, inicijalno uklopiti u postojeće strateške smjernice i postupno utjecati na kreiranje budućih nacionalnih i europskih politika.

Hrvatski turizam predstavlja jednog od glavnih pokretača ukupnog hrvatskog gospodarstva i značajno doprinosi ukupnom društvenom razvoju Republike Hrvatske i blagostanju svih hrvatskih građana. Hrvatski turizam je nakon uspostave državne samostalnosti prošao dvadesetogodišnji proces tranzicije bremenit svim problemima i proturječnostima gospodarskog i društvenog razvitka zemlje. Strategija razvoja turizma RH do 2020. polazi od analize ključnih pokazatelja dostignutog razvoja, sagledava razvojna ograničenja i razvojne mogućnosti koje se očitavaju iz relevantnih razvojnih trendova u globalnom okruženju te prepoznaje ključne činitelje uspjeha na koje se hrvatska turistička politika mora usredotočiti u razdoblju do 2020. godine.

Poticanje bržeg gospodarskog rasta temeljenog na integraciji tržišta i institucionalnim reformama, viša stopa zaposlenosti i promicanje održivog razvoja tri su glavna strateška cilja Strategije razvoja turizma do 2020. godine. Sukladno tome, a vodeći istodobno računa o postojećim ograničavajućim činiteljima budućeg turističkog razvoja RH te o globalnim trendovima u turističkoj potražnji, glavni cilj razvoja hrvatskog turizma do 2020. godine je povećanje njegove atraktivnosti i konkurentnosti, što će rezultirati ulaskom u vodećih 20 turističkih destinacija u svijetu po kriteriju konkurentnosti. Istodobno, ostali strateški ciljevi turističkog razvoja RH do 2020. godine su:

- Poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja
- Novo zapošljavanje
- Investicije
- Povećanje turističke potrošnje

Strategija razvoja turizma destinacije Općine Viškovci daje viziju održivog razvoja destinacije koja je namijenjena prvenstveno lokalnoj upravi i samoupravi, posebice njezinom turističkom i kulturnom sektoru, kao i njezinim ostalim dionicima. Svrha izrade plana razvoja turizma Općine Viškovci je prije svega poboljšanje kvalitete života, osiguravanje gospodarskog napretka i blagostanje stanovništva. Osim toga, treba poslužiti usuglašavanju polazne osnove za razvoj poduzetničkog okvira razvoja turizma sljedećih planiranih godina.

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

1.1. Cilj

Strategija razvoja turizma Općine Viškovci predstavlja okvirni razvojni dokument i daje strateška opredjeljenja za razvoj turizma. Za izradu Strategije razvoja turizma na prostoru Općine, cijeli je prostor tretiran kao potencijalno turistički (sadrži čitav niz karakteristika, resursa). Dakle, uzimaju se u obzir svi raspoloživi resursi, a posebno tržišni trendovi.

Pri definiranju Strategije razvoja turizma uzeti su u obzir:

- Potreba određivanja najznačajnijih ciljeva
- Odabir strategije i pravaca razvoja
- Razvoj nove ponude
- Prognoza ulaganja
- Sustavni pristup upravljanju turističkom destinacijom
- Destinacijski menadžment i marketing.

Na taj način definirani su konkretni, pragmatični i primjenjivi rezultati i pitanja:

- Koji su pravci razvoja (smještaj, izvanpansionska ponuda, događaji, infrastruktura, druge djelatnosti itd.),
- Koja je strategija rasta i razvoja (konkretne kvantifikacije),
- Koji su efekti (zaposlenost, prihodi, prihodi u drugim djelatnostima itd.),
- Koja su potrebna ulaganja za realizaciju zacrtane strategije razvoja,
- Koja je dinamika razvoja,
- Koji način upravljanja destinacijom garantira realizaciju planiranog,
- Kako postaviti marketinški koncept,
- Na koji način u turistički proizvod ili pojedinačne programe integrirati šire okruženje.

Pri definiranju vizije razvoja uzeti su u obzir sljedeći trendovi u turizmu:

- Novi motivi (aktivnost i boravak u prirodi, doživljaji, rekreacija, zdravlje),
- Sve veća očekivanja od cjelokupne destinacije,
- Promjena u potrebama (manje je slobodnog vremena, više se puta godišnje putuje, veći su zahtjevi),
- Potražnja za očuvanim ekološkim prostorima (dobro održavanim),
- Osobna sigurnost (sveukupna),
- Potražnja za manjim objektima (više individualnosti).

1. 2. Metodologija

Metodologijom je utvrđen jedinstveni pristup, određen način izrade i provedbe Strategije razvoja turizma Općine Viškovci.

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

Cjelokupni proces izrade temelji se na sljedećim načelima:

- Partnerski pristup
- Multidisciplinarnost
- Konzultacijski proces
- Baziranje na relevantnim podacima

  - *partnerski pristup*

Kako bi izrada Strategije razvoja turizma Općine Viškovci bila transparentnija, a rezultate proizašle iz održanih radionica i dubinskih intervjua mogli što uspješnije podijeliti s ostalim žiteljima Općine, potencijalnim turističkim subjektima, kao i svim zainteresiranima, nužno je bilo osigurati odgovarajući način prenošenja informacija. Tako su priliku da izlože prijedloge, sugestije i mišljenja imali svi zainteresirani. Time se ukazalo na značaj partnerskog pristupa i participacije planiranju razvoja turizma.

  - *multidisciplinarnost*

Turizam je izrazito multidisciplinarni sektor, stoga je pri planiranju turističkog razvoja bilo potrebno uključiti stručnjake iz različitih područja i djelatnosti kojima je turizam zajednička tema djelovanja.

  - *konzultacijski proces*

Konzultacijski proces je zahtijevao uključivanje predstavnika svih relevantnih dionika s područja Općine Viškovci u proces izrade predmetnog plana. Na ovaj je način osiguran multidisciplinarni i partnerski pristup pri izradi Strategije razvoja turizma, te je uspješnije provedena analiza problema, definirati su ciljevi, prioriteti i mjere. U radu radnih skupina sudjelovali su stručnjaci iz raznih institucija, privatnog i civilnog sektora koji su savjetovali, predlagali i usmjeravali izradu Strategije kroz za to namijenjene konstruktivne radionice.

  - *baziranje na relevantnim podacima*

Izrada Strategije razvoja turizma Općine Viškovci temeljila se na analizi relevantnih, recentnih i pouzdanih sekundarnih podataka objavljenih u domaćim statističkim i/ili stručnim publikacijama te na podacima koji su se prikupili i analizirali tijekom izrade predmetnog plana.

1. 3. Integralni pristup (koncept) izradi Strategije razvoja turizma Općine Viškovci

Temelj određivanja turističke destinacije nije samo cilj putovanja, već sadržaj u prostoru koji se na turističkom tržištu može plasirati kao cjeloviti proizvod. Sa shemom smo ilustrativno prikazali u kom smislu treba promatrati i koncipirati razvoj turističke destinacije Općine

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

Viškovci, uzevši u obzir sve resurse, potencijale kojima Općina raspolaže, a sve u svrhu razvoja cjelokupne turističke ponude.

Slika 1. Koncept integralnom pristupu razvoja turizma

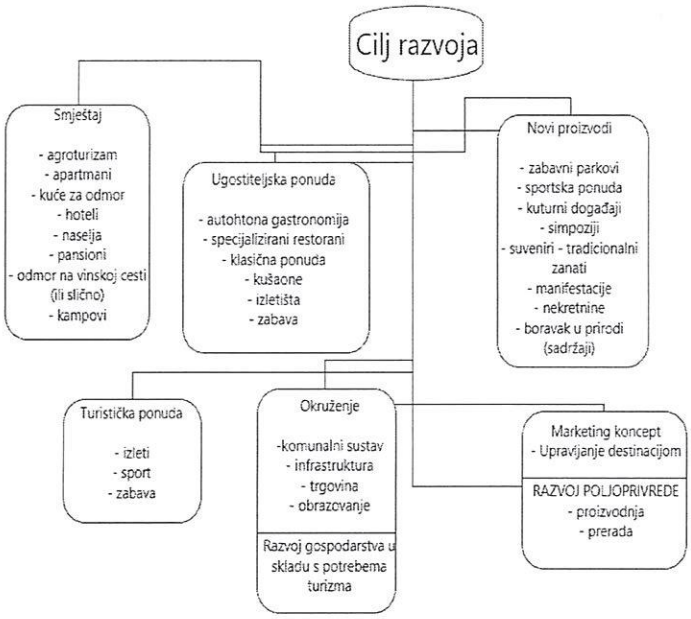

Svaka turistička destinacija koja ima ozbiljnije ambicije na turističkom tržištu mora komunicirati bazični sustav iskustava kojeg je u stanju pružiti potencijalnim korisnicima, bilo da je riječ o krajnjim potrošačima (turistima i/ili posjetiteljima), ili je riječ o turističkim posrednicima (putničkim agencijama i turoperatorima). Profesionalno i jasno strukturiranje turističkog sustava destinacije kompleksan je i dugotrajan proces. Pritom nije dovoljno raspolagati turističkim atrakcijama, već je potrebno sustavno poticati izgradnju cjelovitog lanca vrijednosti, gdje svi elementi destinacijske ponude moraju biti usklađeni sa zahtjevima tržišta. Sukladno tome, Općina Viškovci kao turistička destinacija može dugoročno uspjeti ukoliko iza samog geografsko-političkog pojma stoji sustav dobro osmišljenih turističkih iskustava i/ili doživljaja oblikovanih u profesionalno definirane turističke proizvode. U tom kontekstu, za Općinu je najvažnije međusobno usklađivanje aktivnosti na razvoju turističkog proizvoda. Razvojem turizma žele se ostvariti turistički primitci uz poštivanje načela održivog razvoja. Integralno upravljanje kvalitetom naglasak stavlja na potrebu kontinuiranog poboljšanja kvalitete i integralni pristup, a temelji se na polazištima zadovoljstva turista ponuđenim opipljivim i neopipljivim čimbenicima, među koje prije svega spada gostoljubivost, sigurnost, zaštita okoliša, čistoća i drugo. Isto tako, predstavlja napor za postizanje unutarnje i vanjske kvalitete gdje se vanjska kvaliteta odnosi na održivi razvoj turizma s racionalnim korištenjem obnovljivih i neobnovljivih prirodnih i svih drugih resursa i atrakcija.

Turizam je složeni društveno-ekonomski sustav kojeg ne možemo razumjeti ukoliko ga upravo ne analiziramo i složenim metodama kojima se služi opća teorija sustava i putem koje možemo najbrže doći do novih spoznaja, novih znanja, razbijanja starih klišeja i paradigmi i uspostavljanja novih. Turizam, kao i svaka ekonomska aktivnost, donosi pozitivne i negativne posljedice. Pri procjeni utjecaja potrebno je posebno voditi računa o čimbeniku sezonalnosti zbog kojeg se veći dio aktivnosti koncentrira u kratkom vremenskom periodu, te stoga mogu polučiti velike štete. U tom kontekstu ističu se ključne problemske točke kada se raspravlja o održivom razvoju turizma na području Općine Viškovci.

Koncepcija održivog razvoja Općine promovira kontrolirani rast i razvoj uz maksimalno očuvanje i racionalno korištenje resursa. Time se ostvaruje dugoročni ekonomski i društveni razvoj. Razvoj koji bi u dužem periodu posljedično znatno narušio ekonomsku, društvenu i ekološku osnovu nije razvoj temeljen na načelima održivosti. Inicijativa za održivi razvoj treba stići iz lokalnih zajednica koje moraju shvatiti da u turizmu ekonomsku korist donosi ekološka odgovornost. Primjena koncepcije moguća je, dakle, isključivo na inicijativu lokalne uprave i samouprave, uz suglasnost ključnih nositelja turističke ponude, ali i gospodarskih subjekata drugih grana gospodarstva, te podršku lokalnog stanovništva.

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

2. RESURSI I DJELATNOSTI

Resursi i njihove karakteristike značajno opredjeljuju turističku djelatnost, a istovremeno determiniraju kvalitetu života stanovništva. U poglavlju se navode lokacija i površina, demografska slika, zaposlenost i nezaposlenost stanovništva, reljef i klima, biljni i životinjski svijet, poljoprivredne površine, vodno bogatstvo, povijesni i kulturni resursi, infrastruktura (prometnice, vodoopskrba, elektroopskrba, plinovod, telekomunikacijski promet, komunalna djelatnost), društvena djelatnost (obrazovanje, kultura, sport), gospodarstvo (turizam i ugostiteljstvo, poljoprivreda, malo i srednje poduzetništvo).

2.1. Lokacija i površina Osječko-baranjske županije i Općine Viškovci

Osječko-baranjska županija smještena je na sjeveroistoku Republike Hrvatske i prostire se na površini od 4.155 kilometara kvadratnih, obuhvaćajući područja Baranje i sjeveroistočne Slavonije. Prema Popisu stanovništva (2011.), na prostoru Županije nastanjeno je 305.032 stanovnika – u 7 gradova, 35 općina i 263 naselja. Prosječna je gustoća naseljenosti 73,4 stanovnika/kilometru kvadratnom. Osječko-baranjska županija na sjeveru graniči s Republikom Mađarskom, na istoku s Republikom Srbijom, a četiri susjedne županije su: Virovitičko-podravska, Požeško-slavonska, Brodsko-posavska i Vukovarsko-srijemska. Za Županiju, kao prostorno-plansku cjelinu istočne Hrvatske, osobito su važni riječni tokovi Dunava, Drave i dio sliva rijeke Save, koji uvjetuju uređenje prostora i određuju koridore velike državne i međunarodne infrastrukture, osobito transeuropske magistralne te regionalne prometne pravce. U neposrednoj blizini Osijeka nalazi se Zračna luka Osijek koja ima status međunarodne putničke i teretne/cargo zračne luke.

Za razvoj područja važna je povezanost s međunarodnim/paneuropskim prometnim koridorima (V, VII, X). Razvijena prometna infrastruktura (cestovni, željeznički, zračni, riječni i integralni promet) omogućava povezanost s ostalim dijelovima zemlje te sa širom regijom. Osječko-baranjska županija područje je s dominantnim ruralnim cjelinama. Zahvaljujući prirodnoj, kulturnoj i ekološkoj očuvanosti resursa, Osječko-baranjska županija ima ogroman potencijal za razvoj različitih oblika kontinentalnog turizma. Razvoj turizma počiva na lječilišnom, rekreativnom, lovnom i ribolovnom te seoskom turizmu. Izuzetno mjesto kontinentalnog turizma predstavlja jedinstvena ekološka oaza Parka prirode Kopački rit, ali i lječilište s prirodnom termalnom vodom, bogate ribolovne vode, fond divljači, vinske ceste te sve važniji cikloturizam, avanturistički turizam i drugi oblici turizma.

Osječko-baranjska županija obuhvaća 263 naselja smještena u 42 jedinice lokalne samouprave od kojih je 7 sa statusom grada (Beli Manastir, Belišće, Donji Miholjac, Đakovo, Našice, Osijek i Valpovo) te 35 sa statusom općine (Antunovac, Bilje, Bizovac, Čeminac, Čepin, Darda, Donja Motičina, Draž, Drenje, Đurđenovac, Erdut, Ernestinovo, Feričanci, Gorjani, Jagodnjak, Kneževi Vinogradi, Koška, Levanjska Varoš, Magadenovac, Marijanci,

Petlovac, Petrijevci, Podgorač, Podravska Moslavina, Popovac, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Šodolovci, Trnava, Viljevo, Viškovci, Vladislavci i Vuka).

Slika 2. Položaj Osječko-baranjske županije

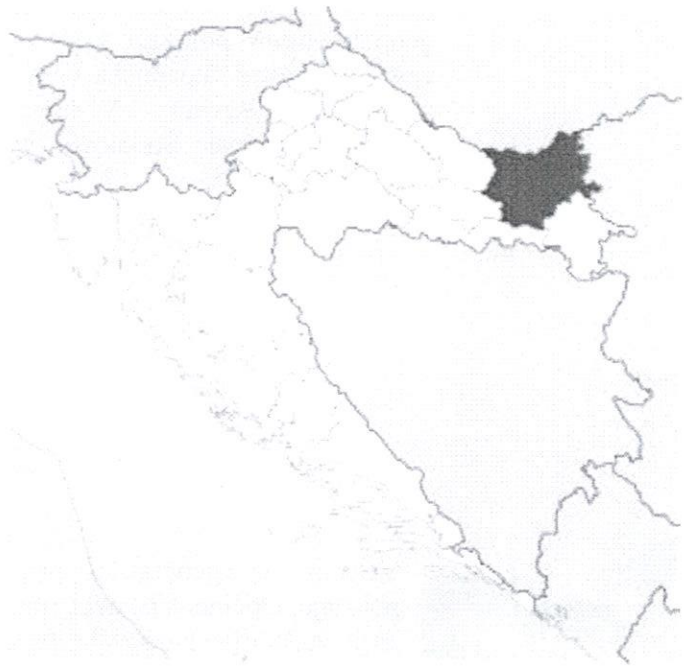

Položaj Općine Viškovci:

Općina Viškovci je dio Osječko-baranjske županije, s površinom od 44,25 kilometara kvadratnih. Područje Općine čine tri naselja (Forkuševci, Viškovci i Vučevci), a sjedište lokalne samouprave nalazi se u naselju Viškovci, koje je ujedno i najveće naselje na području Općine Viškovci. Općina graniči sa Općinom Gorjani i Gradom Đakovom na zapadu, jugu i sjeveru te Općinom Semeljci na istoku.

Slika 3. Položaj Općine Viškovci

Općina Viškovci zauzima cca 1,0 % površine Osječko-baranjske županije. Prema popisu stanovništva 2011. godine imala je 1.906 stanovnika. Područje Općine Viškovci se nalazi u južnom dijelu Osječko-baranjske županije, na geoprometnom položaju koji karakterizira važan cestovni pravac županijska cesta Ž 4130 (drţavna cesta D7 (Kuševac) - Viškovci - Forkuševci - Semeljci - Koritna - Šodolovci - Petrova Slatina - D 518 (Ernestinovo).

Slika 4. Slika Viškovaca

Vezano uz geografski pristup sagledavanju položaja Općine Viškovci, može se konstatirati da je zadovoljavajući, iako bi se pristup cestovni (lokalne, županijske ceste) trebalo u budućnosti poboljšati, dodatno izgraditi i još više povezati.

2. 2. Demografska slika Općine Viškovci

Jedan od najznačajnijih čimbenika društveno-gospodarskog razvitka i korištenja prostora je stanovništvo. Ocjena demografskih prilika na području Općine Viškovci ukazuje na demografske poremećaje, jer područje karakterizira visoka demografska starost, što u budućnosti ne može osigurati jednostavnu reprodukciju stanovništva. Aktivno stanovništvo Općine Viškovci prema popisu iz 2011. je 1.509 stanovnika, od toga je 738 muškaraca, a 771 žena. Prema podacima DZS iz 2011., prema dobnoj strukturi distribucija stanovništva ukazuje na koncentraciju stanovništva u dobnim skupinama od 50-54, 45-49, 15-19 godina. Najveći broj stanovnika identificiran je u dobnoj skupini od 50-54 godina.

Ako dodamo činjenice da u Osječko-baranjskoj županiji ubrzanije opada udio mladih osoba (do 14 godina) od republičkog, da je prosječna starost stanovništva 38,7 godina (prema definiciji demografski staro stanovništvo je ono stanovništvo čija prosječna starost prelazi 30 godina), možemo konstatirati da je Osječko-baranjska županija područje s najstarijim stanovništvom u Europi.

Dakle, uspoređujući navedene podatke s onima iz 2001., u posljednjih deset godina udio mladog stanovništva je u značajnom padu, zrelog stanovništva u manjem padu, dok je udio starog stanovništva u porastu. U strukturi stanovništva u 2011. godini 86 % ukupnog broja stanovnika činili su Hrvati, a od nacionalnih manjina najbrojniji su bili Srbi s 8 % i Mađari s 2 %.

Slika 5. Gustoća naseljenosti u Osječko-baranjskoj županiji (br.st./km^2) po gradovima i općinama

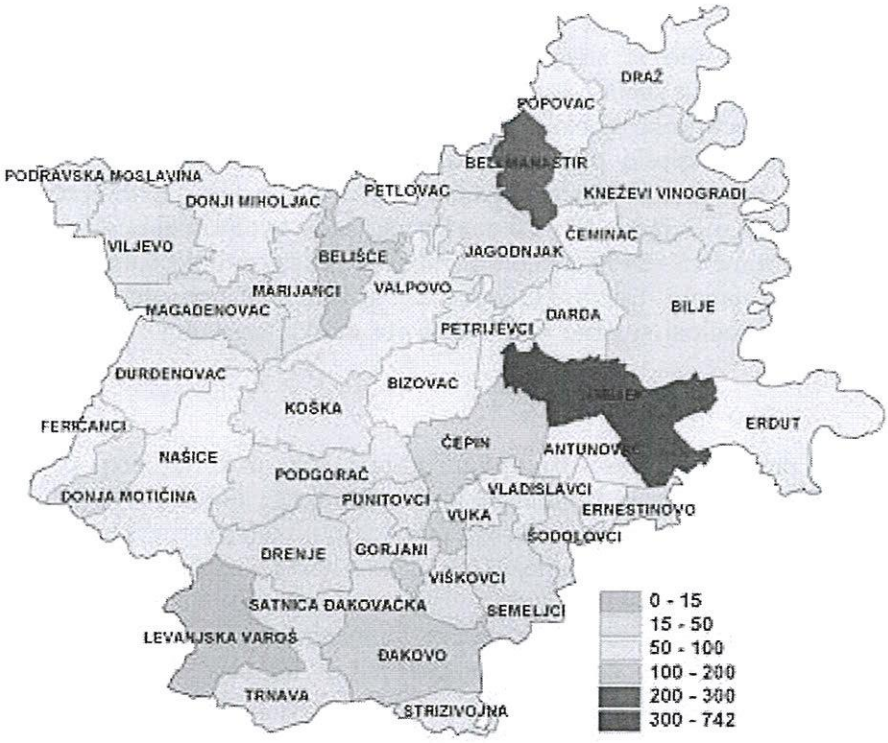

Izvor: OBŽ, Program zaštite okoliša za područje Osječko-baranjske županije

2. 3. Prirodni resursi

Cilj turističke valorizacije trebala bi biti kvantitativna i kvalitativna procjena vrijednosti svih popisanih prirodnih ili kulturnih resursa, kako bi se na osnovi te ocjene utvrdila njihova potencijalna vrijednost za turizam. Zbog toga ona spada u važnije i zasigurno jedne od najkompleksnijih faza u procesu planiranja i razvoja turizma. Valorizacija prirodnih resursa obuhvaća sustavno razvrstavanje pojedinih resursa u prostoru prema određenim čimbenicima kao što su njihovo rekreativno svojstvo, svojstvo znamenitosti, estetsko i kuriozitetno svojstvo, ali odgojna i gospodarska vrijednost.

2. 3. 1. Reljef i klima

Područje Općine Viškovci dio je šireg prostora koji reljefno pripada nizinskom, pretežito ravničarskom dijelu geografske cjeline Istočne Hrvatske, na čije su modeliranje i izgled reljefa presudni utjecaj imali riječni tokovi. Na području ove akumulacijske nizine mogu se izdvojiti međusobno različiti geomorfološki oblici, pri čemu područje Općine Viškovci pripada zoni Đakovačkog ravnjaka, koji ima sve karakteristične oblike lesne zaravni. Prosječna nadmorska visina ravnjaka je 111 m n.m., čine za 10 - 20 metara nadvisuje okolne nizine. Ravnjak je u cjelini izgrađen od prapora debljine 15 - 24 m, a podlogu mu čine pleistoceni močvarni i stariji neogenski sedimenti (gline, pijesci i lapori). Đakovački je ravnjak sa svih strana omeđen rasjedima, a riječni su tokovi na prapornoj podlozi stvorile blago valovite oblike, na kojoj su se stvorila plodna, podzolirana tla.

Klimatska obilježja prostora Osječko-baranjske županije dio su klime šireg prostora Istočne Hrvatske, gdje prevladava umjereno kontinentalna klima, koja se s obzirom na prostorni položaj javlja u cirkulacijskom pojasu umjerenih širina, gdje su promjene vremena česte i intenzivne. Prema Köppenovoj klasifikaciji to je područje koje se označava klimatskom formulom Cfwbx, što je oznaka za umjereno toplu, kišnu klimu, kakva vlada u velikom dijelu umjerenih širina. Osnovne karakteristike ovog tipa klime su srednje mjesečne temperature više od 10°C, tijekom više od četiri mjeseca godišnje, srednje temperature najtoplijeg mjeseca ispod 22°C, te srednje temperature najhladnijeg mjeseca između - 3°C i +18°C. Obilježje ove klime je nepostojanje izrazito suhih mjeseci, a oborina je više u toplom dijelu godine, a prosječne godišnje količine se kreću od 700-800 mm. Od vjetrova najčešći su slabi vjetrovi i tišine, dok su smjerovi vjetrova vrlo promjenjivi.

2. 3. 2. Biljni i životinjski svijet

Šume na području Općine Viškovci su uglavnom prirodne mješovite šume hrasta lužnjaka i običnog graba, a osim njih ima još i sjemenjača i panjača graba, sjemenjača cera i panjača

bagrema. Gospodarske šume su predviđene za korištenje prvenstveno za proizvodnju drva i drugih šumskih površina. Na području šuma ovim planom je predviđena eventualna izgradnja infrastrukturnih građevina državnog i županijskog značaja, ali samo ako to nije moguće iz tehničkih ili ekonomskih razloga planirati izvan šuma. Prema podacima Hrvatskih šuma, na području Općine Viškovci ukupna površina šuma i šumskog zemljišta iznosi 502,9 ha. Sve šume pripadaju kategoriji gospodarskih šuma. Šumama se gospodari po principu jednodobnih šuma, gdje se do doba postizanja zrelosti (ophodnje) jednom u deset godina vrši prorjeđivanje, a po postizanju zrelosti vrši se oplodna sječa kako bi osiguralo prirodno pomlađivanje. Samo u iznimnim slučajevima se može vršiti i čista sječa uz pomlađivanje sadnicama, i to onda kada nema uvjeta za oplodnu sječu. Osnovni ciljevi gospodarenja šumama su: osiguranje potrajnosti ekosustava, održavanje i poboljšavanje općekorisnih funkcija šuma, napredno i potrajno gospodarenje i korištenje šuma i šumskog zemljišta. Povećanje pašnjaka i livada na račun kategorija oranica nije u funkciji povećanja stočne proizvodnje već procesa deruralizacije i zapuštanja obradivih površina.

Prostor Općine Viškovci, po svojim prirodnim osobinama kvalitetan je i za lov i lovno gospodarstvo. U šumama Općine Viškovci može se vidjeti bogati svijet divljači , od krupne do sitne divljači koja se može izlovljavati prema pravilniku o sezoni lova. Dakle, razvoj lovstva ima povoljne uvjete, obzirom na kvalitetna prirodna staništa za uzgoj visoke i niske divljači. Kod visoke divljači postoje dobri uvjeti za uzgoj jelenske i srneće divljači, divlje svinje, a od niske divljači za uzgoj šumskog i poljskog zeca, fazana i druge pernate divljači. U narednom razdoblju razvoj lovstva valja vezati uz razvoj kontinentalnog turizma. Na području Općine Viškovci djeluje Lovačka udruga „Jarebica“, koja gospodari lovištem broj 026 i Lovačko društvo „Zec“.

2. 3. 3. Poljoprivredne površine

Budući gospodarski razvitak počivat će na prirodnim resursima, ulaganju kapitala i ljudskom potencijalu. Prirodni resursi su komparativna prednost, a među njima je najznačajnije poljoprivredno zemljište, koje čini veći dio ukupne površine Općine Viškovci. Kako je poljoprivreda upravo najvažnija komparativna prednost, njenom razvoju će se dati najvažnija uloga i kroz prateću prehrambenu industriju.

Poljoprivrednom proizvodnjom u individualnom sektoru bave se uglavnom osobe starije životne dobi (mladi napuštaju selo), a proizvodnja je ekstenzivna, jer su obradive površine rascjepkane, te je zbog toga i produkcija niska. Povećanje pašnjaka i livada na račun oranica posljedica je procesa deruralizacije i zapuštanja obradivih površina te odlazaka mladih ljudi iz sela u grad. Zato je temeljni cilj poljodjelske politike poticanje razvijanja suvremenog, djelotvornog, konkurentnog i ekološki čistog poljodjelstva, te učinkovitije proizvodnje poljodjelskih proizvoda, na način koji štiti prirodne potencijale zemlje. Preustrojavanje poslovanja obiteljskih gospodarstva odnosi se na stvaranje profitabilnih jedinica u kućanstvima, koja sada samo manjim dijelom posluju na ekonomski opravdanim načelima. Tehnička opremljenost poljoprivrednom mehanizacijom, raspoloživi zemljišni posjed i struktura biljne i stočne proizvodnje trebaju u potpunosti odgovarati punoj uposlenosti kućanstva, te dohotku na razini zaposlenih izvan poljoprivrede.

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

Temeljno opredjeljenje u razvoju gospodarstva je optimalno korištenje komparativnih prednosti uz izgradnju infrastrukture. Pri tome je poljoprivreda osnovna grana, koja treba predstavljali okosnicu razvitka.

Dakle, najznačajniji prirodni resurs Općine Viškovci je poljoprivredno zemljište koje se koristi za uzgoj poljoprivrednih kultura. U pogledu korištenja poljoprivrednog zemljišta postoje ograničenja, koja proizlaze iz prirodno-fizičkih karakteristika prostora, ili su nastala kao rezultat dosadašnjeg društveno-gospodarskog i prostornog razvoja:

- neracionalno rasparcelirano poljodjelsko zemljište, posebno ono koje pripada privatnom sektoru
- gospodarsko osiromašenje ruralnog prostora, prostori izvrgnuti depopulaciji
- nedostatna komunalna i društvena infrastruktura
- poljoprivredna proizvodnja suočena je s jakom konkurencijom na tržištu
- nepovoljna struktura poljoprivrednih gospodarstava.

Uz primjenu odgovarajuće tehnologije, očuvanje kvalitete zemljišta i poticajne mjere ovo područje može postati veći proizvođač hrane nego što je bilo do sada.

Tradicija i dostignut nivo razvoja, klimatske prilike i svojstvena kvaliteta tla utječu i na mogućnosti razvoja poljodjelstva, osobito uzgoja vinogradarskih, povrtlarskih kultura i voćarstva te uzgoja žitarica. Upravo u smjeru razvoja tih kultura, a u okviru obiteljskih gospodarstva planiran je daljnji razvoj i to u proizvodnji osnovnih poljoprivrednih proizvoda, njihovoj preradi u kvalitetne i na tržištu prepoznatljive proizvode. Naime, proizvodnja kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda s tržišno prihvatljivim brendom tih proizvoda omogućit će profitabilno bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom, što će povoljno utjecati na ukupan razvoj.

Trenutačna agrarna struktura nije povoljna za intenzivan razvoj suvremene i specijalizirane proizvodnje i predstavlja osnovnu zapreku postizanja proizvodnje konkurentne poljoprivredi EU-a. Razvoj gospodarske strukture temelji se na modernizaciji poljoprivrede s obveznim promjenama vlasničke strukture te razvoju prehrambene i drvne industrije. Za razvoj gospodarstva nužno je potaknuti i razvoj novih programa gospodarskih djelatnosti te društvenih struktura koje će privući visokostručnu i inovativnu grupaciju stanovništva. Potrebno je inicirati razvoj tehnoloških i znanstvenih parkova koji bi potaknuli kvalitetniji razvoj usmjeren na prostorne prednosti Županije-šumarstvo, poljoprivreda, promet i turizam.

Slika 6. Poljoprivreda

Poljoprivreda i turizam nerazdvojni su elementi ponude posebno ruralnog turizma, te bi tako trebalo pojačati proizvodnu djelatnost, a gostima još više predstaviti domaću poljoprivrednu proizvodnju što bi se direktno apliciralo na povećanje ekonomskog učinka za mala i veća domaćinstva.

2. 3. 4. Vodno bogatstvo

Područje Općine Viškovci nalazi se na vododjelnici sliva rijeka Save i Dunava, a prema teritorijalnim osnovama za upravljanje vodama - ustrojstvu vodnog gospodarstva pripada vodnom području sliva Drave i Dunava i vodnom području sliva Save. Područjem Općine prolazi vododjelnica (granica između dravskog i svaskog sliva). Sjeveroistočni dio Općine (k.o. Forkuševci) se nalazi na slivnom području „Vuka", dok jugozapadni dio Općine (k.o. Viškovci i k.o. Vučevci) pripada slivnom području „Biđ-Bosut". Glavni prijemnik sjeveroistočnog dijela općine (k.o. Forkuševci) u slivu rijeke Vuke je kanal I. reda Velika Osatina, dok je glavni prijemnik u jugozapadnom dijelu općine (k.o. Viškovci i k.o. Vučevci) kanal I. reda Jošava. Glavni recipijenti na području Općine – melioracijski kanali – jako su ovisni o atmosferskim prilikama, pa u sušnom razdoblju imaju ili minimalnu protoku ili su njihovi profili bez vode, koja se zadržava jedino u akumulaciji JOŠAVA na samoj granici Općine (ali i u njoj dolazi do smanjenja vode). Na samoj granici izgrađena je i akumulacija JOŠAVA na istoimenom kanalu. Treba napomenuti da je predviđena razina akumulacije od 95,3 m n.m. naknadno smanjena na kotu 93,5 m n.m., kako ne bi bila ugrožena cesta i željeznička pruga Osijek – Đakovo. Akumulacija JOŠAVA zauzima površinu od cca 79 ha. U tijeku je priprema projektne dokumentacije za podizanje nivoa vode na sigurni nivo od 94,5 m n.m. (radi potreba navodnjavanja).

Vodotoci i kanali

Podaci o osnovnoj kanalskoj mreži na području Općine Viškovci:

- Velika Osatina (kanal I. reda), dužina 3,70 km

- Jošava (kanal I. reda), dužina 0,72 km

- Brana (kanal II. reda), dužina 2,80 km

- Crna bara (kanal II. reda), dužina 1,90 km

2. 4. Povijesni i kulturni resursi

Pojam kulturnog turizma općenito se primjenjuje na putovanja koja uključuju posjet kulturnim resursima bez obzira na inicijalnu motivaciju. On previđa važan element u turizmu, a to je „zabava i odmor", što ne isključuje duhovne dimenzije kulture. Kultura ne obilježava samo posjet muzeju ili koncertu, dakle njezin institucionalizirani oblik, već ona može biti i nematerijalne prirode. Neki oblici kulture, kao što su muzeji, galerije, festivali, arhitektura, povijesne gradine, umjetničke predstave i lokaliteti baštine, rutinski privlače turiste. Svi ti oblici kulture izrazi su ili sadrže izraz jedne ili više likovnih, popularnih ili folklornih

umjetnosti, ili pak izraz jednog ili više lokalnih stilova života – tradicijskog, povijesnog ili modernog. Na području Općine Viškovci zastupljene su sakralne građevine, građevine narodnog graditeljstva i arheološki lokaliteti:

Registrirana kulturna dobra - arheološka
- prapovijesni i antički arheološki lokalitet Petljak i Gradina

Evidentirana kulturna dobra
sakralna
- crkva sv. Mateja u Viškovcima
- kapela sv. Katarine u Forkuševcima
- crkva sv. Martina u Vučevcima
- poklonac Blažene Djevice Marije u Vučevcima

arheološka
- prapovijesni i srednjovjekovni arheološki lokalitet Gradina u Viškovcima, građevine narodnog graditeljstva
- kuća u Ulici S. Radića 49 u Forkuševcima
- kuća u Ulici S. Radića 54 u Forkuševcima
- kuća u Ulici kralja Tomislava 3 u Viškovcima
- kuća u Ulici kralja Tomislava 36 u Viškovcima
- kuća u Ulici kralja Tomislava 86 u Viškovcima.

U Općini Viškovci nalazi se nekoliko evidentiranih stambenih građevina tradicijskog seoskog graditeljstva. Predstavničko tijelo lokalne samouprave može ovaj segment tradicijske graditeljske baštine u privatnom vlasništvu zaštititi kao dobra od lokalnog značaja kako bi se sačuvao ovaj segment tradicijske graditeljske baštine, a njihova zaštita utvrđuje se uz prethodnu suglasnost Konzervatorskog odjela u Osijeku. Lokalna samouprava dužna je u tom slučaju osigurati provedbu takve odluke.

Mjere zaštite kulturno povijesnih i prostornih vrijednosti Općine, određene su prema zonama zaštite i klasifikaciji povijesnih građevina - kulturnih dobara, koje se zaštićuju na temelju *Zakona.* Mjerama zaštite utvrđuju se režimi i oblici intervencija u pojedinim zonama ili za pojedine građevine.

Crkva sv. Katarine u Forkuševcima – slika u prilog

2. 5. Infrastruktura

Adekvatno riješena fizička infrastruktura (prometna, komunalna, itd.) temeljna je pretpostavka za kvalitetan razvoj bilo kojeg područja, a pogotovo Županije koja posjeduje jasno zacrtanu turističku strategiju. Na nivou cjelokupne Osječko-baranjske županije, stanje u tom segmentu još uvijek nije u potpunosti riješeno; od sanacije svih komunalnih zadataka do efikasnije organizacije infrastrukturnih elemenata. Razvojni potencijal Županije, a samim time i turistička kvaliteta regije, postala bi još konkurentnija kada bi se više ulagalo u modernizaciju prometnica, sanaciju odlagališta otpada te izgradnjom sustava gospodarenja otpadom u skladu sa standardima EU-a. Potrebe međunarodne razmjene i ubrzani razvoj gospodarstva, posebno turizma kao jednog od oslonaca razvoja Osječko-baranjske županije, uvjetuju potrebu za kvalitetnom prometnom infrastrukturom. Stoga se veliki napori ulažu u međuregionalno povezivanje unutar Hrvatske i uključivanju u širi europski prostor. U tom se smislu najviše razvija cestovni promet koji dobro pokriva unutarnje potrebe i doprinosi skladnijem razvoju svih dijelova Županije.

2. 5. 1. Prometnice

Postojeća cestovna mreža djelomično zadovoljava potrebe stanovništva. Stoga je potrebno predložiti novi sustav cestovne mreže kako bi se zadovoljio planirani razvoj Općine. U tom smislu potrebna je rekonstrukcija u vidu proširenja profila ceste na mjestima gdje prolazi kroz naselja, radi odvajanja kolnog od pješačkog i biciklističkog prometa. To je posebno važno zbog povećanog broja djece kao sudionika u prometu na putu do škole.

Neposredne mjere građenja su modernizacija, rekonstrukcija i proširenje postojeće mreže cesta poboljšanjem horizontalnih i vertikalnih elemenata ceste i pojačanjem kolničke konstrukcije te redovito i pravovremeno održavanje, zimska služba i prevencija u cilju najmanje zadržavanja postojećeg, odnosno povećanja razine kvalitete izgrađene cestovne mreže. Razvoj prometnog sustava Općine obuhvaća modernizaciju i rekonstrukcijom postojećih te građenje novih cesta, etapnu realizaciju planirane modernizacije i izgradnje prometnog sustava te osiguranje prometne povezanost naselja i mogućnost odabira sustava prijevoza javnog prijevoza.

Pregled županijskih cesta na području Općine Viškovci:
- D7 (Kuševac) - Viškovci - Forkuševci - Semeljci – Koritna - Šodolovci - Petrova Slatina - D 518 (Ernestinovo)
- Ž 4130 (Forkuševci) – Vučevci

Popis lokalnih cesta na području Općine Viškovci:
- Semeljci (Ž 4130) - (Adruševac) - Đurđanci - D46

Slika 6. Cestovna mreža državnih, županijskih i lokalnih cesta

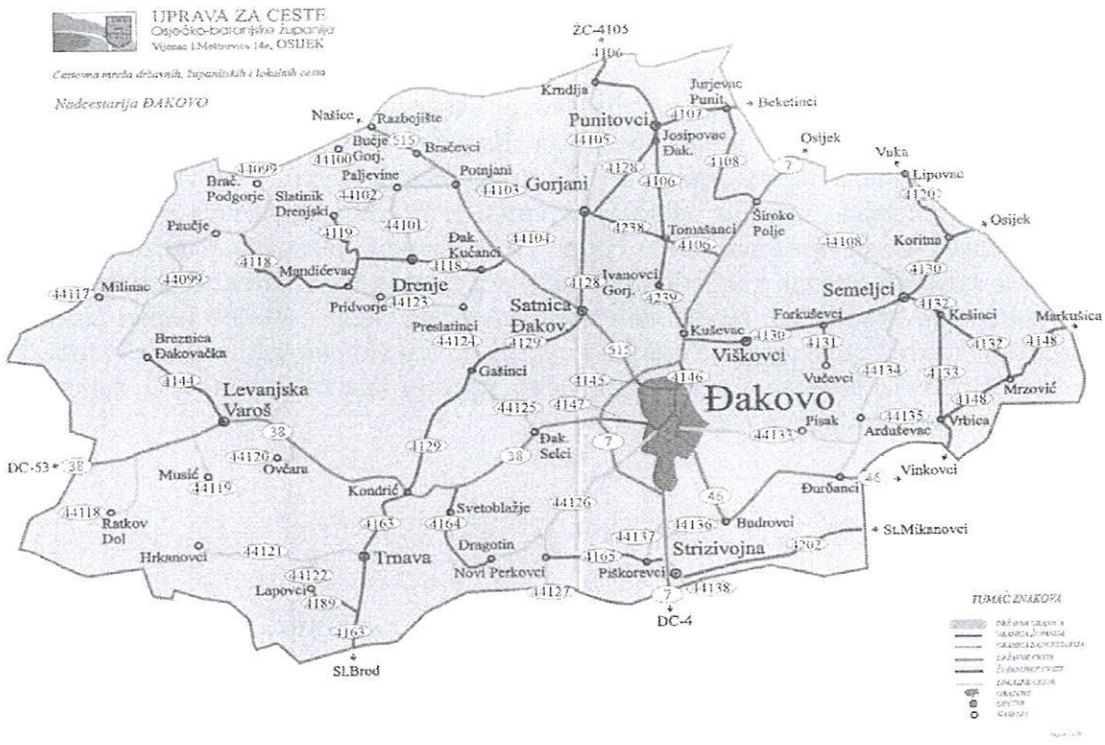

2. 5. 2. Vodoopskrba

Sva naselja opskrbljuju se vodom iz javnog vodoopskrbnog sustava. Naselje Viškovci se vodom opskrbljuje se vodoopskrbnim sustavom Đakovo, dok se naselja Forkuševci i Vučevci opskrbljuju vodom iz pravca naselja Semeljci. Odluka o zaštiti izvorišta „Viškovci" objavljena je u Službenom glasniku Osječko-baranjske županije 02/96. Daljnji zahvati na vodoopskrbnom sustavu će se odvijati u skladu "Planom razvitka vodoopskrbe Osječko-baranjske županije do 2015. godine" – izrađivač HIDROING d.o.o., Osijek 1999.godine, prema kojem se planira povezivanje ova dva sustava međusobno, i to na način da se:

- vodoopskrbni sustav Viškovci poveže sa vodoopskrbnim sustavom grada Đakova priključkom na glavni transportno - distributivni cjevovod Ø350 mm Đakovo - Čepin
- postojeći vodoopskrbni sustav naselja Viškovci poveže sa naseljem Forkuševci vodoopskrbnim
cjevovodom Ø150 mm
- postojeći vodoopskrbni sustav naselja Vučevci poveže sa naseljem Pisak i dalje prema Đakovu vodoopskrbnim cjevovodom Ø150 mm.

Obzirom da razvoj turizma nameće i veće potrebe, prilikom izgradnje nove vodovodne mreže i/ili rekonstrukcije postojeće potrebno je koristiti materijale cjevovoda i priključnih elemenata

koji su neškodljivi za ljudsko zdravlje. Radi osiguranja od požara, potrebno je na svim javnim površinama predvidjeti hidrante za priključenje vatrogasnih uređaja, na međusobnim udaljenostima predviđenim posebnim propisima.

2. 5. 3. Elektroopskrba i plinooskrba

Stanje opskrbe električnom energijom i mogućnosti postojeće elektroenergetske mreže u prijenosnom i distribucijskom sustavu podmiruje sadašnje potrebe potrošača za električnom energijom. Distribuciju električne energije na području Općine Viškovci obavlja DP „Elektroslavonija" Osijek preko svoje distribucijske elektroenergetske mreže. Područjem Općine Viškovci prolaze dva nadzemna dalekovoda: DV 110 kV Ernestinovo - Đakovo 1 i DV 110 kV Ernestinovo – Đakovo 2. Mreža na 10 kV naponskoj razini služi za dopremu električne energije do skupina kućanstava ili pojedinih gospodarskih ili javnih sadržaja, a sadrži trafostanice 10/0,4 kV i 10(20)/0,4 kV te nadzemne 10 kV i 20 kV dalekovode.

Plinoopskrba
Na području Općine Viškovci izgrađena je distribucijska plinska mreža za opskrbu zemnim plinom svih naselja.

2. 5. 4. Telekomunikacijski promet

Na području Općine Viškovci trenutno nema izgrađenih baznih postaja pokretnih komunikacija niti jednog koncesionara. T-Mobile Hrvatska d. o. o. planira izgradnju jedne bazne postaje u naselju Viškovci, na lokaciji uz nogometno igralište ili u neposrednoj blizini. U razvoju postojećih javnih sustava pokretnih komunikacija planira se daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanja kapaciteta mreža i uvođenje novih tehnologija (UMTS i sustavi sljedećih generacija), za što će trebati osigurati lokacije za izgradnju osnovnih postaja.

HT Hrvatski telekom intenzivno ulaže u razvoj telekomunikacijske mreže u Hrvatskoj, te su postignuti uočljivi i zavidni rezultati. Općina Viškovci je preko Telekomunikacijskog centra Osijek dobro uklopljena u suvremenu digitalnu telekomunikacijsku mrežu Hrvatske. Sve mjesne i međumjesne kabelske telekomunikacijske veze u pravilu treba polagati unutar koridora prometnica, a rekonstrukcije i modernizacije vršiti zamjenom kabela unutar istih koridora.

2. 6. Komunalna djelatnost

Pod komunalnim gospodarstvom razumijeva se obavljanje komunalnih djelatnosti, naročito pružanje komunalnih usluga od interesa za fizičke i pravne osobe, te financiranje građenja i održavanje objekata i uređenja komunalne infrastrukture kao cjelovitog sustava na području jedinica lokalne samouprave. Komunalna društva, osobito u sklopu jedinica lokalne samouprave imaju nezamjenjivu zadaću u osiguranju životnih uvjeta svih građana, osobito

kroz povećanje učinkovitosti komunalnog gospodarstva koje je jedan od preduvjeta za povećanje učinkovitosti ukupnog gospodarstva.

Rastom noćenja povećava se potreba češćeg prikupljanja i odvožnje komunalnog otpada te njegova sanacija sukladno uvjetima o sanaciji otpadnog materijala (dodatni pročišćivači, kupovina vozila za prikupljanje sitnog otpada i dr.).

Također, svako od naselja Općine Viškovci ima svoje groblje. Održavanje groblja je u nadležnosti Općine Viškovci te se postojeća groblja ne planiraju proširivati u planskom razdoblju. Groblje naselja Vučevci s površinom od 0,7 ha nalazi se izvan građevinskog područja naselja.

2. 6. 1. Odvodnja otpadnih voda

Osnovna mjera za osiguranje zaštite voda od onečišćavanja je izgradnja zajedničkih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda naselja i industrije, kao i izbor adekvatnog recipijenta otpadnih voda. Izgradnjom kanalizacijskih sustava sprječavaju se lokalna zagađenja površinskih i podzemnih voda, a otpadne vode se dovode na lokaciju uređaja za pročišćavanje.

Zatečena situacija s odvodnjom i pročišćavanjem otpadnih voda nije zadovoljavajuća, jer ne postoji organizirani sustavi odvodnje i pročišćavanja. Pojedinačna rješenja, kao što su septičke jame i drugi manji uređaji obično su građeni nestručno, ne držeći se osnovnih sanitarno tehničkih principa. Odvodnja oborinskih voda svih naselja na području Općine Viškovci se trenutno vrši otvorenim kanalima u vodotoke, a odvodnja fekalnih voda riješena je izgradnjom septičkih jama i gnojnica. Stoga se u idućem razdoblju trebaju planirati zahvati zahvati na projektiranju i izgradnji odvodnog sustava Općine Viškovci.

Prema PPOBŽ sva naselja Općine Viškovci spadaju u grupu manjih naselja s planiranom vodoopskrbom u „manje osjetljivim" područjima, za koja je odvodnja predviđena putem izgradnje malih uređaja s aeracijom (prokapnici uz rotirajuće diskove, ozračene aerobne zemljane lagune i biljni uređaji). Ovi uređaji moraju biti smješteni tako da nisu na dominantnom smjeru vjetra prema najbližem naselju, uz poštivanje minimalnih udaljenosti od građevinskih područja naselja i cesta, što je određeno Odredbama za provođenje ovog Plana.
Planom su određene lokacije malih uređaja za pročišćavanje otpadnih voda s aeracijom za svako od naselja na području Općine Viškovci, te su označena mjesta ispusta u prijemnike. Izuzetak čini naselje Forkuševci za koje nije određen smjer odvodnje niti lokacija ispusta otpadne vode zbog blizine lokacije planirane akumulacije Semeljci. Isto će se odrediti projektnom dokumentacijom (idejnim rješenjem) sustava odvodnje otpadnih voda naselja na području Općine Viškovci.

2. 6. 2. Gospodarenje otpadom

Trenutno se otpad prikuplja u svim naseljima i odvozi jednom tjedno na komunalnu deponiju Vitka u Budrovcima, putem koncesionara tvrtke UNIVERZAL iz Đakova. Također, jedno godišnje se vrši prikupljanje i odvoz krutog otpada iz domaćinstava. Prostornim planom predviđa se lokacija za izgradnju i uređenje komunalnog odlagališta otpada na lokaciji Mrcinište (južno od naselja Vučevci). U Općini Viškovci nema više divljih odlagališta jer je situacija nelegalnog odlaganja smeća sanirana.

2. 7. Društvene djelatnosti

Objekti društvenog standarda na području Općine iako skromno dimenzionirajući višeznačnošću i polivalentnošću u korištenju osiguravaju dostatnu razinu društvenog standarda koja će se rastom stanovništva i broja turista morati prilagoditi novom standardu i zahtjevima tržišta.

Pozitivni razvojni pomak uočava se posljednjih godina kada te je 2016. godine otvoren Sportsko-kulturni centar u Viškovcima. Također, provela se i rekonstrukcija novog Društvenog doma. Odnosno, Općini Viškovci odobren je godine 2018. projekt za „Rekonstrukciju i opremanje Društvenog doma u Forkuševcima" u iznosu od 4.743.395,94 kn. Projekt je financiran iz proračuna EU (85 %) i proračuna RH(15 %).

Razvijenost obrazovnog sustava (srednjoškolsko i visokoškolsko obrazovanje) temeljna je pretpostavka za kvalitetan razvoj svake Županije. Naglasak ipak treba staviti na unapređenje sustava visokog obrazovanja, na upotrebu najnovijih znanja i tehnologije. Osnovna pretpostavka ka kvalitetnijim kadrovskim rješenjima jest poticanje želje za usavršavanjem te cjeloživotno učenje. Sustav društvenih djelatnosti Općine uključuje slijedeće:

- Predškolski odgoj
- Obrazovanje
- Kultura i sport
- Socijalna zaštita
- Zdravstvena zaštita
- Civilno društvo

Vjerskim zajednicama, koje su jednake pred zakonom i odvojene od države, u sklopu zona javne ili mješovite namjene, treba omogućiti odgovarajuće prostorne preduvjete za obavljanje vjerskih obreda, te osnivanje socijalnih i dobrotvornih ustanova.

Raspored športskih objekata i njihovi sadržaji u potpunosti ne odgovaraju stvarnim potrebama stanovništva, te je stoga potrebno nadograđivati sustav športskih objekata s ciljem da se uključi što veći broj korisnika, posebno mladih. Mrežu objekata za šport i rekreaciju čine objekti u funkciji športa u natjecateljskom smislu, te oni za potrebe tjelesno-zdravstvene kulture učenika. 2009. godine otvorena je nastavno-sportska dvorana u Viškovcima, a 2016. godine je otvoren Sportsko-kulturni centar u Viškovcima, 2018. su uređene Sportske prostorije u Forkuševcima i Vučevcima.

2. 7. 1. Obrazovanje

U Općini postoji Osnovna škola Luke Botića u Viškovcima te Osnovna Škola „Josipa Kozarca" u Forkuševcima i Vučevcima koje su područne škole Osnovne Škole Josipa Kozarca, Semeljci. U sklopu OŠ „Luka Botić" djeluje i tzv. „mala škola" u kojoj se odvija program predškolskog odgoja.

2. 7. 2. Kultura i kulturna dobra

Primarne atrakcije iznimno su važne za destinaciju i bitne za stvaranje dojma i privlačenje turista. Sve primarne atrakcije nisu jednako važne za potrošače. Atrakcije koje su jedinstvene i neobične, mogu privući turiste iz dalekih zemalja. Oni će putovati iz velikih udaljenosti kako bi doživjeli novo iskustvo, ali neće uložiti napor, novac i vrijeme da vide nešto uobičajeno. *Sekundarne su atrakcije* lokalno značajne. Važne su za turiste i mogu biti vrlo popularne, ali ne utječu na odluku turista o posjetu destinaciji.

Tercijarne atrakcije imaju još manji utjecaj na odluku o putovanju – turisti ih slučajno posjećuju kad već borave u destinaciji. Ista atrakcija može biti primarna, sekundarna i tercijarna, ovisno o motivima putovanja.

Društvene okolnosti u kojima se danas nalazi Osječko-baranjska županija trebaju polaziti od pet ciljeva, koji obuhvaćaju široko područje djelovanja, ali su istovremeno vrlo fokusirani s obzirom na željene rezultate i metode rada, a to su:

1. Unaprijediti rad ustanova u kulturi i neinstitucionalnog kulturnog sektora
2. Unaprijediti nakladničku djelatnost u Županiji
3. Izgraditi novu kulturnu infrastrukturu namijenjenu umjetničkoj produkciji, edukaciji, prezentaciji i čuvanju građe
4. Učinkovitije upravljati kulturnom infrastrukturom, ustanovama, uslugama i projektima
5. Povećati interes javnosti za kulturnu baštinu.

Da bi se uopće moglo razmišljati kako kultura može pridonijeti razvitku turizma, sasvim je jasno da ona prvo i prvenstveno mora ojačati svoj položaj u svakodnevnom životu lokalnog stanovništva. Tek kada su njene sastavnice prepoznate kao važne kod domicilnog stanovništva, one mogu biti objektom pozornosti i posjetitelja.

Na cjelokupnom prostoru Županije izražene su kulturno-umjetničke aktivnosti, čije djelovanje treba njegovati i poticati u okviru ogranaka kulturno-umjetničkih društava. Institucije knjižnica i čitaonica potrebno je osnivati i širiti u svim općinskim središtima.

Na području Općine treba detaljnije istražiti kulturno-povijesna dobra te osobito zaštiti područja i građevine na kojima će se vršiti istraživanja i koja će se koristiti i promovirati u turističke svrhe.

2. 7. 3. Društva i udruge Općine Viškovci

Šport i rekreacija

Sve udruge na prostoru Općine Viškovci imaju svoje prostore za djelovanje. Na području športa djeluju tri nogometna kluba, i to:
- NK RADNIČKI, Viškovci
- NK JEDINSTVO, Forkuševci
- NK VUČEVCI, Vučevci.

U Viškovcima djeluje i Športsko - ribolovna udruga „Smuđ", koja okuplja ljubitelje športskog ribolova. Također, u Općini djeluje i „Moto klub Viškovci" sa svojim sportskim takmičenjima. Poradi konfiguracije terena i obilja divljači, na području Viškovaca funkcionira i Lovačko društvo „Jarebica" i Lovačko društvo „Zec".

Vjerska namjena
Vjerskim zajednicama, koje su jednake pred zakonom i odvojene od države, u sklopu zona javne ili mješovite namjene, a detaljnije na razinama prostornih planova niže razine, u Općini Viškovci situacija je dobra, tj. u svakom naselju nalazi se crkva.

Kultura
U Forkuševcima djeluje KUD „Ivan Tišov" i Zbor Adeo.

Udruge građana
Na području Općine Viškovci djeluju dobrovoljna vatrogasna društva, i to:
- DVD Forkuševci
- DVD Viškovci
- DVD Vučevci.

2016. god. otvoren je Sportsko kulturni centar u Viškovcima (vrijednost 3.600.000,00kn).

U izgradnji je Društveni dom u Forkuševcima (vrijednost 4.700.000,00kn).

Odobrena su i sredstva za izgradnju Društveno edukativnog centra u Vučevcima (vrijednost 6.600.000,00kn).

Manifestacije:

Tijekom godine u Viškovcima se održava tek nekoliko kulturno-turističko-gospodarskih i zabavnih manifestacija. Poznate su manifestacije „U Viškovce prid žetvu" i manifestacija u Forkuševcima „Jesen stiže dunjo moja", ali se u božićno vrijeme odvija i Božićni sajam, smotra malih OPG-ova i drugih lokalnih proizvođača suvenira. Razvojem turističke djelatnosti, potrebno je proširiti takvu ponudu te razviti nove manifestacije koje bi prezentirale posjetiteljima sve ljepote ovog slavonskog kraja.

2. 7. 4. Socijalna skrb

Socijalna skrb provodi se jednim dijelom kroz Centar za socijalnu skrb podružnica Đakovo. Općina ima trenutno nekoliko zaposlenih osoba kroz program Pomoći u kući kojoj plaću osigurava Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. Dana 18.06. 2018. god. Započela je provedba projekta „ ZAŽELI – ŽELIM POMOĆI I RADITI ". Projekt je odobren od Europskog socijalnog fonda u okviru Operativnog programa, ljudski potencijali 2014.-2020. Na području Općine Viškovci projekt traje 30 mjeseci, a zaposleno je 12 žena koje će na projektu raditi 23 mjeseca. Brinu o ukupno 54 korisnika. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.613.580, 00 kuna.

2. 8. Gospodarstvo

U samome tekstu analizira se opći društveno-ekonomski razvoj Općine Viškovci koji daje osnovni pregled u smislu glavnih djelatnosti koje se odvijaju na tome području, a to su:

- razvoj poljoprivrede
- ugostiteljstvo i turizam
- industrijsko-servisne usluge, obrtničke i druge usluge

Područje Osječko-baranjske županije prije Domovinskog rata bilo je gospodarski vrlo razvijeno s visokoproduktivnom poljoprivredom i snažnom prerađivačkom industrijom, dok je 18 godina nakon mirne reintegracije na začelju ljestvica razvijenosti i konkurentnosti Hrvatske jer su globalni i tranzicijski procesi učinili nekonkurentnim pretežiti dio stare industrijske osnove. Strana ulaganja su važan čimbenik poticanja gospodarskog rasta i razvoja svake zemlje. Potencijalni su izvor znanja, novih suvremenih tehnologija, a time i veće inovativnosti i konkurentnosti gospodarstva. Također, dodatan problem s kojim se suočava sve veći broj proizvođača je nedostatak radne snage za sezonske poslove, što može, ako se nepovoljni trendovi nastave, ozbiljno ugroziti daljnji razvoj poljoprivrede. Kao problem se i javlja razvidno nizak udjel mladih poljoprivrednika.

Budući gospodarski razvitak počivat će na prirodnim resursima, ulaganju kapitala i ljudskom potencijalu. Prirodni resursi su komparativna prednost, a među njima je najznačajnije poljoprivredno zemljište, koje čini veći dio ukupne površine Općine Viškovci. Kako je poljoprivreda upravo najvažnija komparativna prednost, njenom razvoju će se dati najvažnija uloga i kroz prateću prehrambenu industriju. Uz razvitak djelatnosti na osnovi komparativnih prednosti, poticat će se i razvitak onih djelatnosti koje imaju tradiciju, tržište i odgovarajući kadrovski potencijal. Za razvitak malog i srednjeg poduzetništva na razini Županije postoji

Program poticanja razvoja u okviru kojeg će se sustavno djelovati kroz tri skupine programa:
- Program poslovnih zona-prostornih mogućnosti i kapaciteta,
- Program pružanja financijske potpore,

- Program izobrazbe, informacija i savjetodavno-razvojni sustav.

Treba razvijati malo gospodarstvo koje se još uvijek smatra jednim od osnovnih faktora lokalnog i regionalnog razvoja i procesa industrijskog restrukturiranja kroz uspostavljanje dinamičnog lokalnog i regionalnog sustava manjih i srednjih proizvodnih pogona. Poduzetništvo, osobito kao dopuna velikim poduzećima u proizvodnji određenih vrsta proizvoda u malim serijama, značajan je generator razvoja područja. Takve pogone je poželjno locirati u malim razvojnim i poticajnim središtima, jer ne zahtijevaju velika početna ulaganja, s ekološkog gledišta ne opterećuju ambijent, a ni zahtijevane koncentracije radne snage ne nadmašuju mogućnosti lokalne ponude. Posebno je povoljna okolnost što mali pogoni mogu nastati kao izraz samoorganiziranja lokalnog stanovništva ili individualne inicijative. U tu svrhu se na lokaciji nekadašnje tvornice kudelje u vlasništvu PIK-a Đakovo, koja je prestala raditi 1995. godine zbog zastarjelosti opreme i tržišnih problema, planira uređenje gospodarske zone. Postoji Gospodarska zona, za koju je napravljen i UPU. Lokacija je odabrana zbog dobrog prometnog položaja uz županijsku cestu Kuševac - Viškovci, kao i željezničku prugu Osijek - Đakovo. Razlog za širenje postojeće gospodarske zone na relativno veliko područje leži u činjenici da je lokacija povoljno smještena u odnosu na prometne koridore (ceste i željeznička pruga), relativno je dobro komunalno opremljena, a riješeni su i imovinsko-pravni odnosi.

Planirana gospodarska zona Viškovci imala bi ukupnu površinu od cca 41,00 ha (danas je u korištenju cca 4,3 ha). Uz planiranu gospodarsku zonu planirana je i rezervna površina za budući razvoj gospodarske zone od cca 23,1 ha (postplansko razdoblje), čime bi u konačnosti gospodarska zona Viškovci imala površinu od 58,6 ha.

Poljoprivredno-proizvodni prostor općenito je korišten na niskoj razini produkcije naturalne proizvodnje za vlastite potrebe. Poljoprivrednom proizvodnjom u individualnom sektoru bave se uglavnom osobe starije životne dobi, ali se i sve više mladih uključuje u poljoprivrednu djelatnosti i preuzimaju OPG-ove, a proizvodnja je ekstenzivna, jer su obradive površine rascjepkane, te je zbog toga i produkcija niska. Pored stočarske i ratarske proizvodnje postoje povoljni uvjeti za razvoj povrćarstva, voćarstva, sitnog stočarstva (peradarstva, svinjogojstva) i cvjećarstva. Na području Općine Viškovci trenutno radi više OPG-a. Ovakav trend razvoja OPG-ova treba i nadalje potencirati kako bi se tržištu približili vrijedni proizvodi toga kraja.

Stočarstvo
Na području Općine Viškovci trenutno posluje i tovilište, i to:
- govedarska farma „Slašćak" tvrtke ŽITO, na lokaciji sjeverno od županijske ceste Ž4130.

Trenutno opće stanje razvoja gospodarstva karakterizira:

- Nizak bruto društveni proizvod po stanovniku
- Loša tehnološka opremljenost gospodarstva
- Neorganizirani nastup na tržištu
- Nedostatak gospodarske i tehnološke infrastrukture
- Nedostatak suradnje gospodarstva i znanosti

- Neriješeni imovinsko-pravni odnosi
- Rascjepkanost i usitnjenost poljoprivrednih i šumskih površina
- Nepovezanost malih poljoprivrednih proizvođača
- Strukturna nezaposlenost
- Nekorištenje mogućih izvora financiranja
- Nedefinirani gospodarski prioriteti

2. 8. 1. Turizam i ugostiteljstvo

Općina Viškovci posjeduje prirodne resurse i manji broj kulturno-povijesnih atraktivnosti koje nisu u cijelosti turistički eksploatirane, te se nameće hitni proces njihove turističke valorizacije za što je potrebna adekvatna organizacija, planiranje i provođenje planova, ali i prihvatljiv marketinški koncept koji će naglašavati najznačajnije i najjače strane tog područja. Za razliku od prirodnih atrakcija i kulturno-povijesne baštine, cjelokupna Županija siromašna je u novostvorenim turističkim atrakcijama kao što su tematski i/ili zabavni parkovi, suvremeno opremljeni kongresni centri, centri za posjetitelje, te slični sadržaji turističke ponude bez kojih je izuzetno teško uspostaviti pretpostavke turističkog aktiviranja kontinentalnog prostora. Bogatstvo prirodnih resursa, lovišta, kao i geoprometni položaj i blizina Osijeka, komparativne su prednosti prostora, zbog kojih turistička djelatnost na području ima potencijal, a prvenstveno lovni i seoski turizam.

U cilju bolje turističke valorizacije akumulacijskog jezera Jošava planirano je izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko - turističke namjene Jošava površine 3,3 ha. U sklopu ove namjene predviđena je izgradnja ugostiteljskih, turističkih i rekreacijskih sadržaja vezano na korištenje vodene površine jezera (ribolov, kupanje i slično). Na području ove zone planirana je izgradnja isključivo prethodno navedenih građevina.

Od posebnog značenja za lokalnu razinu su mogućnosti razvitka obrtništva, malog i srednjeg poduzetništva, što će omogućiti brži gospodarski razvitak, veće zapošljavanje i viši oblik zadovoljenja potreba stanovništva Općine Viškovci. Područje Općine Viškovci je u blizini Grada Đakova koji je turistički prepoznatljiv po svojoj državnoj ergeli lipicanaca i katedrali.

U svom dosadašnjem razvoju Općina nije zabilježila, u okviru svog gospodarskog razvoja, razvoj djelatnosti turizma i ugostiteljstva. Razlozi tomu su dijelom u činjenici što je područje Općine mala, ruralna sredina. Također se ne mogu zanemariti ni posljedice Domovinskog rata koje su zaustavile sve gospodarske tokove, pa tako i turističke.

Međutim, i unatoč sadašnjoj nedovoljno razvijenoj djelatnosti ugostiteljstva i turizma, na području Općine ima prirodnih potencijala koji se mogu valorizirati kroz turizam, kako za potrebe turističko-rekreacijskih sadržaja za stanovništvo, tako i za buduće potrebe turista. Kuhinja je mješavina slavonske i austrougarske kulinarske tradicije. Jela od ribe ravnopravna su kvalitetom, raznolikošću i okusima, a najčešće se nude: fiš paprikaš, pohana ili pržena riba (som, smuđ, šaran...), riblje plate s laganim prilozima od povrća. U posebnim prilikama pripremaju se: riba na rašljama i na talandari.

Slika 7. Gastronomija Općine Viškovci

Možemo zaključiti da ugostiteljska djelatnost na području Općine Viškovci nije razvijena te je potrebno formirati i afirmirati tradicionalnu eno- gastronomsku ponudu. Također, u samoj Općini postoji i veliki neiskorišteni potencijal lovstva i lovnog turizma te riječnog turizma (sportski ribolov i sl.) što bi u perspektivi moglo *brendirati* Općinu kao prepoznatljivu turističku i gastronomsku destinaciju. Velike napore i pozitivne aktivnosti čini i Mini sirana PERIĆ U Viškovcima gdje se mogu kupiti originalni proizvodi od mlijeka, vrhunski sirevi.

Kratki odmori postaju popularni izvan glavnih ljetnih sezona. Destinacije, suočene s takvim trendom, moraju same kreirati i gostima ponuditi zanimljiv sadržaj i turistički proizvod kojeg je moguće konzumirati unutar kraćeg vremena boravka. *Stoga se poseban naglasak stavlja na aktivnosti razvoja turističkih proizvoda, prije svega jačanja gospodarskih grana i niša koje su u funkciji turizma (u slučaju kontinentalnog turizma to je prije svega poljoprivreda visoke dodane vrijednosti).*

2. 8. 2. Razvoj poljoprivrede ***Općine Viškovci***

Na području Općine Viškovci razvoj poljoprivrede je uz turizam temeljni cilj, te učinkovitija proizvodnja poljoprivrednih proizvoda, na način koji štiti prirodne mogućnosti zemlje. Osobito je potrebno koristiti prednosti nezagađenosti tla i mogućnosti proizvodnje ekoloških poljoprivrednih proizvoda. Poljoprivredno zemljište treba štititi od onečišćenja bilo koje vrste, poglavito radi proizvodnje zdrave hrane i mogućeg turističkog razvoja.

Temeljno opredjeljenje u razvoju gospodarstva je optimalno korištenje komparativnih prednosti uz izgradnju infrastrukture. Pri tome je poljoprivreda osnovna grana, koja treba predstavljali okosnicu razvitka. Čak se i Prostornim planom stvaraju preduvjeti za razvoj poljoprivrede putem zaštite poljoprivrednog zemljišta i omogućavanja prostornih uvjeta za gradnju gospodarskih sadržaja u funkciji poljoprivrede. Kako je poljoprivreda upravo najvažnija komparativna prednost, njenom razvoju će se dati najvažnija uloga i kroz prateću prehrambenu industriju.

Također, poljoprivreda se vezuje i uz trenutno atraktivnu sirovinu koju bi Općina Viškovci mogla proizvoditi za domaće i inozemno tržište, a to je biokompost pogodan za proizvodnju „zdrave hrane". Osnovni materijali za proizvodnju biokomposta su ostaci klasične biljne i stočarske proizvodnje (slama, stajnjak svih vrsta stoke, ostaci nakon komercijalne proizvodnje gljiva i prerade voća i povrća i sl.).

Tablica 1. Poljoprivredne površine Općine Viškovci

POLJOPRIVREDNE POVRŠINE	ukupno (ha)
vrijedno obradivo tlo	3.208,3
ostala obradiva tla	314,5
ukupno	**3.522,8**

Izvor: Prostorni plan Općine Viškovci

Iz tablice 1. je vidljivo da najveću površinu zauzima vrijedno obradivo tlo 3.208,3 ha.

2. 8. 3. Malo i srednje poduzetništvo

Program razvoja dinamičkog gospodarskog okruženja tj. razvoj malog i srednjeg poduzetništva ima prvenstveno za cilj: razvoj poduzetničke infrastrukture kroz unapređenje zajedničke komunalne infrastrukture u malim poslovnim zonama kako bi se poduzetnicima i obrtnicima omogućila gradnja samostalnih ili zajedničkih poslovnih objekata pod povoljnijim uvjetima što dovodi do povoljnijih uvjeta poslovanja i veće konkurentnosti na tržištu; osiguranje malim i srednjim poduzetnicima povoljnog financiranje kroz subvenciju kamata na poduzetničke kredite da bi se potaknuli novi investicijski ciklusi, odnosno povećala uspješnost realizacije poduzetničkih ideja putem osiguravanja kreditnih potencijala s povoljnijim uvjetima kreditiranja od tržišnih;

- razvoj poduzetničkog potencijala od interesa za cjelokupni gospodarski razvoj Županije, realizacijom projekata i aktivnosti poslovnog savjetovanja osoba prilikom pokretanja vlastitog poslovanja te onih koji su tek pokrenuli vlastito poduzeće ili obrt.

Tradicija obrta vrlo je duga. Obrti su se razvijali prema potrebama pojedinih gospodarskih grana i stanovništva. Temeljna obilježja politike ranijeg sustava prema obrtništvu odnosila su se na ograničavanje razvoja privatnog sektora fiskalnim i drugim nestimulativnim mjerama ekonomske politike. Obrtništvo je bilo na rubu društvenog i gospodarskog interesa. Te se posljedice još osjećaju. Danas se ono treba nametnuti kao snažan gospodarski i financijski čimbenik ukupne gospodarske stabilizacije uz obogaćivanje tržišta raznovrsnim proizvodima i uslugama.

Osnovne djelatnosti gospodarstva Općine Viškovci trebaju biti bazirane na uslužnim djelatnostima i malim proizvodnim pogonima koji još nisu razvijeni za cjelovitu turističku ponudu. Tu spadaju privatni poduzetnici koji se bave trgovinom, poljoprivredom ili pružaju usluge smještaja. Zanati i manji pogoni proizvodnih djelatnosti ne omogućavaju turistički razvoj Općine. Ekonomski status domaćeg stanovništva orijentiran je radom stanovnika u obližnjim većim središtima. Nešto manji broj stanovnika bavi se poljoprivredom (OPG i za privatne potrebe). Osnovni cilj upravljanja i kreiranja gospodarskoga razvoja treba biti usmjeravanje razvoja prema gospodarskom, tehnološkom i ekološki optimalnom iskorištavanju ukupnih raspoloživih prirodnih i kadrovskih mogućnosti s ciljem poboljšanja standarda življenja.

Postojeće gospodarske subjekte i njihove razvojne programe kao i nove gospodarske subjekte treba poticati na razvoj mjerama zemljišne i porezne politike te uređenjem lokacija planiranih za razvoj gospodarskih djelatnosti (infrastrukturno i komunalno uređenje gospodarskih zona).

Osiguranje prostora za gospodarske djelatnosti:

Ustroj Općine Viškovci obvezuje se da Općina razvija gospodarstvo i osigurava prostor sukladno vlastitim potrebama i inicijativama te prostornom planu. Gospodarstvo Općine je usmjereno na poljodjelstvo. Za uspješniji razvoj gospodarstva potrebno je osigurati te energetski i komunalno opremiti dijelove građevnog područja, a osobito za potrebe manjih proizvodnji, privatnog poduzetništva i obrtništva. Da bi se mogle zadovoljiti prostorne potrebe treba planirati manje gospodarsko-obrtničke zone u kojima će se zapošljavati lokalno stanovništvo.

Razvojne mogućnosti i prednosti Općine za budući gospodarski rast treba usmjeriti na:

a) unapređenje poljodjelstva,
b) razvoj turizma,
c) razvoj manje industrije,
d) unapređenje poduzetništva i obiteljskog gospodarstva u obrtničkim zanimanjima u ovisnosti o raspoloživim sirovinama i interesima napučenog stanovništva,
d) razvoj uslužnih djelatnosti, s težištem na učešće zaposlenih s višom stručnom naobrazbom.

Pored raznovrsnosti razvoja gospodarskih grana, potrebno je razvijati i polivalentnost domaćinstava (obiteljskih gospodarstava) tako da se može osiguravati prihod iz više izvora ali na višoj i kvalitetnijoj razini. Kao jedan od važnih budućih ciljeva svakako mora biti i težnja ulaganja u razne oblike gospodarskih djelatnosti, ali i podizanje javnog standarda društvene opremljenosti (cjelovita infrastrukturna opremljenost, školske, zdravstvene, kulturne, sportske i ostale usluge). Navedeni ciljevi trebali bi se ostvarivati kroz određene poticajne i razvojne mjere, promicanje ulaganja u vidu izrade prostornih planova niže razine ali malog prostornog obuhvata, investicijskih projekata, idejnih rješenja određenih zona i slično.

3. RAZVOJNO-PLANSKA OPREDJELJENJA

Turizam je jedan od najvažnijih pokretača razvoja gospodarstva u Republici Hrvatskoj. Direktno i indirektno stvara oko 22 % domaćeg bruto proizvoda, te više od 40 % cjelokupnog izvoza, što ga bez sumnje stavlja među ključne komponente nacionalne ekonomije i vanjskotrgovinske razmjene. Hrvatska ima vrlo atraktivan turistički potencijal, prije svega jedinstvenu prirodnu i kulturno-povijesnu baštinu. U ovom poglavlju tretirani su najvažniji dokumenti s kojima strategija razvoja turizma Općine Viškovci mora korespondirati.

3. 1. Europski sustav

Turizam je važan sektor u gospodarstvu Europske unije koji podupire gospodarski rast i zapošljavanje. Međutim, jedan od najvećih izazova s kojim se suočavamo jest ojačati i unaprijediti održivi razvoj turizma u cilju osiguranja dugoročne konkurentnosti sektora. Održivim upravljanjem turizmom nastojimo osigurati prepoznavanje ograničenja i kapaciteta naših turističkih resursa i poticati razvoj turizma kojim se postiže ravnoteža između neposrednih gospodarskih, ekoloških i sociokulturnih koristi te osigurava dugoročna budućnost europskog turizma. Godine 2010. donesena je europska strategija turističkog razvoja „Europa – svjetska destinacija broj 1: Novi politički okvir za turizam u Europi".

Osnovni ciljevi ove strategije su:

- povećanje konkurentnost kroz poticanje inovacija i distribuciju
- promoviranje održivog, odgovornog i visoko-kvalitetnog turizma
- konsolidiranje europskog turističkog imidža i profila
- povećanje mogućnosti korištenja europskih financijskih instrumenata za turistički razvoj.

Europa je broj jedan turističko odredište u svijetu, s najgušćom i najraznolikijom ponudom turističkih atrakcija. Upravo zbog toga, turistička industrija je postala ključni sektor gospodarstva EU, te zapošljava 9,7 milijuna građana. Razvoj Europskog sustava pokazatelja za turizam za održivo upravljanje odredištima jedna je od glavnih inicijativa, čija se provedba u Komunikaciji traži od Komisije. Cilj je Europskog sustava pokazatelja doprinijeti unaprjeđenju održivog upravljanja odredištima na način da se dionicima u turizmu osigura jednostavan i koristan komplet alata. On će dionicima pomoći u mjerenju i praćenju

upravljanja procesima održivosti i omogućiti im da razmjenjuju i uspoređuju ostvareni napredak i rezultate u budućnosti.

Turizam je ključan, jer stvara značajan udio BDP-a EU (preko 5 % u 2013.) te isto tako zapošljava preko 5 % radne snage. Turizam iznimno puno znači za lokalni razvoj te zapošljavanje, pogotovo za daleka područja planina i otoka. Prema preliminarnim podatcima organizacije *World Tourism Organization*, u 2016. godini zabilježeno je 1,235 milijardi međunarodnih turističkih dolazaka u svijetu, što je 3,9 % više u odnosu na 2015. godinu i predstavlja novu (drugu godinu zaredom) rekordnu razinu tog pokazatelja. Prošla godina bila je sedma godina u uzlaznom nizu nakon što je 2009. godine zabilježen pad međunarodnih turističkih dolazaka. Od ukupnog broja međunarodnih turističkih dolazaka, već uobičajeno najveći dio (50,2 %)zabilježen je u Europi u kojoj je prošlogodišnje povećanje turističkih dolazaka iznosilo 12,2 milijuna dolazaka.

Nakon Europe, prema udjelu u dolascima, slijedi regija Azija i Pacifik (24,5 %) u kojoj je zabilježen gotovo dvostruko veći apsolutni skok dolazaka u odnosu na Europu, tj. zabilježeno je 23,6 milijuna međunarodnih turističkih dolazaka više u odnosu na 2015. godinu. Pritom je najveći rast zabilježen u Sjeveroistočnoj Aziji (11,8 milijuna više).

3. 2. Razvojni dokumenti Republike Hrvatske

Strategija razvoja turizma RH do 2020. polazi od analize ključnih pokazatelja dostignutog razvoja, sagledava razvojna ograničenja i razvojne mogućnosti koje se očitavaju iz relevantnih razvojnih trendova u globalnom okruženju te prepoznaje ključne činitelje uspjeha na koje se hrvatska turistička politika mora usredotočiti u razdoblju do 2020. godine. Promjene koje su se u međuvremenu dogodile na turističkom tržištu, kako na svjetskoj razini, tako i u relevantnom konkurentskom okružju, kao i niz drugih promjena koje obilježavaju život i rad ljudi na početku 21. stoljeća, nameću potrebu kritičkog propitivanja dobrih i manje dobrih učinaka dosadašnjeg razvoja turizma u nas, kako bi se, na tim osnovama, mogle utvrditi nove razvojne smjernice, strateški razvojni ciljevi, odnosno mjere turističke politike u nastupajućem desetogodišnjem razdoblju.

Glavni razvojni cilj Strategije je ulazak Hrvatske u vodećih 20 turistički najkonkurentnijih zemalja svijeta, a naša bi zemlja 2020. godine trebala biti „globalno prepoznatljiva turistička destinacija, konkurentna i atraktivna za investicije, koja stvara radna mjesta i na održiv način upravlja razvojem na svom cjelokupnom prostoru, njeguje kulturu kvalitete, a svojim gostima tijekom cijele godine pruža gostoljubivost, sigurnost i jedinstvenu raznovrsnost autentičnih sadržaja i doživljaja".

3. 2. 1. Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.

Hrvatski turizam bi u 2020. godini trebalo obilježiti 7 milijardi eura novih investicija, 955 tisuća ležajeva u komercijalnim smještajnim kapacitetima (+7 %), oko 30 tisuća

novozaposlenih u turizmu i pratećim djelatnostima, 86 milijuna turističkih noćenja (+43 %) i 14,3 milijarde eura turističke potrošnje.

Strateški ciljevi i zadaci razvoja hrvatskog turizma:

- Poboljšavanje strukture i kvalitete smještaja
- Novo zapošljavanje
- Investicije
- Povećanje turističke potrošnje

10 ključnih razvojnih usmjerenja Republike Hrvatske do 2020:

- Institucionalno dereguliranje
- Turizam na cijelom prostoru
- Partnerstvom do uspjeha
- Hotelijerstvo – ključni pokretač investicijskog ciklusa
- Kultura kvalitete
- Inoviranje tržišnog nastupa
- „ Zeleno" kao filozofija djelovanja
- Autentičnost i kreativnost
- Više od sunca i mora
- Hrvatski proizvod za hrvatski turizam

Najvažniji ciljevi (strateške postavke)

- Dinamičan, kvalitetan i organiziran razvoj turizma (razvojno opredjeljenje)
- Turizam u funkciji razvoja ukupnog prostora (sinergijski efekti)
- Poboljšanje standarda života (individualno i društveno)
- Formiranje turističke ponude na osnovama održivog razvoja i ekologije
- Usklađeni razvoj turizma s poljoprivrednim i ostalim djelatnostima, te ukupnim društvenim razvojem
- Turistički proizvod će biti formiran na bazi autohtonosti i tradicije područja
- Definiranje razvojnog programa i ponude
- Poboljšanje postojeće ponude, kreiranje nove ponude
- Sustavno podizanje znanja (globalno) i pojedinačno (djelatnici)

Razvoj turističke ponude

Razvoj turističkih proizvoda

- Fokus i poticaji razvoju diferenciranih proizvoda s ciljem ublažavanja sezonalnosti

Brza privatizacija i aktiviranje državne imovine

- *Brownfield* i *greenfield*

Unapređenje smještajne ponude

- Novi kapaciteti većinom u hotelima i resortima 4-5* te malim hotelima, povećanje kvalitete obiteljskog smještaja, podizanje kvalitete kampova

Unapređenje ostale turističke ponude

- Tematski parkovi, centri za posjetitelja, plaže, staze i šetnice, *shopping*, zabava

Sustav turističkih proizvoda

- *Zdravstveni turizam*
- *Kulturni turizam*
- *Poslovni turizam*
- *Golf turizam*
- *Cikloturizam*
- *Eno i gastroturizam*
- *Ruralni i planinski turizam*
- *Pustolovni i sportski turizam*
- *Eko, omladinski i socijalni turizam*

RAZVOJNA NAČELA HRVATSKOG TURIZMA DO 2020. GODINE

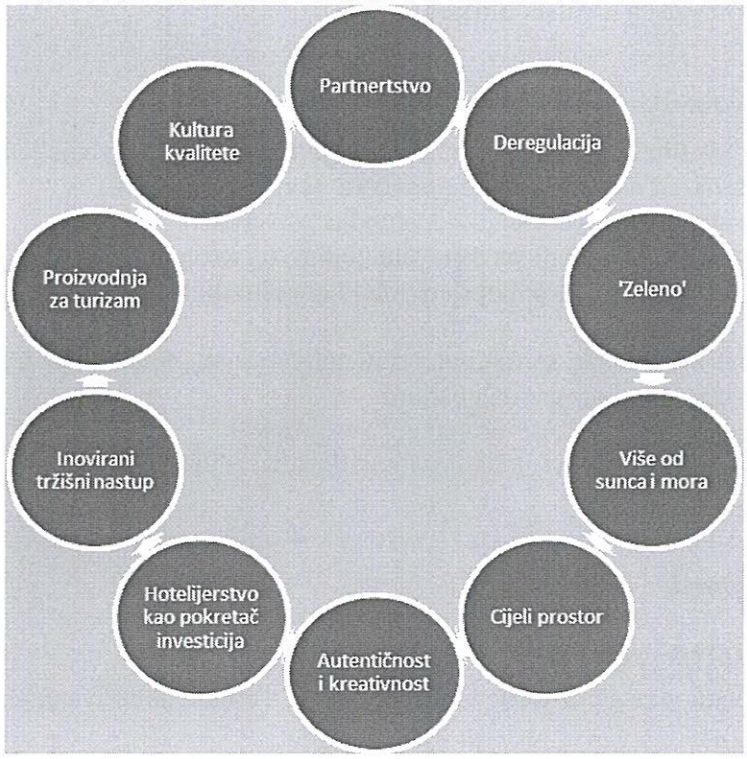

3. 3. Razvojni dokumenti Osječko-baranjske županije

Razvojne dokumente županije koje smo obradili u ovoj Strategiji čine Master plan razvoja turizma, Ukupna strategija razvoja Županije i Prostorni plan Županije. Ovakav pristup sagledavanju tematike razvoja turizma na području Općine Viškovci, nužan je iz razloga kako bi se definirala primarna uloga i položaj same općine unutar Županije kao ruralnog prostora. Na temelju svih karakteristika, moglo se definirati novu ponudu, proizvode, strateške ciljeve i zadatke te druge aktivnosti koje bi trebalo aktivirati u svrhu razvoja turizma na području same Općine.

3. 3. 1. Master plan razvoja turizma Osječko-baranjske županije

Master planom razvoja turizma Osječko-baranjske županije definirane su glavne smjernice i ciljevi razvoja ovog područja. Panonsko Podunavlje već je prožeto etabliranim turističkim mikro regijama koje se nastavljaju jedna na drugu, a i susjedna je Srbija u snažnom zamahu turističkog razvoja svojih podunavskih regija (Gornje Podunavlje i prostor Bačke u Vojvodini te Donje Podunavlje uz nacionalni park Đerdap na granici s Rumunjskom);

□ Atrakcijsku okosnicu svih promatranih mikro regija uz Dunav čine:
- Obale rijeka koje su funkcionalno aktivirane za rekreaciju, događaje i stanovanje;

- Kultura koja je u arhitektonskom smislu u čitavom ovom području u osnovi vrlo slična (dvorci, crkve i povijesne urbane strukture);

- Gastronomija koja je lokalno specifična u svim mikro regijama čini okosnicu turističkog razvoja, a svaka od mikroregija dodaje svoje specifičnosti i dodatne proizvode;

□ Analiza uzornih regija ukazuje na sljedeća nužna obilježja daljeg modela razvoja OBŽ:
- Poljoprivrednu proizvodnju usmjerenu na visoko kvalitetno vino i druge proizvode visoke dodane vrijednosti bez kojeg neće biti moguće ozbiljno turistički konkurirati. Paralelno razvijati elemente robne marke, sustav oznaka kvalitete i mehanizme zaštite svih proizvoda za koje je to moguće;

- U čekanju eventualne nove administrativne organizacije RH u komunikaciji s državom pokušati lobirati veću ulogu Županije u raspolaganju i privođenju svrsi državnog zemljišta, oblikovanju relevantnih zakonskih rješenja (npr. Zakon o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma).

Strateški ciljevi:

1. Doseći smještajnu ponudu od 10.000 turističkih kreveta kao prag ekonomije obujma koji opravdava profesionalnu upravljačku strukturu i marketing, a postojećim i novim poduzetnicima u turizmu dostizanje ovakvog cilja daje tržišnu sigurnost za poduzetničke iskorake;

2. Povećati godišnju zauzetost kreveta na razinu od 30 % budući da se radi o minimalnom standardu usporedivih regija i vrijednosti koja za potrebne nove projekte smještaja jamči konkurentne stope povrata na investiciju;

3. Etablirati se na europskom tržištu kao destinacija kratkih odmora (temeljenih na sadržajima gastronomije i kulture) obzirom da volumen turističkog prometa koji slijedi iz ciljane količine smještaja i zauzetosti neće biti moguće u potpunosti ostvariti s lokalnog i regionalnog tržišta. Zaokret prema poljoprivredi više dodane vrijednosti, također znači i veću potrebu globalne komercijalizacije, a time i veće prilike za gradnju turističkih proizvoda na tim osnovama.

4. Razviti 2-3 velika panonska resorta bez kojih neće biti moguće napraviti ciljani pomak u količini smještajnih kapaciteta. Za njih postoji dostatan atrakcijski potencijal, a dijelom i postojeća poduzetnička struktura. Ovome se trebaju dodati i potencijali EU fondova koji mogu riješiti pretpostavke za ove projekte, a svakako treba računati i na privlačenje novih investitora.

5. Internacionalizirati postojeće i razviti dva velika međunarodna događaja jer su prepoznatljivi događaji bitan element ukupne atrakcijske strukture kontinentalnih regija, a sadašnji katalog događaja Županije daje argumente da je isto moguće.

6. Uspostaviti sustav kontrole i oznaka kvalitete u prehrambenim proizvodima i turizmu čiji je dizajn i implementacija danas ključni čimbenik uspjeha u turizmu, osobito kontinentalnih regija koje svoj ekonomski razvoj temelje na spoju turizma i poljoprivrede.

7. Pripremiti i započeti s provedbom projekata:
1. Dovršetka fizičke infrastrukture riječnog kruzinga na razini kvalitete destinacija Srednje Europe čije tržište potražnje ubrzano raste, a OBŽ realno ima potrebe kako za modernizaciju postojeće, tako i za izgradnju nove (nova pristaništa i luke). Za očekivati je da će se za ovo moći iskoristiti EU fondovi.

2. Infrastrukture za cikloturizam jer cikloturizam s kvalitetnom infrastrukturom polako prestaje biti proizvod koji čini razliku među turističkim regijama i destinacijama, već osnovni element bez kojeg će se turizam u budućnosti teško moći komercijalizirati.

3. Urbane rehabilitacije gradskih središta Županije koje su potrebne da se dugoročno osigura cjeloviti imidž napredne kontinentalne regije čiji su identitet i sofistikacija utkani u njen ukupni prostor.

- Pokrenuti urbanu rehabilitaciju i razvoj Osijeka i drugih većih urbanih središta Županije tako da općim dojmom i strukturom mogu konkurirati drugim panonsko/podunavskim destinacijama, jer su neovisno o pastoralnom karakteru ovih turističkih prostora urbane destinacije od vitalnog značenja za turizam;

- Proizvod kulture, odnosno prezentacije kulturnih sadržaja, koliko je ranije moguće unaprijediti primjenom suvremenih tehnologija, a za što je barem dijelom moguće koristiti nacionalne i EU fondove;

- Dalje infrastrukturno i marketinški razvijati plovne tokove Dunava i Drave jer su isti od vitalnog značenja za sve promatrane mikroregije, neovisno o drugim tipovima prometnog dostupa.

*3. 3. 2. **Strategija razvoja Osječko – baranjske županije** za razdoblje do 2020. godine*

Strategija razvoja Osječko-baranjske županije do 2020. godine je temeljni i sveobuhvatni strateški dokument koji polazeći od razvojnih resursa i potencijala te ostvarenih postignuća utvrđuje smjernice budućeg gospodarskog i sveukupnog razvoja. Osim što doprinosi uspješnom i učinkovitom usmjeravanju razvoja, Strategija omogućava i jačanje kapaciteta županijskih institucija i drugih nositelja razvoja za pripremu i provedbu razvojnih intervencija te za bolje korištenje financijskih sredstava i drugih resursa iz EU fondova, državnog ali i vlastitog proračuna, te iz privatnih i drugih izvora. U skladu s time, Strategija predstavlja konzistentan okvir s utvrđenim strateškim ciljevima, prioritetima, mjerama za konkretne razvojne projekte/aktivnosti, s definiranim nositeljima, mehanizmima provedbe i načinima praćenja i vrednovanja.

Vizija razvoja Osječko-baranjske županije temelji se na sinergiji jasnih, mjerljivih i vremenski povezanih ciljeva, koji obuhvaćaju definiran smjer razvoja s ciljem unaprjeđenja kvalitete života i životnog prostora, te razrade prioriteta i mjera kojima se želi povećati konkurentnost gospodarstva i zaposlenosti. Učinkovitost, dosljednost i predanost upravljanju lokalnim i regionalnim razvojem čine koherentni element, odnosno cilj koji osigurava dosljedno provođenje utvrđenih strateških ciljeva.

Strateški okvir Županijske razvojne strategije Osječko-baranjske županije do 2020. godine temelji se na četiri strateška cilja i devet razvojnih prioriteta:

1. strateški cilj: Unaprjeđenje kvalitete života

Prioritet 1.1.Unaprjeđenje i razvoj sustava zdravstva i socijalne skrbi
Prioritet 1.2.Unaprjeđenje i razvoj u području odgoja i obrazovanja,kulture, športa, tehničke kulture
Prioritet 1.3.Razvoj ljudskih potencijala

2. strateški cilj: Unaprjeđenje kvalitete životnog prostora

Prioritet 2.1.Podrška mjerama prostornog planiranja, zaštite okoliša i prirode
Prioritet 2.2.Razvoj komunalnih i drugih infrastrukturnih sustava

3. strateški cilj: Povećanje konkurentnosti gospodarstva i zaposlenosti

Prioritet 3.1.Razvoj i jačanje konkurentnosti gospodarskih subjekata
Prioritet 3.2.Unaprjeđenje poslovnog okruženja za razvoj i jačanje gospodarstva

Prioritet 3.3.Jačanje dionika tržišta rada u skladu s potrebama gospodarstva

4. strateški cilj: Učinkovito upravljanje lokalnim i regionalnim razvojem

Prioritet 4.1.Povećanje učinkovitosti dionika i institucija u sustavu upravljanja razvojem.

3. 3. 3. Prostorni plan Županije

Prostorni plan Osječko-baranjske županije je temeljni dokument prostornog uređenja kojim se regulira namjena i korištenje prostora u skladu i u najvećoj mogućoj mjeri sa susjednim županijama, prostornim razvojem i zaštitom prostora.

Ključni je županijski dokument prostornog uređenja koji diktira osnovne ciljeve u namjeni i gospodarenju prostorom u županiji, daje smjernice za ciljeve prostornog planiranja s kojim se usklađuju svi ostali planovi uređenja općina i gradova.

Turizam je jedna od prioritetnih grana gospodarstva Republike Hrvatske, u okviru kojega primat pripada jadranskom (primorskom) turizmu, koji ostvaruje 92 % turističkog prometa, a ostalih 8 % turističkog prometa ostvaruje se na područjima u kontinentalnom dijelu Hrvatske. Od toga, 4 % turističkog prometa otpada na grad Zagreb, a preostalih 4 % otpada na ostala kontinentalna turistička područja. Područje Osječko-baranjske županije dio je kontinentalnog turističkog područja. Dosadašnji turistički razvitak Županije temeljio se na valorizaciji prirodnih resursa, kulturno-povijesnih sadržaja, geoprometnom položaju, te dostignutoj razini turističko-ugostiteljskih kapaciteta. Osnovnu pretpostavku za turistički razvitak predstavlja visoko vrijedan prostor, koji je strateški resurs hrvatskog turizma.

U tako definiranom prostoru, turističke potencijale Županije čine područja pod posebnim režimima zaštite, područja uz vodotoke Dravu, Dunav, te njihove pritoke, brojne prirodne i umjetne akumulacije, ribnjaci, šume s bogatstvom i raznolikošću flore i faune, poljoprivredna i vinorodna područja te termalni izvori, a koji pružaju mogućnosti za razvitak različitih oblika selektivnog turizma: izletničkog, zdravstveno-rekreacijskog, edukativnog, ekološkog, lovnog, ribolovnog i dr.

Uz prirodne uvjete, geoprometni, granični položaj i prostor podunavske orijentacije, uz bogatu kulturno-povijesnu, graditeljsku i tradicijsku baštinu urbanih i ruralnih sredina, te gradski centri s postojećom turističko-ugostiteljskom ponudom (sadržajima), osnova su sadašnjeg, ali i pretpostavke za budući razvitak turizma, ovog područja.

Dosadašnji turistički razvitak na području Županije rezultirao je formiranjem i diferenciranjem pojedinih turističkih lokaliteta i područja, koja se u odnosu na prostorni razmještaj mogu grupirati prema sljedećim područjima:

– područja gradova,

– zaštićena područja,

– termalni izvori,

– područja uz vodotoke i akumulacije,

– ostala kontinentalna područja.

Područja gradskih centara Županije (Osijek, Đakovo, Našice, Donji Miholjac, Valpovo, Belišće) razvili su se i u turističke centre, prvenstveno, zbog potreba poslovnog i tranzitnog turizma. Uz postojeće receptivne kapacitete, uglavnom hotelskog tipa, te ostale ugostiteljske sadržaje, gradovi su kompleksni turistički kapaciteti koji mogu pružiti i sve dodatne usluge turistima (informativne, servisne, trgovačke, zdravstvene i dr.), a svojim kulturno-povijesnim sadržajima, te graditeljskom baštinom mogu zadovoljiti i kulturne potrebe potencijalne turističke klijentele.

Područja uz vodotoke Dravu, Dunav, Karašicu-Vučicu, te brojne akumulacije, jezera i ribnjake su prostori za koje se vezuje razvitak brojnih turističkih lokaliteta i sadržaja namijenjenih potrebama izletničko-rekreacijskog turizma i športskog ribolova. Ovakvi lokaliteti nastajali su na pogodnim i atraktivnim prirodnim područjima, gotovo stihijski, da bi vremenom postigli i turističko značenje.

Ostala kontinentalna područja Županije, a koja su se razvila ili nametnula kao potencijalna turistička središta su lovna područja, vinogradarska područja, kulturno-povijesna i graditeljska baština, manifestacije u službi turizma.

Lovni turizam moguće je razvijati u okviru brojnih lovišta na prostoru Županije (ukupno 83 zajedničkih lovišta), odnosno 15 državnih lovišta i 6 uzgajališta divljači. Do sada najpoznatija lovna područja i organizirani lovni turizam razvijao se na području Baranje, ali su poznata lovišta i na Našičkom području (Đurđenovac, Koška).

Cijeli prostor Županije obiluje kulturno-povijesnom i vrijednom spomeničkom i graditeljskom baštinom. Najčešće su ti sadržaji locirani u gradovima, bilo da je riječ o sakralnim objektima ili pak drugim kulturno-povijesnim sadržajima. Na području Županije, od objekata graditeljske baštine izdvajaju se dvorci (Donji Miholjac, Valpovo, Našice, Bilje, Darda, Bizovac, Kneževo, Tikveš, Osijek), uz koje su izgrađeni i hortikulturno uređeni parkovi, od kojih su pojedini i pod zaštitom.

Dosadašnja kretanja i razvoj turizma na ovom prostoru, iako skromnih razmjera u odnosu na ukupni turizam Države, kao i brojni turistički lokaliteti i sadržaji, ukazuju na raznovrsnost i bogatstvo sadržaja kontinentalnog turizma, ali i pružanju mogućnosti za kreiranje koncepcije budućeg turističkog razvoja ovog kontinentalnog prostora i oblikovanje u kompleksnu turističku ponudu.

3. 4. Razvojni planovi Općine Viškovci

Strategija razvoja je zamišljena kao instrument koji će omogućiti Općini Viškovci da strateškim i usklađenim razvojnim planom nastupa prema različitim donatorima i investitorima, uključujući Vladu RH, Županiju, Europsku Komisiju te niz drugih bilateralnih ili multilateralnih donatora. Kratkoročno, cilj je Strategije razvoja da omogući Općini efikasno i ekonomično pristupanje programima ministarstava Republike Hrvatske, fondovima Europske unije (Program ruralnog razvoja i sl...) te strukturnim i kohezijskim fondovima EU.

Također, Općina Viškovci donijela je i svoj Program prostornog uređenja čime je predložen cjelovit sustav prostornog uređenja koji bi trebao omogućiti daljnji razvitak Općine Viškovci.

*3. 4. 1. **Strategija razvoja Općine Viškovci za razdoblje 2016. – 2020. godine***

U Strategiji se navode razvojni potencijali Općine Viškovci koji su značajni, a ponajviše se očituju u razvoju ruralnog turizma. Nažalost, postoje i problemi s kojima je ona suočena. Nedostatak privatnih investicija te nezadovoljavajuća fizička, ekonomska i socijalna infrastruktura značajke su Općine.

Dogovorena vizija razvoja do 2020. godine koncentrira se na smanjenje nezaposlenosti i povećanje životnog standarda kroz poticanje ekonomskih aktivnosti baziranih na održivom korištenju prirodnih resursa, tradiciji i među-sektorskom partnerstvu.

Godine 2020. Općina će biti centar razvoja ruralnog turizma te malog i srednjeg poduzetništva s domaćim i stranim poduzećima te velikim udjelom novo-dodane vrijednosti. Te će tvrtke zapošljavati velik broj obrazovanih u poboljšanim općinski i županijskim obrazovnim institucijama. Općina će biti poznata po turističkim vrijednostima i ponudi, čistom okolišu, komercijalnoj poljoprivredi i organskim poljoprivrednim proizvodima koji će se u 2020. prodavati širom Europske Unije. Životni standard stanovništva Općine poboljšat će se do 2020. i približiti europskom prosjeku. Općina će također biti poznata po svojim nastojanjima da zaštiti okoliš i koristi prirodne resurse Općine na pravilan i održiv način. Većina tog uspjeha bit će rezultat zajedničkih napora javnog, poslovnog i civilnog sektora.

Općina i Općinski partnerski odbor dogovorili su i formulirali pet ključna razvojna cilja na bazi vizije Općine:

1. Jačanje gospodarstva temeljenog na razvoju ruralnog turizma na način koji vodi značajnom i trajnom smanjenju nezaposlenosti.
2. Izgradnja infrastrukture koja je nužna za razvoj poduzetništva i mudro gospodarenje okolišem.
3. Razvoj poljoprivrede s ciljem na visokodohodovnim kulturama te razvoj i izgradnja preradnih i skladišnih kapaciteta

4. Intenzivan razvoj i modernizacija obrazovnih sustava.
5. Razvoj socijalne infrastrukture sa ciljem poboljšanja položaja osjetljivih grupa društva.

Kao prioritet navodi se da Općina Viškovci treba razviti turizam, što uključuje slijedeće mjere i podmjere:

Mjera 1. Razvoj seoskog turizma
Podmjera 1.1. Izgradnja kampa
Podmjera 1.2. Razvoj smještaja u domaćinstvima (bed and breakfast)
Mjera 2. Razvoj kulturnog turizma
Podmjera 2.1. Izgradnja biciklističkih staza i pješačkih staza koje će povezivati kulturne, povijesne i prirodne sadržaje
Mjera 3. Razvoj sportskog i adrenalinskog turizma
Podmjera 3.1. Izgradnja i razvoj sportsko rekreacijskih zona
Podmjera 3.2. Izgradnja biciklističkih staza na području Općine Viškovci
Vučevci – Forkuševci – Viškovci – Kuševac, Forkuševci – Semeljci, Viškovci –Jezero Jošava
Podmjera 3.3. Razvoj pješačkih i Nord-walking staza
Podmjera 3.4. Izgradnja javne sportske građevine i sportskog igrališta u Forkuševcima
Podmjera 3.5. Izgradnja javne sportske građevine i sportskog igrališta u Vučevcima
Podmjera 3.6. Izgradnja i opremanje centra za zabavu, rekreaciju i turizam „Jošava"
Mjera 4. Dovršetak izgradnje Sportskog centra Viškovci
Mjera 4.1. Izgradnja zatvorenog bazena i teniskog terena s ostalim pratećim sportskim sadržajima uz Sportski centar Viškovci
Mjera 5. Edukacija stanovništva u turističke svrhe i promoviranje turizma
Podmjera 5.1. Otvaranje istraživačkog centra na unaprjeđenje turizma.

3. 4. 2. Prostorni plan Općine Viškovci

Pored županijskog plana, uvažavajući obveze i usmjerenja iz Strategije i Programa prostornog uređenja Republike Hrvatske, ovim Planom je predložen cjelovit sustav prostornog uređenja koji bi trebao omogućiti daljnji razvitak Općine Viškovci. To se postiže određivanjem organizacije i namjene, te korištenja prostora, sustava naselja i razvojnih središta, gospodarskih i društvenih djelatnosti od šireg značenja, propisivanjem učinkovitih uvjeta korištenja, uređenja i zaštite prostora, prostornih uvjeta za razvoj infrastrukturnih sustava i gospodarenje otpadom, te osobitim vođenjem računa o sprečavanju nepovoljna utjecaja na okoliš.

Koncepcija prostornog uređenja može se izraziti u nekoliko sljedećih točaka:
- razvitak općinskog centra Viškovci kao manjeg lokalnog (inicijalnog razvojnog) središta, uz očuvanje identiteta naselja
- modernizacija i unapređenje ostale prometne i komunalne infrastrukture
- poticanje osnivanja gospodarstvenih zona
- razvitak turističke djelatnosti (lovstvo, seoski turizam i sl.)
- restrukturiranje poljoprivredne proizvodnje putem okrupnjavanja posjeda, te stimuliranjem specijalizirane proizvodnje i proizvodnje zdrave hrane

- očuvanje vrijednih dijelova prirodne baštine i kulturnih dobara.

Turizam je gospodarska grana koja se u suvremenom razvitku te djelatnosti proširuje na gotovo sva područja (u smislu prostora) i na sve ostale djelatnosti, odnosno gospodarske grane i predstavlja jednu od okosnica razvitka. Turistička potražnja sve se više segmentira i značaj dobivaju tzv. ostale vrste turizma (npr. športsko-rekreacijski, športsko-ribolovni, lovni, seoski i drugi). Bogatstvo prirodnih resursa, lovišta, kao i geoprometni položaj i blizina Osijeka, komparativne su prednosti prostora, zbog kojih turistička djelatnost na području ima potencijal, a prvenstveno lovni i seoski turizam.

U cilju bolje turističke valorizacije akumulacijskog jezera Jošava planirano je izdvojeno građevinsko područje ugostiteljsko - turističke namjene Jošava površine 3,3 ha. U sklopu ove namjene predviđena je izgradnja ugostiteljskih, turističkih i rekreacijskih sadržaja vezano na korištenje vodene površine jezera (ribolov, kupanje i slično). Na području ove zone planirana je izgradnja isključivo prethodno navedenih građevina.

4. POTICAJNE MJERE, KREDITNE LINIJE, OSTALI IZVORI FINANCIRANJA

Sagledavanje razvoja s aspekta izvora financiranja razvojnih projekata Općine pretpostavlja identifikaciju izvora, opsega, načina te uvjeta osiguranja potrebnih financijskih sredstava. Uzevši u obzir nedovoljna financijska sredstava, strategija financiranja povezana je s pristupom fondovima Europske unije (uključujući i druge izvore). Cilj je korištenje dostupnih fondova Europske unije za maksimaliziranje učinaka dostupnih fondova Vlade RH i drugih multilateralnih i bilateralnih fondova. Zbog brojnih ograničenja i barijera razina investicijske aktivnosti u hrvatskom turizmu u proteklom razdoblju nije bila zadovoljavajuća. Premalo je bilo *greenfield* investicija novih ulagača, a skromne su bile i investicije postojećih poduzeća. Posebno valja naglasiti da je gotovo u cijelosti izostalo ulaganje u razvoj turističke infrastrukture i novostvorenih turističkih atrakcija.

4.1. Prikaz stanja

Mogući izvori financijskih sredstava često su jedini fokus planiranja razvoja. To predstavlja opasnost, budući da će Općina Viškovci morati zadržati kontrolu nad razvojnim procesom i pitanjima, te privlačiti sredstva u projekte koji će podupirati razvojnu strategiju Općine. Za sredstva postoji natjecanje isto kao i natjecanje među donatorima i financijskim organizacijama za „dobrim projektima". Dobri projekti su prioritetni projekti koji ostvaruju razvoj u pravcu koji je utvrđen strategijom. Prema tome, strategija određuje sredstva, a ne obrnuto.

Kao mogući izvori financiranja razvojnih projekata koriste se:

1. Proračunska sredstva Općine

2. Proračunska sredstva Županije;

3. Krediti, bilo da se radi o kreditnim linijama poslovnih banaka i mogućnosti korištenja sredstava po komercijalnim uvjetima ili nekom obliku poticajnog financiranja poduzetnika, putem Hrvatske banke za obnovu i razvitak i suradnje Ministarstva gospodarstva, Županije i poslovnih banaka temeljem trostranih ugovora o suradnji;

4. Bespovratna sredstva/donacije namijenjena financiranju razvoja – EU fondovi

5. Zajednička ulaganja, prije svega putem direktnih stranih ulaganja ali i ulaganja u temeljni kapital Hrvatske banke za obnovu i razvitak (HBOR) te

6. Samofinanciranje, odnosno mogućnosti, prije svega gospodarskih subjekata, da vlastitim izvorima (sadržanim u neto dobiti i izdvojenim sredstvima amortizacije osnovnih sredstava) financiraju planirana ulaganja.

7. Ostali poticaji koji stimuliraju razvoj i poslovanje

Osječko-baranjska županija, a tako i Općina Viškovci prepoznala je turizam kao važan element jačanja ukupnog gospodarstva na svom području koji će, u raznim svojim pojavnim oblicima, doprinijeti značajnom i trajnom povećanju blagostanja. Nositelji razvoja turizma su fizičke i pravne osobe koji u procesu realizacije investicijskih projekata trebaju imati podršku i zaštitu javnog sektora kroz određene poticajne mjere kao što su porezne i izvan porezne povlastice, potpore za otvaranje novih radnih mjesta, potpore za usavršavanja i druge potpore materijalnog i nematerijalnog oblika.

4.2. Investicijsko okruženje

Operacionalizacija razvojnih ciljeva i nove vizije razvoja hrvatskog turizma podrazumijeva i pokretanje konkretnih razvojno-investicijskih projekata međunarodne prepoznatljivosti koji će svojim kvalitativnim značajkama biti u stanju autonomno privlačiti nove segmente turističke potražnje, podizati kvalitetu i/ili raznovrsnost destinacijske ponude, produljivati sezonu te dodatno pridonijeti unapređenju međunarodnog imidža. Uspostavljanje poticajnog poduzetničkog i investicijskog okruženja u današnjim uvjetima pretpostavlja snažan angažman nositelja javne vlasti, kako u pripremi institucionalnih i drugih uvjeta za pospješivanje konkurentske sposobnosti turizma, tako i u iniciranju velikih razvojno-investicijskih projekata. Strategijom razvoja turizma RH do 2020. pokreću se brojne mjere koje imaju za cilj stvoriti uvjete koji će osigurati dugoročno tržišno održivo poslovanje i investiranje. Uz aktivnosti vezane uz marketing i razvoj proizvoda te razvoj ljudskih potencijala i upravljanje turističkom politikom, stvaranje poticajnog poduzetničkog i investicijskog okruženja zasnovano je na uklanjanju ograničenja poduzetničke i investicijske aktivnosti, smanjenju fiskalne presije, realizaciji sustava poticaja te utvrđivanju novih pravila upravljanja.

4. 3. Korištenje EU fondova

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju dionicima u javnom, privatnom i civilnom sektoru hrvatskog turizma otvaraju se velike mogućnosti za korištenje fondova Europske unije

u sufinanciranju različitih razvojnih projekata. Na raspolaganju su prije svega strukturni fondovi (Europski fond za regionalni razvoj i Europski socijalni fond), Kohezijski fond te Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj. U tom smislu značenje Strategije razvoja turizma RH do 2020. od ključne je važnosti, budući da je strateška utemeljenost osnovno načelo za definiranje i izradu nacionalnih. Kohezijska politika jedan je od stupova zajedničkih politika EU koja odražava razmjer socioekonomskih razlika unutar EU, ali i politički značaj kohezije za projekt ujedinjene Europe. Pri tome se odrednice kohezijske politike pomiču s početnog naglaska na postizanje ujednačenog razvitka unutar EU prema jačanju globalne konkurentnosti i održivog rasta gospodarstva EU.

Nacionalni strateški referentni okvir Republike Hrvatske kao ključna područja razvoja određuje prometnu infrastrukturu, energetsku infrastrukturu, infrastrukturu zaštite okoliša, poticanje konkurentnosti, poticanje ravnomjernog regionalnog razvoja, poticanje zapošljavanja i obrazovanja radne snage za potrebe na tržištu rada te jačanje učinkovitosti sustava državne uprave i pravosuđa. Operativnim programom ravnomjernog regionalnog razvoja u sferi turizma predviđeni su projekti javne i poslovne turističke infrastrukture kao pretpostavke razvoja turizma. Operativnim programom ljudskih potencijala u sklopu prioriteta podrške održivom zapošljavanju i unapređenju ljudskog kapitala aktivnosti u sferi turizma sredstva se usmjeravaju ponajprije na razvoj projekata podizanja kapaciteta obrazovnih institucija.

5. GLOBALNA DRUŠTVENO - EKONOMSKA KRETANJA

Nedvojbeno je da se egzaktne prognoze društveno-ekonomskih kretanja nezahvalan posao, međutim smatra se da bi bilo više neodgovorno o tim kretanjima ne voditi računa, nego kod prognoze djelomično pogriješiti. Stoga smo se opredijelili za ovaj rad, prognozirati društveno-ekonomska kretanja i njihov utjecaj na ostvarenje strateških kretanja razvoja turizma. Kroz tri moguća scenarija pokušali smo predviđati kretanja (društvena i ekonomska), te smo se na kraju opredijelili za jedan od ponuđenih scenarija.

SCENARIJ 1:

(NISKE STOPE RASTA)

- U EU – niske stope rasta (nekoliko godina), a poslije povećana;
- U RH – niske stope rasta (nekoliko god.), a poslije nešto povećana;
- Turizam će imati pozitivnu stopu rasta (3-4 % godišnje);
- U Osječko-baranjskoj županiji i bližem okruženju:

- Pretpostavka je da će turizam kontinuirano imati stopu rasta (3-4 % godišnje);
- Pretpostavka je da će poljoprivreda, trgovina, uslužne djelatnosti, malo i srednje poduzetništvo dijeliti sudbinu globalnih kretanja (niske stope rasta);
- Bliže okruženje županije u turizmu moglo bi imati nešto povoljnije trendove;
- U takvom okruženju (uže i šire) moguće je planirati u prvih nekoliko godina stope rasta turizma 3-4 %

Kao što se iz prikaza vidi, u ovom slučaju predviđamo, tijekom perioda niske stope rasta.

SCENARIJ 2:

(SREDNJA STOPA RASTA)

- U EU – prve dvije godine stopa rasta 3-4 %,

- RH – dvije godine stopa rasta 3-4 %;
- U ŽUPANIJI I BLIŽEM OKRUŽENJU

- Turizam, povećanje potražnje 4-5 % i kvalitativno

- Poljoprivreda, povećanje stope rasta godišnje 2-3 %;

- Trgovine, usluge, mali i srednji poduzetnici prate globalna kretanja, povećanje 2-3 %

U ovakvom okruženju (šire i uže) moguće je planirati stopu rasta u turizmu do 4-5 % godišnje. Smatramo da bi ovo mogao biti realni scenarij, pa smo se zato za njega opredijeliti.

SCENARIJ 3:

(VISOKE STOPE RASTA)

- U EU – prve dvije godine stopa rasta 3-4 %, a poslije 4-5 %;
- U RH – prve dvije godine stopa rasta 3-4 %, a poslije 4-5 %;
- U ŽUPANIJI I BLIŽEM OKRUŽENJU

- Turizam – povećanje stope rasta 7-9 %

- Poljoprivreda – povećanje stope rasta 3-5 %;

- Trgovina, usluga, malo i srednje poduzetništvo – povećanje stope rasta 3-5 %;

U takvom okruženju moguće je planirati stopu rasta u turizmu do 6-8 %.

Kao što smo istakli, naše je opredjeljenje u kreiranju strateških ciljeva za razvoj turizma, vezujemo za scenarij 2. Dapače, kod nekih postavki razvoja opredijelili smo se i za veće stope rasta, i to iz osnovnog razloga što je sadašnja razvijenost turističkog sektora na niskoj razini.

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

6. OBILJEŽJA POTRAŽNJE I PONUDE

Turističko tržište je skup odnosa ponude i potražnje u području usluga i dobara što služe za podmirenje turističkih potreba na određenom prostoru, odnosno odnosa ponude i potražnje koji nastaju pod utjecajem turističkih kretanja. U ovom poglavlju govorimo o obilježjima turističke destinacije, ponudi i obilježjima potražnje destinacije Općine Viškovci.

6. 1. Obilježja turističke ponude destinacije

Turistička ponuda predstavlja količinu roba i usluga koje se nude turistima na određenom turističkom tržištu, u određeno vrijeme i po određenoj cijeni.

Osim pokretačkih čimbenika u Općini Viškovci koji djeluju na dolazak turista u turističku destinaciju, za turističko gospodarstvo posebno su značajni čimbenici ponude. U čimbenike ponude ubrajaju se: prirodne karakteristike nekog turističkog mjesta, bogatstvo povijesnog i kulturnog naslijeđa, prometna infrastruktura, raspoloživi objekti za smještaj i prehranu turista, objekti za zabavu, rekreaciju i sport i drugi sadržaji zanimljivi turistima. Na temelju vlastite procjene atraktivnosti, zanimljivosti i podobnosti svakog od navedenih čimbenika, potencijalni se turist opredjeljuje za konkretnu zemlju i mjesto provođenja godišnjeg odmora. Destinacije danas nastoje razviti brojne turističke proizvode kako bi se prilagodile sve izbirljivijem turističkom tržištu. Proizvodi će, između ostaloga, biti uspješniji što više imaju komponenti posebitosti i što se više oslanjaju na specifičnosti destinacije. Upravo će ih ta komponenta izdvojiti od mnoštva sličnih proizvoda koje potrošači mogu jednostavno zamijeniti jedne s drugima. Proizvodi koji se razvijaju moraju biti u funkciji željenog pozicioniranja destinacije kao i u skladu s očekivanjima gostiju.

Atraktivnost destinacije značajno utječe na privlačenje ljudi u samu destinaciju. Ljudi željni odmora, zabave, razonode, rekreacije, doživljaja i sl. dolaze u destinacije koje ih ponudom najviše privlače. U atraktivne se čimbenike ubrajaju: klima, reljef, hidrografski elementi (rijeke, jezera), šarolikost biljnog i životinjskog svijeta itd. U atraktivne čimbenike destinacije, osim navedenih prirodnih atraktivnosti, ubrajaju se i društvene atraktivnosti. U te atraktivnosti ubrajaju se: kulturna i povijesna baština, različite društvene manifestacije, folklor i sl. Ovi sadržaji upotpunjavaju ukupnu privlačnost neke destinacije.

6. 1. 1. Opis elemenata stanja postojeće ponude – integralni pristup

A/ Lokacija

- Općina Viškovci je dobro zemljopisno pozicionirana, ali bi trebalo raditi na povećanju kvalitete cestovnih elemenata, izgradnji novih cesta, signalizaciji, boljem marketinškom plasmanu

- Osrednja kvaliteta pristupa naseljima (cestovni, zračni, riječni).

B/ Ljudski resursi

- Ljudskim se resursima treba pridati sve veće značenje, jer će oni u budućnosti činiti odlučujuću konkurentsku snagu turističke djelatnosti. Međutim, sadašnja situacija (broj djelatnika u turizmu, kvalifikacije, stručna sprema) ne zadovoljava i ne omogućava razvoj turističke djelatnosti

- Kako bi turistička ponuda mogla svojom kvalitetom odgovoriti na izazove razvoja turističkih djelatnosti, potrebno je mlađe stanovništvo animirati, stipendirati, usmjeravati jer trenutno ovaj prostor nema dovoljan broj školovanih turističko-ugostiteljskih i drugih profesionalnih kadrova za domenu turizma.

C/ Prirodni resursi

- Raznolikost prirodnih resursa kao i geografski položaj danas su veliki potencijal za razvoj turizma destinacije Viškovci

- Bogatstvo flore i faune, ekološki čista destinacija i plodno tlo za razvoj ekološkog turizma, mamac su za nove potrošače

- Održivi razvoj mora biti nit vodilja razvoja.

D/ Kulturna i povijesna baština

- Resursi kulturno-povijesne baštine ne prezentiraju se u turističkoj ponudi. - Površine na kojima se nalaze spomenici i arheološki ostaci potrebno je detaljnije urediti i valorizirani, a putove koji vode do njih bolje označiti, izgraditi, urediti.

- Izvorni ostaci (lokaliteti s povijesnom i kulturnom ostavštinom) do sada nisu promovirani, potrebno je kvalitetnije određivanje važnosti baštine na odabranim lokalitetima u javnosti.

E/ Komunalna infrastruktura

- Posljednjih godina uočava se pomak u izgradnji infrastrukture i jednom dijelu modernizacije. Međutim, to je nedovoljno kvalitetno i dinamično za intenzivniji razvoj turizma, stoga treba osmisliti sustavni i organizirani pristup rješavanju ove problematike.

F/ Prometna infrastruktura

- Pristup destinaciji treba stalno poboljšavati, posebno u nekim dijelovima Općine

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

- Postojeća prometna infrastruktura mora biti kvalitetnije riješena s obzirom na potrebe stanovništva, a posebno turizma, pogotovo rješenje prometa u mirovanju (parkirališnih mjesta). Prometna i turistička signalizacija nije dobro riješena.

G/ Društvene djelatnosti

- Destinacija ima dobru osnovu za razvoj društvenih djelatnosti

- Osnovni sustav društvenih djelatnosti kao i mreža društvene infrastrukture nije dovoljno razvijena

- Za kvalitetniji razvoj turizma treba stimulirati razvoj pojedinih segmenata, posebno obrazovanje, kulturu, sport i zdravstvo.

H/ Gospodarstvo

- Dosadašnji gospodarski razvoj je u stagnaciji ili tek s manjim pomacima

- Gospodarstvo (turizam) se treba razvijati prvenstveno uz poljoprivredu, gastro-enološke ponude, itd.

- Lokalni proizvođači ne nalaze u turističkom tržištu dovoljan poticaj za dinamičniji razvoj (malo tržište)

- Dinamičniji razvoj turizma neminovno će doprinijeti ukupnom gospodarskom razvoju s kojim treba biti u korelaciji

- Ukoliko postoji neka gospodarska djelatnost koja nije u skladu s turističkim razvojem, mora se pronaći adekvatno rješenje.

I/ Razvojno - planska dokumentacija

- Razvojno planska dokumentacija – često je ograničavajući faktor razvoja turizma

- Mora postojati razumijevanje za brže promjene i usklađenje sa zahtjevima tržišta.

J/ Poticajne mjere

-Postojeći sustav poticaja (ukupan) nije bio dovoljan za turističku djelatnost, a posebno ne u odnosu na razvoj. Stoga ga je potrebno značajno mijenjati. Bilo bi neophodno poticaje za poslovanje i razvoj promatrati sustavno. Naime, poticaji mogu biti različiti (financijski, porezi i davanja, oslobođenje od nekih naknada i ostalo)

- Posvetiti veću pažnju na pripremi, poticanju, provođenju i praćenju programa i mjera razvitka turizma i ugostiteljstva u skladu sa Strategijom razvoja turizma Osječko-baranjske županije. Također, pažnju posvetiti i korištenju sredstava EU fondova.

K/ Ugostiteljsko-turistička ponuda

- Ugostiteljska ponuda (gastronomija) nije razvijena. Treba djelovati u smjeru izgradnje i povećanja broja ugostiteljskih objekata i promociji autohtone gastronomije

- Nema inovativnih i kvalitetnijih sadržaja za višednevni boravak gostiju.

L/ Urbano uređenje

- Odlučujuće je za turistički doživljaj uređenje javnih površina i održavanje naselja. Dosad se ovom segmentu nije pridavala dovoljna važnost, što bi se u budućnosti moralo promijeniti.

M/ Suradnja

- Suradnja svih sudionika u turističkoj destinaciji neophodna je jer samo na taj način turistička destinacija formira jedinstveni turistički proizvod

-Dobri mehanizmi komuniciranja ključni su za povezivanje različitih interesa kako bi se ostvarilo zajedničko djelovanje.

N/ Promocija i afirmacija novog koncepta razvoja

- Utjecaj je lokalne zajednice velik na području osvješćivanja o turističkoj kulturi, promociji i koncepciji razvoja destinacije.

6. 1. 2. Prikaz ponude

MANIFESTACIJE

Tijekom godine u Općini Viškovci organizira se manji broj manifestacija koje privlače određen broj posjetilaca. Međutim, za intenzivniji doživljaj gostiju, potrebno je odmah početi djelovati u smjeru promoviranja destinacije kroz novoorganizirane kvalitetne sadržaje (manifestacije) kojima bi se promovirala autohtonost cjelokupnog kraja (sajmovi OPG-a, priredbe, koncerti, sportska takmičenja i sl.). Općina Viškovci ipak je učinila pomake u tom djelu. Organiziranjem sajma malih i srednjih proizvođača (OPG-a) i Božićnim sajmom te manifestacijama „U Viškovce prid žetvu" i „Jesen stiže dunjo moja" koja se odvija u Forkuševcima.

GASTRO PONUDA

Iako je Osječko-baranjska gastronomija izuzetno „bogata" u svojoj ponudi, u Općini Viškovci ne postoje restorani koji nude autohtona jela na bazi mesnih, ribljih i drugih specijaliteta kao i autohtona vrhunska vina. Najbliži restorani skoncentrirani su u Gradu Đakovu i njemu bližoj okolici. Kao dio Osječko-baranjske županije i područje Općine Viškovci ima predispozicije i za razvoj vinskog turizma (vinske staze, podrumi, degustacije). Međutim, niti vinarstvo nije razvijeno u ovom području. Sorte koje bi se mogle u perspektivi uzgajati su: graševina,

chardonnay, bijeli pinot, sivi pinot, rajnski rizling, silvanac i traminac od bijelih, te pinot crni, frankovka i cabernet sauvignon od crnih sorti.

IZLETI

Županija je savršen spoj kontinentalnih-panonskih prirodnih ljepota čiji je obilazak omiljena aktivnost turista. Dobar geografski položaj Općine omogućava posjet poznatim kulturološkim mjestima kao i mjestima - gradovima u cijeloj Županiji. Osim te kulturološke ponude, Općina bi mogla ponuditi jahanje, lovni turizam (mnoga lovišta krupne i sitne divljači) razgled rijeke, splavarenje, itd. Individualnim bi se gostima moglo pružiti razgledavanje susjednih zemalja (Mađarske, Srbije itd.). Potrebno je formirati turističku zajednicu, turističku agenciju, info-punkt koji bi nudili paket-aranžmane, promovirali tematske itinerere (tematske staze) na kojima bi posjetitelji mogli kušati i kupiti domaće proizvode.

SMJEŠTAJ

U samoj Općini Viškovci ne postoji niti jedan registrirani smještajni kapacitet, nema organiziranih oblika privatnog, hotelskog i drugog smještaja. Turistički sustav i druge organizacijske djelatnosti u turizmu, za Općinu Viškovci definirane su preko Turističke zajednice Grada Đakova.

6. 2. Obilježja potražnje

Turistička potražnja predstavlja određenu količinu roba i usluga koju su turisti u određenom vremenskom periodu i pod određenim uvjetima spremni kupiti. Sezonalnost turističke potražnje karakterizira ograničeno vrijeme koje stoji turistima na raspolaganju za turistička putovanja i boravke, a koje se svodi uglavnom na vrijeme godišnjeg odmora, dane vikenda i blagdana. Vremenska ograničenost turističke potražnje jedan je od glavnih uzroka sezonalnosti u turizmu. Potražnja za uslugama u turizmu vremenski je neravnomjerno raspoređena. Problem nastaje kod koncentriranog kretanja turista i odvijanja turističkog prometa u točno utvrđenim vremenskim intervalima koji se iz godine u godinu događaju na približno isti način i u približno istim vremenskim razmacima, pa tako govorimo o ljetnoj i zimskoj sezoni. Neke destinacije imaju vršnu sezonu u trajanju od samo nekoliko tjedana, dok u drugim destinacijama vršna sezona traje i nekoliko mjeseci. Sezonalnost turističke potražnje odražava se na iskorištenost kapaciteta turističke ponude, ali i na zaposlenost. Uslijed zasićenosti turista tradicionalnim kupališnim oblikom turizma, devedesetih godina 20. stoljeća dolazi do razvoja različitih selektivnih oblika turističke ponude, a naglasak se stavlja na autentičnost, ekologiju i privlačnost kraja. Broj turista koji traže mir, prirodu, slobodu i lijepe doživljaje svakim danom raste. Razvoj turizma na očuvanim područjima s bogatom i raznovrsnom florom i faunom, kulturnom i spomeničkom baštinom postaje veoma uočljiv.

Tome pogoduju promjene koje se aktivno odvijaju u turizmu, i to:

- prelazak iz masovnog turizma u individualni;

- veća su očekivanja posjetitelja temeljena na iskustvu i znanju;
- jaki dokazi koji potkrepljuju zanimanje za održive vrijednosti u ruralnim sredinama (tradicionalno su izraženi: mir, lijep i očuvan okoliš i originalan karakter mjesta);
- velik broj kulturno-povijesnih znamenitosti.

6. 2. 1. Obilježja turističke potražnje u destinaciji

Iako kvantitativni trendovi ukazuju na stabilan rast, ono što se mijenja tijekom posljednja dva desetljeća je struktura putovanja. Promjena trendova na globalnom turističkom tržištu uzrokovana je prvenstveno evolucijom svijesti turističkih potrošača koja je rezultirala pojavom novih vrijednosnih stavova, odnosno promjenom odnosa turista, kako prema sebi samima, tako i prema svijetu koji ih okružuje. Nove turiste, s jedne strane, karakterizira želja za aktivnim sudjelovanjem u životu destinacije. Oni od turističkog putovanja ne očekuju samo odmor, zabavu i rekreaciju nego i stjecanje novih spoznaja, proširivanje horizonata, te duhovni rast i razvoj. S druge strane, novi turisti također pokazuju povećanu razinu brige za zaštitu okoliša i često, iz principijelnih razloga, ne žele putovati u destinacije koje degradiraju svoj okoliš dok su, istodobno, spremni platiti veću cijenu za boravak u onim destinacijama koje percipiraju kao ekološki osviještene.

Trendovi potražnje za turizmom posebnih interesa, osobito sve izraženiji interes za kulturni turizam, gastro-enološku ponudu, rekreacijsku ponudu i ostale ponude, kombinirani sa sve većim brojem turista koji preferiraju upoznavati turistički neotkrivena odredišta, stavljaju turistički razvoj Općine Viškovci u relativno povoljan položaj. Osnovni motivi dolaska turista u Županiju su odmor i relaksacija. Ostali motivi, kao kulturne znamenitosti i sportske aktivnosti, su nedovoljno iskorišteni potencijal, posebno na ruralnim dijelovima, te ih valja na primjeren način razvijati i promovirati. Stupanj zadovoljstva pojedinim elementima ponude jedno je od temeljnih obilježja boravka turista u destinaciji. Motivacija turista pojavljuje se kada oni nastoje zadovoljiti svoje potrebe, a krucijalna je prilikom planiranja marketinških i ostalih strateških aktivnosti. Svi koji su uključeni u proces planiranja i razvoja turističke ponude moraju znati što potiče ljude na dolazak u neku destinaciju.

6. 3. Obilježje turističke potražnje destinacije Općine Viškovci

U Općini Viškovci još uvijek nije formirana dovoljna turistička potražnja, iako postoje mnogi neiskorišteni resursi. Treba raditi na izgradnji smještajnih kapaciteta, ponudi novih (postojećih) proizvoda, valorizaciji kulturno-povijesnih i drugih prirodnih resursa. S obzirom da Općina gravitira i većim gradovima (Đakovo, Osijek), ima potencijal za razvoj turističkih itinerera s naglaskom na promociju lokalnih proizvoda, poljoprivrednih proizvoda, sportskih sadržaja, eno- gastro ponude i povijesno-kulturoloških sadržaja.

Slika 8. Znamenitosti i prirodni resursi Općine Viškovci

JS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
3, 52440 POREČ +385 52 431 566
ONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

Narodna nošnja

Slika Crkve sv. Mateja, sveca koji se slavi 21. rujna

7. SWOT ANALIZA

Postojeće stanje resursa i djelatnosti na području Općine Viškovci može se za ovu priliku sagledati pomoću SWOT analize koja je provedena na temelju prethodne analize resursa. SWOT analiza je kritički osvrt na postojeću situaciju destinacije, a predstavlja i prvi korak pri definiranju postojeće i poželjne pozicije na tržištu.

SNAGE

- Očuvana priroda i nezagađen okoliš (održivi razvoj)
- Vrijedna kulturno-povijesna baština
- Razvoj visokokvalitetnih poljoprivrednih proizvoda (žitarice, kupus, med)
- Planska dokumentacija (razvojno - plansko opredjeljenje)
- Radišno stanovništvo
- Jezero Jošava (ribički, lovni turizam)
- Povoljan geografski položaj za razvoj gospodarskih aktivnosti i turizma te međunarodno umrežavanje.
- Razvoj cikloturizma
- Razvoj OPG
- Razvoj motodroma

SLABOSTI

- Nedovoljan broj stručnih kadrova za turizam (nema programa koji bi sustavno tretirao ovaj problem)
- Nedovoljno valorizirana kulturo - povijesne baštine
- Slaba institucionalna regulacija sustava zaštite kulturno-povijesnih spomenika
- Nedovoljno izgrađena infrastruktura (distribucija električne energije, voda, gospodarenje otpadom, djelomično riješena odvodnja i pročišćavanje, telekomunikacijski sustav)
- Nerazvijena ugostiteljsko-turistička djelatnost
- Nedovoljno kvalitetan sustav rješenja infrastrukture (promet, gospodarenje otpadom, odvodnja, vodovod)
- Nerazvijena mreža zdravstvenih usluga na području Općine
- Nerazvijen uslužni sektor (trgovine, servisi, itd.). Potreban je integralni pristup razvoju
- Neusklađenost planske dokumentacije
- Nerazvijen sustav poticaja turizmu
- Nedovoljno marketinški obrađena ugostiteljsko-turističkog sektora
- Nema plana (sustav organizacije) novih proizvoda
- Nema izgrađen sustav integralnog razvoja
- Nedovoljno razvijen komunalni sustav
- Neravnomjerni razvoj cijelog područja Općine
- Nedovoljno korištenje poljoprivrednog zemljišta (proizvodi za turizam)

MOGUĆNOSTI

- Plan osiguranja stručnih kadrova (dugoročno)
- Bolja valorizacija prirodnih i kulturno-povijesnih resursa u turističkoj ponudi
- Bolje korištenje manjeg aerodroma
- Izgradnja modernog hipodroma
- Izgradnja motodroma (sportska natjecanja s motorima)
- Razvoj sportskih aktivnosti (golf, tenis)
- Izgradnja malog aerodroma (sportske, turističke letjelice, laka avijacija)
- Izgradnja istraživačkog centra (za turizam i poljoprivredu)
- Razvoj kamp-turizma
- Usklađenje ukupnog razvoja – integralni pristup
- Razvoj kvalitetne infrastrukture
- Sanacija ilegalnih odlagališta otpada
- Program zdravstvenih usluga na području Općine
- Razvoj komunalnog sustava
- Usklađeni razvoj gospodarstva (turizam, poljoprivreda, uslužna djelatnost)
- Produženje turističke sezone (restrukturiranje i repozicioniranje)
- Usklađenje planske dokumentacije
- Realizacija Strategije razvoja turizma općine
- Program uređenja prostora Općine Viškovci (turistički pristup)
- Postaviti princip organizacije i suradnje vezano na razvoj turizma (integralni pristup)
- Produženje turističke sezone

PRIJETNJE

- Zastoj u razvoju infrastrukture
- Nepovoljna društveno-ekonomska kretanja (RH), niska stopa rasta (utjecaj na razvoj Općine, standard stanovništva, negativni refleks na zaposlene u turizmu)
- Nedostatna radna snaga za ugostiteljsko-turistički sektor
- Devastacija, zapuštenost kulturno-povijesne baštine

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

8. TRŽIŠNI ELEMENTI

U ovom poglavlju dajemo pregled tržišne pozicije turizma, tržišna kretanja, neusklađenost ponude i potražnje kao i mišljenja vezana uz poboljšanje u tekstu navedenih poglavlja.

Turizam je iznimno složen gospodarski sustav sastavljen od niza fragmenata strukturno različitih gospodarskih grana i djelatnosti u svim sektorima nacionalnog gospodarstva. Turizam se definira kao visoko sofisticiran integralni sustav u okvir nacionalnog gospodarstva čiji djelokrug i struktura nadilazi ekonomske kategorije djelatnosti, grane, industrije i sektora, a čine ga međusobno povezani, heterogeni, međuovisni i komplementarni fragmenti različitih gospodarskih grana i djelatnosti koji zajedno cine logičku, funkcionalnu i uravnoteženu cjelinu. Na mnoga suštinska pitanja razvoja turizma odgovor ne leži u okviru samo jedne gospodarske grane, sektora gospodarstva, institucije, politike ili zakona, već traži mnogo složeniji pristup zbog visokog stupnja fragmentiranosti, disperziranosti i kompleksnosti turizma.

8. 1. Tržišna pozicija turizma na prostoru destinacije

Turistička potrošnja predstavlja osnovu svih ekonomskih učinaka turizma jer bez njene realizacije ne bi bilo moguće postići niti jedan ekonomski učinak koji bi proizašao iz razvoja turizma.Turistička potrošnja je ukupna potrošnja roba i usluga koje turist kupuje ili konzumira da bi zadovoljio prvenstveno svoje turističke potrebe, bez obzira na to da li se akt potrošnje dogodio u mjestu stalnog boravka turista, tijekom putovanja ili u turističkoj destinaciji. Nužno je razlikovati domaću i inozemnu turističku potrošnju zbog razlika u ekonomskim učincima koji iz njih proizlaze, ali i zbog razlika u analitičkom (metodološkom) pristupu:

– Domaćom turističkom potrošnjom vrši se preraspodjela stečenog dohotka u okviru nacionalnog prostora koji „migrira“ iz jedne prostorno-administrativne cjeline (npr. županije ili grada) u drugu što ne utječe znatno na BDP zemlje.

-Inozemnom turističkom potrošnjom vrši se prelijevanje dohotka iz turistički emitivne u turistički receptivnu zemlju, na temelju koje se postižu znatni ekonomski učinci, naročito u smislu povećanja BDP-a zemlje

– Inozemna turistička potrošnja predstavlja dio osobnog dohotka pojedinaca stečen izvan granica promatranog gospodarstva, čija agregatna vrijednost čini proširenu potrošnju u zemlji privremenog boravka.

Ekonomski učinci turizma:

•Ekonomski učinci turizma su promjene koje nastaju u strukturi gospodarstva turistički emitivnih, tranzitornih i turistički receptivnih područja kao posljedica turističkih kretanja i turističke potrošnje, a u konačnici i turističkog razvoja.

•Ekonomske učinke turizma nije moguće izolirano promatrati, jer su u neraskidivoj međuovisnosti s ostalim učincima koji se postižu razvojem turizma: društvenim, kulturološkim, ekološkim (prostornim) i ostalim učincima

8. 1. 1. Tržišna kretanja i trendovi

Turizam je jedan od najvažnijih pokretača razvoja gospodarstva u svijetu, pa tako i u Republici Hrvatskoj. Pravilno pozicioniranje na dinamičnom i konkurentnom turističkom tržištu uvjetovano je praćenjem suvremenih trendova kroz koje se identificiraju kretanja potražnje, nove tržišne prilike, područja mogućih ulaganja i infrastrukturne potrebe. Ova Strategija određuje značenje novih trendova u hrvatskom turizmu i razvoja po načelima održivosti. Novi trendovi moraju na temelju intelektualnog kapitala i informacija pretvoriti prirodne preduvjete u konkurentske prednosti temeljene na inovacijama radi multipliciranja profita. „Zeleni hoteli", „Difuzni hoteli", kao dobri primjeri novih trendova u turizmu predstavljaju priliku kvalitativnog preoblikovanja hrvatske smještajne ponude radi očuvanja okoliša, privlačenja zahtjevnijih turista, produženja turističke sezone i turističke valorizacije cjelokupnog prostora RH. Imajući u vidu da prilagodba novim trendovima u turizmu „budućnosti" neće biti nimalo laka s obzirom na sve veću dinamiku promjena, u ovom se poglavlju navode neki od suvremenih i vjerojatnih budućih trendova:

• gospodarski aspekti,

• ekološki aspekti,

• promjene na tržištu ponude,

• promjene na tržištu potražnje,

• ciljni segmenti i pozicioniranje.

Promjenjivi gospodarski uvjeti, izmijenjeno ponašanje potrošača i nove tehnologije uzrokuju nastanak novih tržišta. Pravilno pozicioniranje na dinamičnom i konkurentnom turističkom tržištu uvjetovano je praćenjem suvremenih trendova kroz koje se identificiraju kretanja potražnje, nove tržišne prilike, područja mogućih ulaganja i infrastrukturne potrebe. Mijenja se sastav turističke populacije u kojoj raste udio starijih osoba.

Posljedica sve veće svijesti o tome da ljudski rod i prirodni okoliš dijele zajedničku sudbinu, promoviranje je očuvanja prirodnih bogatstava na mnogim razinama. Pitanje odnosa turizma i

zaštite prirode postavlja se danas često u proturječnom značenju, no ipak priroda i njezine ljepote spadaju u red osnovnih turističkih vrednota. Sve veća ekološka svijest javnosti očituje se u tendenciji izbjegavanja onih destinacija koja su već prešla razinu tolerancije, ne samo prema mišljenju stručnjaka, već i s gledišta potrošača.

Stanovnici turističkih područja sve više usvajaju realne strategije za zadržavanje svoje neovisnosti i zaštitu svojeg okoliša. Ekološki održiva strategija primarna je pretpostavka uspjeha čak i najboljih hotela, restorana i drugih turističko-ugostiteljskih objekata. Održivost u sebi sadrži načelo trajnog opstanka prirodnog resursa, dok razvoj označava koncepciju u sklopu društvene znanosti koja se odnosi na poredak ljudskih resursa. Ako se analiziraju oba pojma zajedno, održivi razvoj se može definirati kao odnos između dinamičkih gospodarskih sustava koje osmišljava čovjek i većih dinamičkih ekoloških sustava koji se sporo mijenjaju i koji moraju biti u ekološkoj ravnoteži. Ako se analizira definiciju da je održivi razvoj „razvoj koji će zadovoljiti potrebe sadašnjeg naraštaja, a da se pritom ne dovedu u pitanje potrebe budućih naraštaja", može se uočiti tri važna elementa u koncepciji održivog razvoja:

• koncept razvoja – u sebi uključuje kulturološki, društveni i gospodarski opseg razvoja,

• koncept potreba – pri čemu termine „osnovnih" potreba i „kvaliteta" života je potrebno preispitati i točno definirati,

• koncept budućih naraštaja – povezuje buduće generacije s današnjim razvojem uz pretpostavku razvijene ekološke i moralne svijesti današnjeg stanovništva.

Trendovi u turizmu:

- Novi motivi (aktivnost i boravak u prirodi, doživljaji, rekreacija, zdravlje)

- Sve veća očekivanja od cijele destinacije

- Promjena u potrebama (manje slobodnog vremena, nekoliko puta godišnje putovanja, veći zahtjevi)

- Potražnja za očuvanim ekološkim prostorima (dobro održavani)

- Osobna sigurnost (sveukupna)

- Potražnja za manjim objektima (više individualnosti)

- Potražnja za složenim proizvodom (odmor u tišini, zabava, kupanje, rekreacija)

- Povećanje potražnje za ponudom koja održava elemente održivog razvoja

- Povećanje putovanja turista treće dobi

- Održavanost, opremljenost, urednost destinacije je sve značajniji element potražnje.

8. 1. 2. Neusklađenost ponude i potražnje

Uslijed zasićenosti turista tradicionalnim kupališnim oblikom turizma, devedesetih godina 20. stoljeća dolazi do razvoja različitih selektivnih oblika turističke ponude, a naglasak se stavlja na autentičnost, ekologiju i privlačnost kraja. Turistima manje razvijena i ruralna područja postaju sve zanimljiva za provođenje slobodnog vremena. Broj turista koji traže mir, prirodu, slobodu i lijepe doživljaje svakim danom raste. Razvoj turizma na očuvanim područjima s bogatom i raznovrsnom florom i faunom postaje veoma zanimljiv. Razmatrajući sve relevantne čimbenike koji utječu na kvalitetu turističke ponude, a nisu u skladu s potražnjom (manjim ili većim dijelom), dolazimo do sljedećih ocjena:

Tablica 2. Ocjena čimbenika razvoja turizma

A/ Lokacija i površina 1.Prostorno-geografska komponenta 2.Pristup destinaciji	Djelomično zadovoljavajuće ali je potrebno osuvremenjivanje i nova izgradnja.
B/ Ljudski resursi 1.Zaposlenost 2.Obrazovna struktura	Problem kadrova, a posebno obrazovna struktura je izražen (stanje nije zadovoljavajuće) što bi u razvoju mogao biti faktor ograničenja.
C/ Prirodni resursi Flora Fauna Poljoprivredno i šumsko zemljište	U elementima korištenja i održavanja nije u skladu s turističkim standardima. Inače, ove resurse treba daleko intenzivnije koristiti u turističkoj ponudi
D/ Kulturno – povijesna baština Arheološki lokaliteti Povijesne civilne građevine Povijesne sakralne građevine Povijesno gradsko naselje Povijesno seosko naselje Tradicijska graditeljstvo Tradicijska odjeća i obuća Tradicijska prehrana Tradicijski običaji Smotra folklora Edukacijske radionice za izradu originalnih suvenira Likovne izložbe Poticanje tradicijskih zanata Muzeji	Navedeni resursi s obzirom na potencijal nisu promovirani i razvijani u turističke svrhe. Ovaj segment zahtjeva interdisciplinarni i planski pristup. Svaki od navedenih elemenata zahtjeva posebnu obradu.

E/ Komunalna infrastruktura Odvodnja otpadnih voda Sustav javne kanalizacije Energetska infrastruktura Pošta i telekomunikacije Groblja	Razvijena infrastruktura je preduvjet razvoja turizma. Budući na svim područjima i sadržajima stanje nije zadovoljavajuće to može biti ograničavajući faktor razvoja.
F/ Prometna infrastruktura Cestovna infrastruktura Parkirališne zone Turistička signalizacija Signalizacija uz prometnice Javni prijevoz	Djelomično je riješena, međutim za ozbiljan turistički razvoj nije dovoljno kvalitetna i izgrađena
G/ Društvene djelatnosti Obrazovanje Kultura Tehnička kulture Šport Socijalna skrb Karitativne organizacije Udruge Zdravstvo	Područje društvenih djelatnosti ne zadovoljava potrebe stanovništva niti turističkog tržišta. Kada se promatra u odnosu na mogući razvoj turizma, stanje nije zadovoljavajuće.
H/ Gospodarstvo Trgovine, servisi, mali proizvodni obrti i druge uslužne djelatnosti Industrijske djelatnosti Poslovna zona Ugostiteljstvo i turizam Poljoprivreda i šumarstvo Poslovna namjena – komunalno-servisna	S obzirom na integralni pristup razvoja turističke destinacije ovom se području mora prići daleko organiziranije i planski. Svaki dio je problem za sebe i traži posebnu obradu.
I/ Razvojno-planska dokumentacija Republika Hrvatska Osječko-baranjska županija Općina	Dio planske dokumentacije može se uskladiti s potrebama i željama turističkog razvoja.
J/ Poticajne mjere Poticaji turističkoj djelatnosti Kreditna sredstva Sredstva EU fondova Ostali poticaji	Za ozbiljan turistički razvoj mora biti razrađen i usklađen sustav poticaja. Sadašnje stanje nije zadovoljavajuće.

K/ Ugostiteljsko-turistička ponuda Hoteli Apartmani Kuće za odmor Sobe za iznajmljivanje Gastronomska ponuda Poljoprivredni proizvodi Suveniri i stari zanati Zabava Lov Biciklizam Pješačenje (staze) Konjički sport Sportska ponuda, golf, motociklizam, tenis Zdravstveni turizam Tranzitni turizam Izletnički turizam Kulturni turizam Manifestacije	Svaki element ovog područja zahtjeva posebnu razradu, ocjenu i program poboljšanja. Generalno je moguće podvući činjenicu navedeni elementi (proizvodi) nisu u skladu s turističkom potražnjom, te ih treba doraditi, planski organizirati i intenzivnije promovirati na domaćem i inozemnom tržištu.
L/ Urbano uređenje Javne površine Održavanje naselja (zgrada i okućnica, parkirna mjesta)	Nije u skladu s turističkom potražnjom i standardima u turizmu.
M/ Suradnja Lokalna zajednica Gospodarstvo Lokalne institucije	Suradnja svih dionika u turističkoj destinaciji mora biti više integrirana
N/ Promocija i afirmacija novog koncepta razvoja Turistička edukacija stanovništva Promocija novog koncepta razvoja	Općina Viškovci kao potencijalna turistička destinacija zahtijeva turistički organiziran pristup upravljanju turističkom destinacijom

Izvor: Obrada autora, 2019.

Prema tome, dolazak turista u destinaciju u velikoj je mjeri određen razinom ukupne atraktivnosti destinacijskog proizvoda. Uz naslijeđene resurse i turističku infrastrukturu i suprastrukturu, na atraktivnost destinacijskog turističkog proizvoda izravno utječe i sustav upravljanja turizmom u destinaciji, a koji se odnosi na povezivanje različitih interesnih skupina (razvojnih dionika) u destinaciji i njihovo sudjelovanje u upravljanju. Privređivanje u turizmu podrazumijeva izgradnju tzv. turističkog lanca vrijednosti na destinacijskoj razini. U njemu, svojim neposrednim aktivnostima, mora sudjelovati velik broj sudionika privatnog (smještajni objekti, objekti hrane i pića, različiti uslužni servisi, institucije financijskog

posredovanja, turistički posrednici, trgovine i sl.) i javnog sektora (javni prijevoz, komunalna infrastruktura, čistoća i uređenost mjesta, sigurnost, turističke informacije, kulturne institucije i sl.).

Cjelovit (dubok i širok) turistički lanac vrijednosti omogućava međusobno kombiniranje, variranje, grupiranje i/ili doziranje različitih pojedinačnih (uslužnih) proizvoda različitih proizvođača (ponuđača), s ciljem i na način koji će udovoljavati različitim (posve individualiziranim) osobnim preferencijama potencijalnih korisnika.

Promjene na strani potražnje, naime, dovode do potrebe uključivanja sve većeg broja različitih ponuđača u stvaranje destinacijskog lanca vrijednosti, a oni mogu imati različite stavove, a koji puta i konfliktne vizije i ciljeve destinacijskog turističkog razvoja. U takvim je složenim uvjetima upravljanje razvojem turizma u većini turističkih destinacija bitno otežano, zbog nepostojanja svojevrsnog lidera koji bi takav razvoj usmjeravao i koordinirao.

9. RAZVOJNE MOGUĆNOSTI

Razvoj turizma ovisi o ekonomskim i društvenim kretanjima u nacionalnim i međunarodnim okvirima. Stoga njegov razvoj treba biti usklađen s dugoročnom nacionalnom politikom, politikama srodnih područja i sektora, ali i politikama Europske unije. Novi trendovi u turističkoj potražnji i ponudi pokazuju da su nužne promjene prema kvalitetnom turizmu. Tržišni položaj Općine Viškovci moguće je razviti samo ako se ponuda i način njezina izlaska na tržište prilagode suvremenim zbivanjima na međunarodnom turističkom tržištu. Do punog izražaja moraju doći inovacije u turističkoj ponudi, novi programi i novi turistički sadržaji jer će oni između ostaloga biti odlučujući činitelji za putovanje u turističko odredište.

9. 1. Razvojne mogućnosti

Analiza postojećeg stanja turizma Općine Viškovci ukazuje na čitav niz karakteristika, a za ovu priliku ističemo:

- Ne postoji ozbiljna turistička ponuda
- Nema organiziranog upravljanja destinacijom, marketingom itd., što ne doprinosi ukupnom razvoju.
- Nedvojbeno je da postoje značajni resursi, čine se određeni napori, ulažu se određena sredstva, poticaji i želje za razvojem turizma.
- Također, treba naglasiti da potražnja, a posebno trendovi u turizmu, daju priliku razvoju turizma na području Općine Viškovci.
- Prema tome, može se zaključiti da su, bez obzira na postojeće stanje nerazvijenosti turizma Općine, mogućnosti razvoja velike.

Vizija treba ponuditi odgovor na sljedeće pitanje: kakva ćemo destinacija biti. Vizija je polazište za turističko pozicioniranje destinacije i daje odgovore na pitanja Više u Poglavlju 10.):

- kakav imidž želimo graditi,
- kakve goste/turiste želimo privući,
- kakve proizvode možemo ponuditi,
- kakve sadržaje ponude (glavne i sporedne) valja izgraditi/ponuditi (u smislu izgradnje cjelovitog lanca vrijednosti),
- kakve sadržaje i podršku valja osigurati (od obrazovanja do infrastrukture)
- kako će se koncipirati novi imidž destinacije.

Vizija Općine Viškovci

- Prepoznatljiva destinacija (autohtono – RURALNI TURIZAM – turizam na ruralnom prostoru)
- Usklađeni razvoj poljoprivrede i turizma (proizvodi i usluge)
- Destinacija turističkog razvoja (smještaj, ostala ponuda, poljoprivredni proizvodi)
- Cjelogodišnje poslovanje (djelomično)
- Ponuda raznolikih sadržaja i događaja prilagođenim ciljanim skupinama (ljubitelji prirode, aktivni odmor, rekreativci, gurmani, vikendaši, lovci i drugi)
- Cijela Općina će „disati" turistički po uzoru na razvijene ruralne regije Italije, Francuske i Slovenije
- Održivi i uravnotežen razvoj
- Odgovorno društveno ponašanje (ljudi, prostor)
- Struktura smještajnih kapaciteta (hoteli, naselja, ruralni kamp, smještaj na seoskim domaćinstvima)

9. 2. Mogući pravci razvoja

Privatni smještaj (sobe, apartmani, mali privatni moteli, kamp-naselja) trebaju postati dominantan turistički proizvod Općine, pod uvjetom da se njezina konkurentska pozicija na tržištu kontinuirano unapređuje kroz sadržajno obogaćivanje i povećanje kvalitete smještajne i uslužne ponude, odnosno produbljivanje destinacijskog lanca vrijednosti. S druge strane, današnja dominantna pozicija proizvoda *sunca i prirodnih resursa* istodobno je i osnovni razlog izrazite sezonalnosti turističke potražnje i koncentracije turističkog prometa. Budući da oslanjanje na proizvod „prirodni resursi" dugoročno neće pridonijeti znatnijem unapređenju konkurentske pozicije kao turističke destinacije, a time ni povećanju turističke potrošnje i boljem korištenju razvojnih potencijala.

Općina se u razdoblju do 2025. godine mora pojačano okrenuti razvoju turističkih proizvoda koji će omogućiti ne samo veće korištenje raspoloživih kapaciteta izvan ljetnih mjeseci, nego i aktiviranje svih turističkih potencijala destinacije. Polazeći od globalnih trendova na turističkom tržištu i kvalitete resursno atrakcijske osnove, odnosno razvojnih potencijala pojedinih proizvoda, za razvoj turizma do 2025. godine, posebno su važne sljedeće grupe proizvoda: zdravstveni turizam, kulturni turizam, poslovni turizam, cikloturizam (biking), eno i gastroturizam, kamping turizam, lovni turizam, znanstveni turizam te svi vidovi sportskog turizma (motociklizam, golf, jahanje, tenis). Uz te grupe proizvoda, Općina svoju priliku vidi i u razvoju nekoliko specifičnih grupa proizvoda, pri čemu ponajviše dominira ekoturizma, vinski (gastro) turizam, lovni, i sve aktivnosti vezane uz riječni turizam (restoran-brod na rijeci, sportski ribolov s takmičenjima, splavarenje, eko-škole, kampovi i dr.).

Za razvoj pojedinih proizvoda od izuzetne je važnosti osigurati suvremenu i inovativnu komunikaciju s tržištem, što se prije svega odnosi na bitan iskorak u e-marketingu, odnosno unapređenje *on-line* informacijsko-prodajnih portala ponuđača usluga i destinacija (npr. kontinuirani rad na sadržaju, usmjerenje prema ciljnim potrošačkim segmentima, doživljajan

prikaz ponude, optimizacija portala prema tražilicama), intenziviranje mogućnosti on-line kupnje i/ili rezervacije usluga (npr. smještaja, izleta, karata za događanja) na destinacijskim portalima. U sljedećem prikazu nalaze se tri varijante, odnosno mogući pravci razvoja turizma na području Općine Viškovci u periodu nadolazećih godina.

Tablica 3. Varijante razvoja – mogući scenarij

OPIS	1. VARIJANTA	2. VARIJANTA	3. VARIJANTA
Smještaj	Rast 20 postelja / god.	Rast 50 postelja/ god.	Koncepcija do 2030. Rast 100 postelja/ god.
Ugostiteljska ponuda	Stihija	Poboljšanja autohtona	Povećana autohtona
Turistička ponuda	Loša	Poboljšana	Povećana poboljšana
Novi proizvodi (usluge)	Spori razvoj	Djelomično	Značajno povećani
Okruženje	Spori razvoj	Usmjeren razvoj	Usklađeno
Struktura gostiju	Stihija	Poboljšana	Planska
Popunjenost kapaciteta (dana)	Popunjenje 40 dana	Popunjenje 70 dana	90 dana
Postelje	140	350	850
Noćenja	5.600	24.500	76.500

Izvor: Obrada autora, 2019.

Prva varijanta

Prva varijanta predstavlja stanje u kojem je rast postelja 20 na godinu, turistička ponuda i razvoj novih proizvoda su nedostatni i loši, a popunjenost kapaciteta bila bi 40 dana. Dakle, ponuda bi se razvijala sistemom inercije. Prema navedenom modelu ne bi se razvijali novi atraktivni proizvodi, a struktura gostiju bi bila stihijska, neplanirana. Prateće bi se društvene i gospodarske djelatnosti sporo razvijale što ukupno sagledavajući ne bi odgovaralo razvoju pravog ruralnog turizma.

Druga varijanta

Druga varijanta pretpostavlja rast smještajnih kapaciteta od 50 postelja godišnje, uz ponudu autohtonih specijaliteta u ugostiteljstvu. Ugostiteljski bi objekti bili potaknuti na uvrštavanje tradicionalnih jela u ponudu. S obzirom na nove tendencije u turizmu, gdje se izrazito cijeni autentičnost i potreba doživljaja sredine u koju turisti dolaze, autohtonost u ponudi bila bi izrazito naglašena. Otvorili bi se tako novi objekti prehrane koji bi ponudu bazirali prvenstveno na autohtonim jelima (kobasice, lokalne delicije, mesna i riblja ponuda i sl.). Postojeće bi se ugostiteljske objekte nastojalo potaknuti na promjenu u ponudi, a to bi se činilo i organiziranjem tradicionalnih manifestacija posvećenih lokalnoj gastronomiji (pučke fešte, prikazi nekadašnjeg života i sl.). Turistička ponuda bila bi zasnovana na različitim novim proizvodima u skladu s tendencijama tržišta i obilježjima destinacije. Posebice bi se razvijao izletnički turizam, prirodi blizak turizam, agroturizam, gastroturizam, sportsko rekreativni i drugi oblici turizma. Postojeća bi ponuda bila dodatno osuvremenjena i nadopunjena novim sadržajima, a rasla bi i ukupna kvaliteta ponude. Okruženje bi se razvijalo dinamično, dakle društvene i gospodarske djelatnosti pratile bi razvoj turizma. Na taj način turizam bi ostvarivao multiplikativnu ulogu koja se od njega i očekuje. Ciljana bi se tržišta polako mijenjala sukladno potražnji. Popunjenost kapaciteta iznosila bi 70 dana godišnje, uz rast postelja do 350. Prema drugom bi se modelu broj noćenja u 2022. godini popeo na 24.500.

Treća varijanta

Treća varijanta pretpostavlja rast smještajnih kapaciteta-godišnje 100 postelja (koncepcija do 2030). Ugostiteljska bi ponuda bila usmjerena na kombiniranje više modela, i to upravo modela iz varijante 1, 2, dakle, uz već postojeću ponudu, razvijala bi se ponuda ugostiteljskih objekata europske kuhinje, visoko specijaliziranih objekata, te objekata s naglašenom ponudom autohtonih specijaliteta. Na takav bi se način zadovoljio veoma širok krug potrošača – turista. Turistička bi se ponuda razvijala u najvećem mogućem opsegu. Tijekom prvih godina došlo bi do sveukupnog razvoja čitave ponude, a tijekom kasnijih godina opadao bi intenzitet investiranja i došlo bi do oplemenjivanja destinacije novim proizvodima. Uz sveukupni razvoj, posebice bi se pažnja posvetila kvaliteti i raznolikosti ponude, atraktivnosti sadržaja te ispunjavanju očekivanja turista.

Novi proizvodi, koji bi se po trećoj varijanti razvijali u destinaciji, kombinirali bi se s postojećom ponudom. Okruženje u kojem bi se turizam razvijao bilo bi usklađeno s razvojem turizma, dakle, društvene i gospodarske djelatnosti paralelno bi se razvijale s turizmom te bi se međusobno u razvoju nadopunjavale. Treći model razvoja predviđa ozbiljniju promjenu strukture gostiju, no ta bi se promjena događala postupno s razvojem destinacije i kreiranjem novih proizvoda. Posebice bi se razvijala ona tržišta koja bi omogućavala ostvarenje veće potrošnje, što je u skladu s strategijom kvalitativnog razvoja destinacije. Popunjenost smještajnih kapaciteta u ovom modelu iznosila bi 90 dana u godini te bi tako, uz porast broja novih postelja kapacitet bio 850 što bi ostvarilo približno 76.500 noćenja.

9. 3. Očekivani efekti

Na temelju podataka iz prethodnog poglavlja o mogućim pravcima razvoja turizma na području Općine Viškovci razrađeni su očekivani efekti koji proizlaze iz druge varijante, a prikazani su u tablici 4. kroz strategiju rasta i razvoja do 2021. godine.

Tablica 4. Očekivani efekti

R.B	Vrsta objekta	2017 POSTELJE/ STOLICE/POSTELJE		2021 POSTELJE/ STOLICE/POSTELJE	
		Broj	Učešće	Broj	Učešće
1.	Apartmani	-	-	10	2.9
2.	Moteli, hotel	-	-	50	14.3
3.	Izvorna stara obit. kuća (vikendice)	-	-	10	2.9
4.	Kuće stanovnika Općine	-	-	10	2.9
5.	Kampovi-tur. naselja	-	-	100	28.5
6.	Kuća za odmor	-	-	20	5.7
7.	Objekti na OPG-u (selj. gosp.)	-	-	50	14.3

8.	Objekti u domaćinstvu	-	-	50	14.3
9.	Sobe za iznajmljivanje	-	-	30	8.5
10.	Stanovi stanovnika Općine	-	-	10	2.9
11.	Kuće za odmor (vile)	-	-	10	2.9
12.	Ukupno	-	-	350	100
13.	Gastronomska ponuda	50			500
14.	Turistička ponuda	Loša		Razvijena	
15	Novi proizvodi	Loše		Realizirani	
16.	Prateće okruženje	Srednje		Dobro	

Izvor: Vlastita obrada, 2019.

Trenutno stanje ponude smještajnih kapaciteta ne postoji (niti jedna registrirana postelja). Planirani porast na 350 postelja do 2021. godine raspoređen je tako da se poveća broj ležaja u svim objektima te izgradi kamp-turističko naselje sa 100 ležajeva i mali hotel s 50 ležajeva što bi u konačnici iznosilo 350 postelja do 2021. godine. Iz tablice je vidljivo da je postojeća ponuda obogaćena novim smještajnim kapacitetima i povećanjem postojećih s točno definiranim učešćem za svaku kategoriju smještaja.

Dakle, planirano je u narednih pet godina razviti i ponuditi nove proizvode. Ukupno okruženje trenutno nije usklađeno s razvojem turizma te ga do 2021. godine treba uskladiti, što znači da se društvene i gospodarske djelatnosti paralelno razvijaju i nadopunjavaju s turizmom.

Prihodi od turizma na području Općine iskazani su u tablici 5. u eurima.

Tablica 5. Planirani prihodi od turizma

Opis	2017.	2017. Prihod (eura)	2021.	2021. Prihod (eura)
Noćenja			24.500	1.225.000
Ugostiteljska ponuda (stolice)	50	100.000	500	750.000
Turistička ponuda (posjete, izleti)	100	10.000	1.000	100.000
Novi proizvodi (posjete)			100	100.000
Ukupni prihodi		*110.000*		*2.175.000*

Izvor: Obrada autora, 2019.

Iz tablice 5. vidljivo je da su prikazane samo dvije godine – 2017. godina kao početno stanje i 2021. godina kao ciljna godina u kojoj bi trebalo ostvariti planske ciljeve. Zatim, u opisu su navedene pojedine vrste ponude koja je iskazana u apsolutnom iznosu i financijskom iznosu.

Tako procjena za 2021. godinu predviđa 24.500 noćenja. Nadalje, ugostiteljska ponuda se penje na 500 stolica s prihodom od 750.000 eura. Turistička ponuda koja se sastoji od posjeta i izleta procijenjena je na 1.000 turista s prihodom od 100.000 eura u 2021. godini. Razvoj novih proizvoda planiran je za narednih pet godina, te bi na temelju tih proizvoda bilo moguće ostvariti ukupno 100 posjeta do 2021. s prihodom od 100.000 eura. Očekivani ukupni prihodi za 2021. godinu iznose 2.175.000 eura.

10. RAZVOJNA STRATEGIJA I CILJEVI

Svaka turistička destinacija koja ima ozbiljnije ambicije na turističkom tržištu mora komunicirati bazični sustav iskustava kojeg je u stanju pružiti potencijalnim korisnicima, bilo da je riječ o krajnjim potrošačima (turistima i/ili posjetiteljima), ili je riječ o turističkim posrednicima (putničkim agencijama i turoperatorima). Sukladno tome, Općina Viškovci kao turistička destinacija može dugoročno uspjeti tek ako iza samog geografsko-političkog pojma stoji sustav dobro osmišljenih turističkih iskustava i/ili doživljaja organiziranih u profesionalno oblikovane turističke proizvode. U ovom poglavlju govorimo o viziji Općine – odabrane varijante, o odabranom modelu razvoja, najznačajnijim ciljevima razvoja, te dajemo strategiju rasta i razvoja, kao i prognozu ulaganja u infrastrukturu.

10. 1. Odabrana varijanta

Proces „destinacijskog vizioniranja" u kojem sudjeluju različite interesne skupine u destinaciji vrlo je težak. Postizanje rezultata, odnosno zajedničko donošenje razvojne vizije turističke destinacije koju lokalna zajednica razumije i prihvaća, u koju vjeruje i koja ju inspirira, još je puno teže. Za brojne turističke destinacije u Hrvatskoj ovo su novi procesi. Dodatno, pod pritiskom gorućih egzistencijalnih problema (npr. generiranje novih radnih mjesta, povećanje životnog standarda, rješavanje komunalne infrastrukture i sl.) diskusije o „turističkoj viziji" i proces njezina donošenja mogu se činiti nevažnima. Razgovori na ovu temu nerijetko su izloženi riziku nezainteresiranosti od strane donosioca odluka, odnosno postaju forumi za iznošenje raznih pritužbi.

Polazeći od značajki turizma na području Općine Viškovci, provedenih istraživanja i posebice, rezultata tematskih prezentacija i radionica o viziji turističke destinacije, temeljne vrijednosti lokalne zajednice na kojima se bazira turistička vizija ovog područja u nastupajućem razdoblju do 2021. godine, moguće je sažeti na sljedeći način:

Vizija Općine Viškovci kao turističke destinacije nužno je, dakle, odraz temeljnih vrijednosti lokalne zajednice: potrebe za prepoznatljivošću destinacije, za dinamičnim turističkim razvojem i produženja sezone, ponudom raznolikih sadržaja i događaja, te odgovornim društvenim ponašanjem. Ove vrijednosti već oblikuju i oblikovat će buduću turističku aktivnost u destinaciji, u smislu da će se priklanjati takvim oblicima turizma koji će omogućiti generiranje koristi za široki sloj domaćih ljudi, koji će koristiti prostorne, prirodne i kulturne resurse poštujući principe održivosti te koji će valorizirati tradicijsko i povijesno naslijeđe potičući integraciju ovog područja u širi europski kontekst. Viziju turističkog razvoja destinacije moguće je ostvariti ukoliko se poštuju osnovna načela razvoja i ukoliko se postave konkretni ciljevi tog razvoja.

10. 2. Odabrani model razvoja

Na temelju prethodnog poglavlja („Razvojne mogućnosti") u kojem su navedene i opisane različite varijante razvoja turizma na prostoru Općine, u nastavku se navodi odabrani model.

Model razvoja turizma na području Općine Viškovci podrazumijeva sljedeće aktivnosti:

- Smještajni kapaciteti – u 2021. godini bilo bi 350 smještajnih jedinica,
- Ugostiteljska ponuda – specijalizacija i autohtonost,
- Turistička ponuda – intenziviran razvoj (jako naglašena),
- Novi proizvodi – intenzivan razvoj,
- Okruženje – usklađeni razvoj (to znači intenzivan),
- Struktura gostiju ciljanog tržišta (marketing),
- Popunjenost kapaciteta 70 dana godišnje.

Odabrani model razvoja turizma na području Općine ima sljedeće karakteristike:

- Rast popunjenosti kapaciteta (cilj je ostvarenje godišnjeg popunjavanja kapaciteta 70 dana)
- Rast osobne potrošnje 15 %
- Rast turističkog prometa 15 %
- Zaposlenost (izravna i neizravna) i formiranje novih radnih mjesta, 40 radnih mjesta
- Naglašena uloga turizma u razvoju ruralnog prostora, posebno poljoprivrede.

10. 3. Najznačajniji ciljevi razvoja

Polazeći od identificiranih strateških prednosti i nedostataka turističkog sektora te postavljene vizije Općine Viškovci kao turističke destinacije, potrebno je specificirati ključne ciljeve kojima se osigurava okvir za razvoj i kontinuirano povećanje konkurentske sposobnosti turističkog sektora te njegovih pojedinih dijelova.

Najznačajniji su ciljevi pri razvoju turizma na prostoru destinacije:

- Dinamičan, kvalitetan i organiziran razvoj turizma na cijelom prostoru Općine (razvojno opredjeljenje),
- Turizam u funkciji razvoja cijelog prostora (sinergijski efekti),
- Poboljšanje standarda života (individualnog i društvenog),
- Formiranje turističke ponude na osnovama održivog razvoja i ekologije,
- Usklađeni razvoj turizma s poljoprivrednim i ostalim djelatnostima te ukupnim društvenim razvojem,
- Turistički će proizvod biti formiran na bazi autohtonosti i tradicije područja,
- Definiranje razvojnog programa i ponude,

- Poboljšanje postojeće ponude, kreiranje nove ponude,
- Sustavno podizanje znanja (globalno) i pojedinačno (djelatnici).

U tablici 6. prikazani su prioriteti u razvoju turizma (strategija rasta i razvoja) na prostoru Općine Viškovci.

Tablica 6. Strategija rasta i razvoja (u eurima)

Ponuda	Ukup. vrijednost ulaganja	Ulaganja u nove proizvode	Ulaganja u poboljšanje ponude
Apartmani	200.000	200.000	-
Moteli, Hotel	5.000.000	5.000.000	-
Izvorna stara obitelj. kuća / vikendica	100.000	100.000	-
Kuće stanovnika Op.	100.000	100.000	-
Kampovi-turistička naselja	2.000.000	2.000.000	-
Kuće za odmor	600.000	600.000	-
Objekti na OPG-u (seljačka gospod.)	1.000.000	1.000.000	-
Objekti u domaćinstvu	1.000.000	1.000.000	-
Sobe za iznajmljivanje	500.000	500.000	-
Stanovi stanovnika Općine	200.000	200.000	-
Kuće za odmor / vile	300.000	300.000	-
UKUPNO	**11.000.000**	**11.000.000**	-

Izvor: Obrada autora, 2019.

Ukupno planirano ulaganje u turističko-ugostiteljske sadržaje do 2021. godine iznosi 11.000.000 eura. Budući da je planirani prihod od turizma potrebno ostvariti do 2021. godine, uz već spomenute prioritete, u tablici 7. koja slijedi navedena su ulaganja u turističku i komunalnu infrastrukturu.

11. POBOLJŠANJE PONUDE I NOVI PROIZVODI (integralni pristup)

S obzirom na ocjenu turističke ponude koja ne udovoljava potražnji, treba intenzivno, sustavno i organizirano razvijati novu ponudu jer na taj način Općina Viškovci može postati prepoznatljiva destinacija. Stoga stvaranje konkurentnih i zanimljivih proizvoda s jedne strane počiva na resursima destinacije, a s druge strane na spremnosti i aktivnosti svih dionika u destinaciji da taj proizvod stvaraju, čine kvalitetnim i plasiraju na tržištu.

11. 1. Poboljšanje postojećeg stanja

Sve čimbenike koji čine ili utječu na sadašnju turističku ponudu koja, smatra se, nije zadovoljavajuća, treba mijenjati tako da se stanje značajno poboljša. Da bi u tome bili uspješni potrebna je prije svega dobra suradnja i koordinacija kao i razumijevanje složenosti i slojevitosti turističkog proizvoda. Turistička zajednica može inicirati i poticati razvoj proizvoda, turističke agencije će ga nuditi na tržištu ali razumijevanje i prihvaćanje turizma kao razvojne opcije treba biti dio cjelokupne zajednice Općine Viškovci.

A/ Lokacija i površina

Bez obzira na relativno zadovoljavajuće stanje, potrebna je izgradnja novih cesta i osuvremenjivanje postojećih, uređenje i održavanje te izgradnja novih prilaznih putova (manja naselja).

B/ Ljudski resursi

Ljudskim se resursima treba davati sve veće značenje, je će oni u budućnosti biti odlučujuća konkurentska snaga u turističkoj djelatnosti. S obzirom na stanje neophodno je planski prići rješavanju nezadovoljavajućeg stanja. Potrebna je dodatna edukacija stanovništva i svih zaposlenih u turističkom sektoru.

C/ Prirodni resursi

Raznolikost prirodnih resursa kao i geografski položaj danas su veliki potencijal za razvoj turizma destinacije. Bogatstvo flore i faune, ekološki čista destinacija, plodno su tlo za razvoj turizma i mamac za nove potrošače. Održivi razvoj mora biti stalna nit vodilja razvoja.

Slika jezera Jošava

D/ Kulturna i povijesna baština

- Veliki dio resursa kulturno-povijesne baštine danas su neiskorišteni ili ih se ne prezentira dovoljno u turističkoj ponudi. Površine na kojima se nalaze spomenici i arheološki ostaci potrebno je urediti za turističke svrhe.

- Izvorni ostaci (lokaliteti s povijesnom i kulturnom ostavštinom) do sada nisu promovirani, potrebno je bolje određivanje važnosti baštine na odabranim lokalitetima u javnosti. Tiskanje promotivnih materijala, oglašavanje u domaćim i inozemnim medijima.

- Promidžba tradicijskih elemenata (nošnje, gastronomije i običaja) događa se većinom na lokalnom tržištu. Ovakav pristup trebalo bi proširiti i intenzivirati na domaće i inozemno tržište.

E/ Komunalna infrastruktura

Posljednjih godina uočen je pomak u izgradnji infrastrukture, što je nedovoljno kvalitetno i dinamično za intenzivniji razvoj turizma, stoga treba osmisliti sustavni i organizirani pristup rješavanju ove problematike. Uključenje u nove EU projekte od izuzetne je važnosti, er dosadašnja sredstva dobivena od EU fondova za financiranje vitalnih projekata u Općini Viškovci daje pozitivne rezultate razvoja.

F/ Prometna infrastruktura

Pristup destinaciji treba stalno poboljšavati, posebno u nekim dijelovima Naselja. Postojeća infrastruktura mora biti kvalitetnije riješena s obzirom na potrebe stanovništva, a posebno turizma, pogotovo rješenje prometa u mirovanju (parkirališnih mjesta).

G/ Društvene djelatnosti

- *Destinacija* ima dobru osnovu za razvoj društvenih djelatnosti *na kojima treba surađivati sa* svim dionicima društvenog života Općine.

- Ne postoji osnovni sustav društvenih djelatnosti kao i mreža društvene *infrastrukture koju* treba bolje valorizirati.

- Za kvalitetniji razvoj turizma treba više stimulirati razvoj pojedinih segmenata, posebno obrazovanja, kulture, športa i zdravstva.

H/ Gospodarstvo

- Dosadašnji gospodarski razvoj prati nerazvijenost. Treba ga intenzivirati, uključiti se u EU projekte, intenzivirati suradnju s inozemnim i domaćim tržištem. Posebnu pažnju treba dati razvoju gospodarske zone.

- Više pažnje trebalo bi dati i razvoju poljoprivrede, posebno u turističkoj ponudi destinacije (domaći proizvodi).

- Lokalni proizvođači do sada nisu organizirano djelovali u prezentaciji i prodaji svojih proizvoda na turističkom tržištu (malo tržište). Dinamičniji razvoj turizma neminovno će doprinijeti ukupnom gospodarskom razvoju.

I/ Razvojno-planska dokumentacija

Razvojno-planska dokumentacija – često je ograničavajući faktor razvoja turizma. Mora postojati razumijevanje za brže promjene i usklađenje sa zahtjevima tržišta (turistički pristup).

J/ Poticajne mjere

- Postojeći sustav poticaja (ukupan) nije bio dovoljan za turističku djelatnost, a posebno ne u odnosu na razvoj. Stoga ga je potrebno značajno mijenjati. Bilo bi neophodno poticaje za poslovanje i razvoj promatrati sustavno. Naime, poticaji mogu biti različiti (financijski, porezi i darivanja, oslobođenje od određenih naknada i ostalo)

- Posvetiti veću pažnju pripremi, poticanju, provođenju i praćenju programa i mjera razvitka turizma i ugostiteljstva u skladu sa Strategijom razvoja turizma Osječko-baranjske županije i Strategijom razvoja Općine Viškovci.

K/ Ugostiteljsko - turistička ponuda

- Ugostiteljska ponuda (gastronomija) nije razvijena. Treba razvijati gastronomiju baziranu na tradicionalnoj kuhinji i smještaju

- poslovanje malog broja ugostiteljskih objekata (dva caffe bara) nije u skladu s turističkom ponudom. Ne postoji službeno registriran broj smještajnih jedinica, kapaciteta (apartmani, kuće za odmor i sobe za iznajmljivanje, hotelski smještaj). Kvaliteta ponude treba se povećati sukladno standardima kvalitete

- Ugostiteljsko-turistička ponuda bi se trebala orijentirati na cjelogodišnju turističku aktivnost

- Nema inovativnih i kvalitetnih sadržaja za dulji boravak gostiju.

L/ Urbano uređenje

Odlučujuće je i značajno za turistički doživljaj uređenje javnih površina i održavanje naselja. U posljednje vrijeme Općina sve više pažnje posvećuje izgledu i uređenju javnih površina i održavanju naselja: javnih površina. Privatne okućnice svaki je vlasnik dužan urediti samostalno.

M/ Suradnja

- Suradnja svih sudionika u turističkoj destinaciji neophodna je jer samo na taj način turistička destinacija formira zapravo jedinstveni turistički proizvod

- Dobri mehanizmi komuniciranja ključni su za povezivanje različitih interesa kako bi se ostvarilo zajedničko djelovanje (Županija, ministarstva i agencije, ostali).

N/ Razvoj športa

U Općini postoje travnata nogometna igrališta, koja se koriste u rekreativne, sportske svrhe i za potrebe osnovne škole te tri nogometna igrališta u svakom naselju.

O/ Promocija i afirmacija novog koncepta razvoja

- Utjecaj je lokalne zajednice velik na području osvješćivanja o turističkoj kulturi, promociji i koncepciji razvoja destinacije Viškovci. S toga je potrebno educirati sugrađane o djelatnostima, ciljevima i konceptu novog razvoja kao turističke destinacije.

11. 2. Novi proizvodi (ponuda)

Izrazita segmentacija tržišta, *nove* vrijednosti i rastuća sofisticiranost kupaca stvarat će potrebu za sve većom raznolikosti sadržaja, aktivnosti i usluga u destinaciji, formiranje i širenje oblika smještajne ponude te rast *kombiniranih* odmora na ruralnom prostoru.

1.Organiziranje umjetničkih kolonija

- umjetnost, kao oblik rekreacije ili profesionalizam, zahtijeva ambijent koji će motivirati na stvaranje, a područja u okolici (dijelovi naselja) pružaju uvijete za ovakav turizam.

2.Cikloturizam

– postojeće rute, staze i stazice trebalo bi urediti i izgraditi nove jer su idealan način za organiziranje biciklijada ili turističkih vožnji biciklom, npr. za obitelji.

3. Lovni turizam – predjeli bogati divljim životinjama oduvijek su privlačili lovce iz cijeloga svijeta, a u ovim dijelovima naglašeno je obilje flore i faune što je preduvjet razvoja lovnog turizma. Postoji Društva lovaca.

4. Gastronomska ponuda

- gastronomija, kao dio kulturološkog identiteta, oduvijek je privlačila ljubitelje dobrog zalogaja i kapljice. Tradicionalna kuhinja bogat je izvor gastronomske ponude za sve sladokusce, prezentirajući prvenstveno svoje najtipičnije specijalitete.

5. ZOO PARK

- iskoristiti bogatstvo domaćih životinja na ruralnom prostoru, kao dio turističke ponude. Ne radi se o klasičnom ZOO vrtu, nego bi životinjski svijet trebao biti s domaćih prostora.

6. Formiranje cesta za branje gljiva, cesta sira, cesta meda, cesta vina i sl.

- očuvana priroda, kojim područje raspolaže, specifičnost raslinja (šuma) pogoduje gljivarstvu, pa bi se i ta prednost trebala bolje valorizirati. Čista voda i zdrava ispaša domaćih životinja preduvjet su za dobivanje kvalitetnih eko-proizvoda. Posebno razraditi temetske rute (npr. staze vina).

7. *Trekking*, trčanje u prirodi

- konfiguracija terena nudi idealne uvijete za razvoj ove sportske ponude

8. Ljetni kampovi za dječje kolonije

- Izgradnja novih ili uređenjem postojećih objekata na atraktivnim lokacijama može se u ponudu uvrstiti sadržajni oblik edukativno-zabavnog karaktera za djecu, učenike i studente u

područjima koja su vezana uz centar Općine, ali se nalaze u dijelovima bogate vegetacijske raznolikosti.

9. Eko poljoprivreda – uzgoj i prerada domaćih proizvoda (turistička valorizacija)

- današnji trendovi u poljoprivredi i proizvodnji sve više vode ka umjetno uzgojenim proizvodima te je tako ovo područje, kao protuteža ovakvoj modificiranoj ponudi, odličan rezervat prirodne ishrane.

10. Izleti

- treba napraviti program koji će tretirati mogućnosti na području Općine ali i izvan područja destinacije.

11. *Merchanding* – izrada manjih tipičnih suvenira

- svaki kraj ima svoje posebnosti i povijest koju na tržište možemo plasirati kroz oblikom manje ili veće suvenire koji će široj javnosti prezentirati tradicionalni duh kraja ili će ostati jedna lijepa uspomena na posjećenu destinaciju.

12. Zabava

- otvaranje novih i uređenje postojećih. Mlađi i stariji gosti, da bi upotpunili svoj odmor, najčešće vole izvor zabave potražiti i u noćnom veselom životu, tako da su klubovi, i sl. idealni punktovi gdje se svi mogu zabaviti.

13. Otvaranje tipičnih restorana, slastičarnica

- gastronomija kao jedan od najvažnijih čimbenika u turističkoj ponudi i promidžbi često je najbolja reklama za kulturu i tradiciju određenog kraja pa bi stoga otvaranje novih restorana trebalo biti prioritet ili uređenje postojećih ugostiteljskih objekata u tradicionalnom ruhu.

14. Otvaranje suvenirnica, manjih butika kao i drugih trgovina, uslužnih djelatnosti

- gost želi i voli potrošiti novce. Otvaranjem luksuznih butika, frizerskih salona, kozmetičkih salona, ponuda ne samo da se obogaćuje, već pruža osjećaj ekskluzivne i potpune usluge.

15. Otvaranje turističkih agencija

- otvaranje dodatnih agencija koje će biti izvor informacija gostu preduvjet je razvoja turizma, kao i otvaranje ureda koji će svojom aktivnošću pratiti razvojne trendove i drugih destinacija te na temelju iskustva pronaći rješenja za razvoj vlastitog turizma. Turistička signalizacija.

16. Kulturni turizam

- kulturni turizam – etnografske zbirke, prezentacija starih obrta, prikaz običaja kraja ima značajnu ulogu u ukupnoj turističkoj ponudi stoga je potrebno vrlo seriozno programirati i

osmišljavati ovaj vid ponude. Iako u Općini već postoji etnografski muzej, potrebno je još intenzivnije promovirati ljepotu vlastite tradicije (nošnje, zanati, običaji).

17. Događaji i manifestacije

- Može se zaključiti da su događaji i manifestacije jedan od najznačajnijih elemenata ponude koje svakom godinom postaju sve popularnije, a time povećavaju i dolazak i boravak gostiju na ovom području. Općina do danas nije razvila strukturu organizacije kulturnih manifestacija i događaja, iako zadnjih nekoliko godina pokušava djelovati i u tom smjeru. U budućnosti treba intenzivirati manifestacije na području destinacije Viškovci.

18. Sportski turizam

- sportski turizam predstavljaju svi oblici aktivnog ili pasivnog uključivanja u sportsku aktivnost, na individualnoj ili organiziranoj osnovi u komercijalne ili nekomercijalne svrhe, koji uslovljavaju putovanje izvan uobičajenog mjesta boravka, oblik turističkih kretanja u kojima je sport glavni motiv. Sportski turizam svrstavamo u tzv. specifične oblike turizma koji se zasnivaju na motivaciji za putovanjem, odnosno ono što je važno za njihovo razlikovanje jeste „motivacija za putovanjem i sadržaj boravka u određenoj turističkoj destinaciji." U Općini se održavaju moto takmičenja što u buduće treba više promovirati.

19. Ribički turizam

-uređenje, razvoj i veći marketinški plasman ribičkog turizma uz osuvremenjivanje popratnih sadržaja. Veći angažman lokalnog ribičkog društva.

20. Jahački turizam – Konjički sport

-uređenje i proširenje hipodroma, lokalne jahačke staze, sportska natjecanja u preskakanju prepona, terapeutsko jahanje i sl dio su kvalitetne turističke ponude.

21. Male letjelice za turističke obilaske (laka avijacija)

-korištenje i iznajmljivanje manjih letjelica, aviona u turističke svrhe lokalnog i međunarodnog karaktera (panoramski letovi, posjet drugim zemljama, tranzitni letovi i sl.).

22. Golf turizam

- napraviti i urediti prema europskim standardima uređenja golf-igralište kao dio turističke ponude te marketinški plasirati na domaće i inozemno tržište. Mogu se izgraditi i golf vježbališta koja zahtijevaju manju površinu.

23. Društveni dom u Forkuševcima

- pruža mogućnost za turističku valorizaciju. Plan/program aktivnosti trebao bi se izraditi sukladno potrebama stanovništva i turističkoj potrebi (organizacija različitih zabavno-rekreativnih sadržaja, edukativne radionice i sl.).

24. Razvoj teniskog turizma

- tenis kao oblik sportskog turizma je poprilično naglašen u svjetskim razmjerima, te bi trebalo kao popratni sportski sadržaj pažnju pokloniti i ovom vidu turizma. I nadalje, ovaj vid sporta zahtijeva izgradnju popratnih objekata, dodatnih sadržaja i veći marketing.

25. Lovni turizam

- na području Općine Viškovci već je razvijen lovni turizam, ali bi ga trebalo organizirati kako bi postao atraktivan proizvod domaćim i inozemnim lovcima. dakle, aktivnijim i marketinški ambicioznijim programom, postojeći lovni turizam može postati jedan od vodećih proizvoda u ponudi same Općine Viškovci, posebice okolnih naselja.

26. Izgradnja i promocija staze za motociklizam

- dosadašnja aktivnost na lokalnom dijelu razvoja staze za motociklizam pokazala je pozitivne rezultate. U budućnosti treba razvijati i ovaj vid sportskog turizma.

27. Izgradnja Istraživačkog centra

- određeno PPO i Strategijom ukupnog razvoja, razvojno se Općina može preusmjeriti i u djelu znanstveno-stručno istraživačkog centra s područjem djelovanja u poljoprivredi i turizmu.

28. Sportsko – kulturni centar u Općini Viškovci

- potrebno je osmisliti cjelogodišnje aktivnosti u sportsko – kulturnom centru kako bi stanovnici Viškovaca imali veći sadržaj te organizirati djelatnosti i različite programe (tečajevi, radionice, manifestacije, rekreativno- sportski programi) kojima bi privukli i posjetitelje iz drugih naselja i gradova, te turiste.

Općine Viškovci organizirala je Božićni sajam od 13. – 15. prosinca 2018. godine na prostoru ispred Sportsko-kulturnog centra u Viškovcma. Svi zainteresirani proizvođači, obrtnici i ljudi vještih ruku imali su priliku prezentirati svoje proizvode, radove i rukotvorine.

29. Izgradnja kamp-turističkog naselja

- kako Općina Viškovci raspolaže velikim neiskorištenim površinama u živopisnom pejzažu, nameće se potreba i mogućnost razvoja kamp-turističkog naselja čija bi funkcija bila čisto turistička (slobodan boravak ciljanih grupa, edukativni odmori, *team building* i sl.).

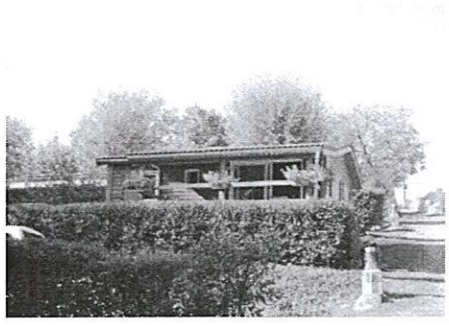

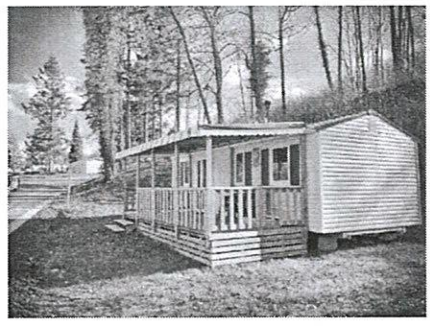

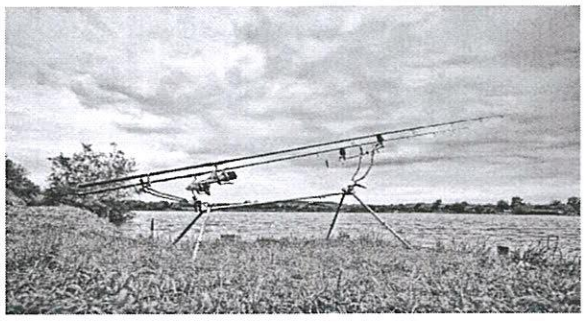

30. Zabavni centar

- zabavni centri na ruralnim prostorima već su godinama atrakcija mnogih europskih zemalja (Mađarska, Slovačka, Slovenija, Istra itd.) S obzirom da Općina Viškovci raspolaže sa svim prirodnim resursima, ovakav vid ponude uz izgradnju adekvatne infrastrukture bio bi idealan za odmor i rekreaciju svih posjetitelja, turista.

12. DESTINACIJSKI MENADŽMENT I MARKETING

Destinacijski menadžment (u širem smislu) podrazumijeva uključivanje različitih sektora, grupa dionika i partnera – poput državnih agencija, lokalnih zajednica, poslovnih klubova i udruženja – koji zajedničkim radom, svaki iz svoje perspektive, realiziraju zajedničke ciljeve pojedine destinacije. Sveobuhvatni destinacijski menadžment podrazumijeva profesionalno planiranje, implementaciju, redovno revidiranje i ocjenjivanje provedenih aktivnosti. Destinacijski menadžment Općine Viškovci trebao bi uključivati sve strukture koje bi formalno ili neformalno upravljale destinacijom (lokalna uprava i samouprava, turistička zajednica, hotelijeri, restorateri, turistički posrednici, iznajmljivači, gospodarstvenici, interesne skupine i drugi) te se konkretno predlaže formiranje odbora, koordinatora, TZ-a.

12. 1. Destinacijski menadžment Općine

Prilikom upravljanja turističkom destinacijom, od temeljne je važnosti znati uvažavati i upravljati jedinstvenim prirodnim resursima, kulturnim atributima i interesima zajednice. Stoga, jedan od ciljeva efikasnog sustava destinacijskog menadžmenta je i postizanje održivog turizma visoke razine kvalitete i konkurentnosti na međunarodnom planu, što je ostvarivo uz uvažavanje prednosti tradicionalnih i autohtonih proizvoda i djelatnosti koji egzistiraju na prostoru turističke destinacije.

Turizam mora omogućiti ostvarivanje pozitivnih efekata danas, ali i stvoriti perspektivno nasljeđe budućim generacijama (princip održivog razvoja). Efektivnost (raditi prave stvari) i efikasnost (raditi na pravi način) procesa planiranja, razvoja i marketinga određene destinacije zasniva se na istraživanjima i percipiranju potreba turista. Upravljati turizmom (i turističkom destinacijom) na nivou mjesta, regije ili šire geografske cjeline podrazumijeva usredotočenost na više čimbenika, odgovarajuću sustavnost u redoslijedu poteza, s ciljem utvrđivanja odgovarajuće menadžerske strategije i politike, koje će pridonijeti ostvarenju postavljenih ciljeva svake konkretne turističke destinacije.

Za efikasan destinacijski menadžment najvažnije je :

- partnerstvo javnog i privatnog sektora
- fleksibilnost u upravljanju
- planiranje, organiziranje, kadroviranje, vođenje i kontroling

Aktivnom participacijom lokalne samouprave u sustavu upravljanja turističkom destinacijom, stvaraju se pretpostavke za postizanje održivog razvoja samog turističkog gospodarstva. Konstantnom participacijom lokalne samouprave gradi se ukupna uspješnost poslovanja nositelja turističke ponude, što će rezultirati kvalitativnim i kvantitativnim poboljšanjima razine pružanja turističkih proizvoda i usluga iste.

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

12. 2. Destinacijski marketing Općine

Kako bi se turistička destinacija ubrzano razvijala i postizala uspjeh u privlačenju turista u uvjetima jačanja konkurencije, promjena u navikama turista i stvaranja novih destinacija na globalnom turističkom tržištu, treba se prilagođavati zahtjevima potrošača te prema njima usmjeriti marketinške aktivnosti. Marketinške aktivnosti, uz jednostavan pristup destinaciji, financijsku pristupačnost, zanimljive aktivnosti, pejzaž, kulturu i klimu, predstavljaju ključan element koji stimulira dolazak turista u turističku destinaciju.

Marketinški u destinaciji treba pogotovo dobro „obraditi" turističke zanimljivosti – atrakcije na način da destinacijske specifične karakteristike dođu što više do izražaja potencijalnim turistima. Marketing, osim toga, mora učiniti destinaciju atraktivnijom od drugih sličnih destinacija. Marketingom, a posebice unutar marketinga promocijom potrebno je izgraditi imidž destinacije. Da bi se navedeno moglo postići, potrebno je sustavno odnosno cjelokupno usklađeno, što je prikazano u slici.

Slika 9. Marketing destinacije

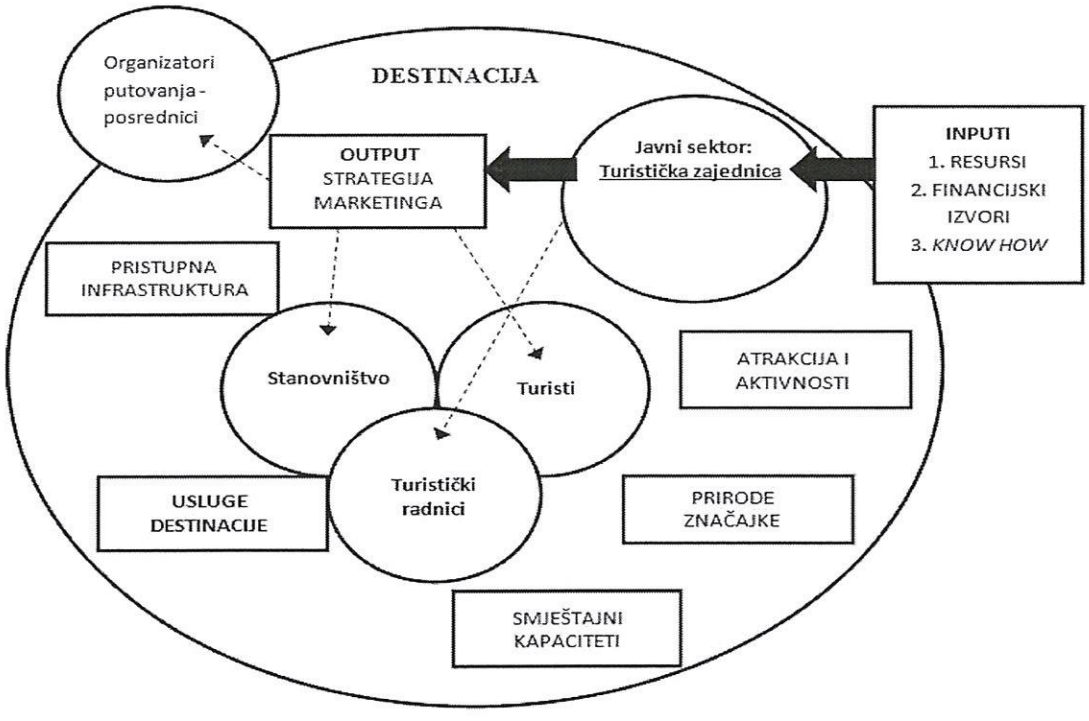

Slika 9. prikazuje cjeloviti pregled turističke destinacije sa sudionicima koji su dužni razvijati samu destinaciju u smjeru zacrtanog cilja. Svaka destinacija, pa tako i ova, ima jedinstveni spoj karakteristika koje utječu na turiste, ali i lokalno stanovništvo. Destinacija raspolaže mnoštvom resursa koji su grupirani u više cjelina. Ukupni resursi obuhvaćaju prometnu

infrastrukturu, usluge u destinaciji, smještajne kapacitete, prirodne značajke, turističke atrakcije i aktivnosti. Uz resurse, na raspolaganju menadžmentu destinacije moraju stajati i odgovarajuća financijska sredstva te potrebna suradnja sa stručnjacima iz područja turizma i marketinga.

Marketinški plan destinacije Općine Viškovci

- Izrada krovnog vizualnog identiteta destinacije

- Izrada promotivnih materijala destinacije i linije proizvoda destinacije

- Suveniri s vizualnim identitetom: suvenira - majica, čaša, kapa, privjesaka, vrećica, kabanica

- Tradicionalni suveniri

- Promotivni materijali: brošure, katalozi, *pocket guide*, tiskanje brošura, plakata, razglednica

- Organiziranje sponzoriranih posjeta destinaciji u partnerstvu s turističkim agencijama

- Poticanje javno-privatnih partnerstava u stvaranju pojedinih proizvoda destinacije

- Poboljšanje znanja u turizmu i uslužnim djelatnostima

- *E-mail* liste obavijesti potencijalnim dionicima destinacije

- Web oglašavanje – paketi aranžmana – prema broju posjete ili pak prema korisnicima – kulturni odmor, avanturistički odmor

- Internet korišten u marketinške svrhe: rezervacija smještaj preko interneta, informacije o ponudi destinacije kao i ponudi okolnih destinacije, ponuda „krojena" po željama različitih skupina dobne skupine i psihografičke (avanturizam, romantika, opuštanje itd.)

- Novo uređenje *web* stranice – treba odražavati teme destinacije, izgled, privlačnosti destinacije te prijedloge za odmor ili jednodnevni posjet temeljene na lokalnim specifičnostima - ugostiteljstva, lokalnog jela i pića, festivala, prirode – šetnja i biciklizma, kulturnih događanja, sportskih aktivnosti itd.;

- Razviti bolju upotrebu novih tehnologija i interneta, *on-line* medija za promotivne svrhe;

- Predstavljanje destinacije na lokalnim, regionalnim, nacionalnim i međunarodnim turističkim sajmovima.

12. 2. 1. Brendiranje destinacije

Kako lokaciju pretvoriti u destinaciju? Odgovor leži u *brendiranju* turističke destinacije, a to podrazumijeva shvaćanje da je važno baš sve što vidimo, čujemo, pročitamo, znamo ili osjećamo o nekoj turističkoj destinaciji.

Kako bi se postiglo stvarno uspješno *brendiranje* turističke destinacije, *brend* mora postati „živ" i prepoznatljiv za sve posjetitelje i turiste koji dolaze na destinaciju. Bez obzira što neko mjesto ili grad ima moderne hotele, kongresne kapacitete, jedinstvenu kulturnu baštinu, prirodne atrakcije, zabavne sadržaje ili neke druge oblike turističkih sadržaja kojima nastoje privući pozornost i povećati vlastitu vrijednost, budući uspjeh privlačnosti za turiste ovisi o njihovoj mogućnosti kreiranja jedinstvenog identiteta i diferencijacije u odnosu na konkurenciju. Na tržištu na kojem je potrebno uvjeriti turiste da posjete destinaciju, turistima treba ponuditi jedinstveno iskustvo, a oni će tada odluku o izboru destinacije donijeti temeljem osjećaja i stanja svijesti, a ne temeljem cijene.

Bez obzira koliko je destinacija poznata, koliko je bogata njena kultura i njene prirodne ljepote, najvažnije mjerilo destinacije je kako ju posjetitelji dožive, kako su tretirani i kako su se osjećali prilikom boravka na određenom mjestu. Važni su popularnost i prepoznatljivost. Ključ njihovog uspjeha je u spoju lokacije, aktivnosti, sadržaja, kao i emocija koje ljude vežu uz ta mjesta. Kontinuiranim radom na održavanju kvalitete i autentičnosti, ove su destinacije postale posjećene, poznate i iznimno profitabilne. Proces izgradnje turističkog *brenda* je dugotrajan i zahtjevan, ali i višestruko isplativ.

Svaki je *brend* potrebno pratiti i unaprjeđivati, a praćenje uspješnosti *brenda* na tržištu omogućuje donošenje ocjene o aktualizaciji i potencijalnoj potrebi za redizajnom. Za uspješno i jedinstveno *brendiranje* destinacije važno je znati tko su nositelji turističke ponude, koja je njihova uloga, koje su atraktivnosti destinacije i po čemu se destinacija može razlikovati od konkurencije.

Što se tiče destinacijskog *brendiranja*, ne postoje dva jednaka pristupa i ne postoji jedinstvena formula uspjeha, ali u svakom je slučaju važna svjesna i planska aktivnost usmjeravanja razvoja na određenom prostoru i shvaćanje destinacije kao turističkog proizvoda, za koji je iznimno važna tržišna konkurentnost, a na čijem održavanju treba neprekidno raditi.

12. 2. 2. Sustav upravljanja turizmom

Polazeći od predloženih stavova u prethodnim poglavljima, a uzimajući u obzir sustav funkcioniranja regionalne i lokalne uprave i samouprave, predlaže se sustav upravljanja turizmom Općine Viškovci.

Slika 10. Organizacijska shema

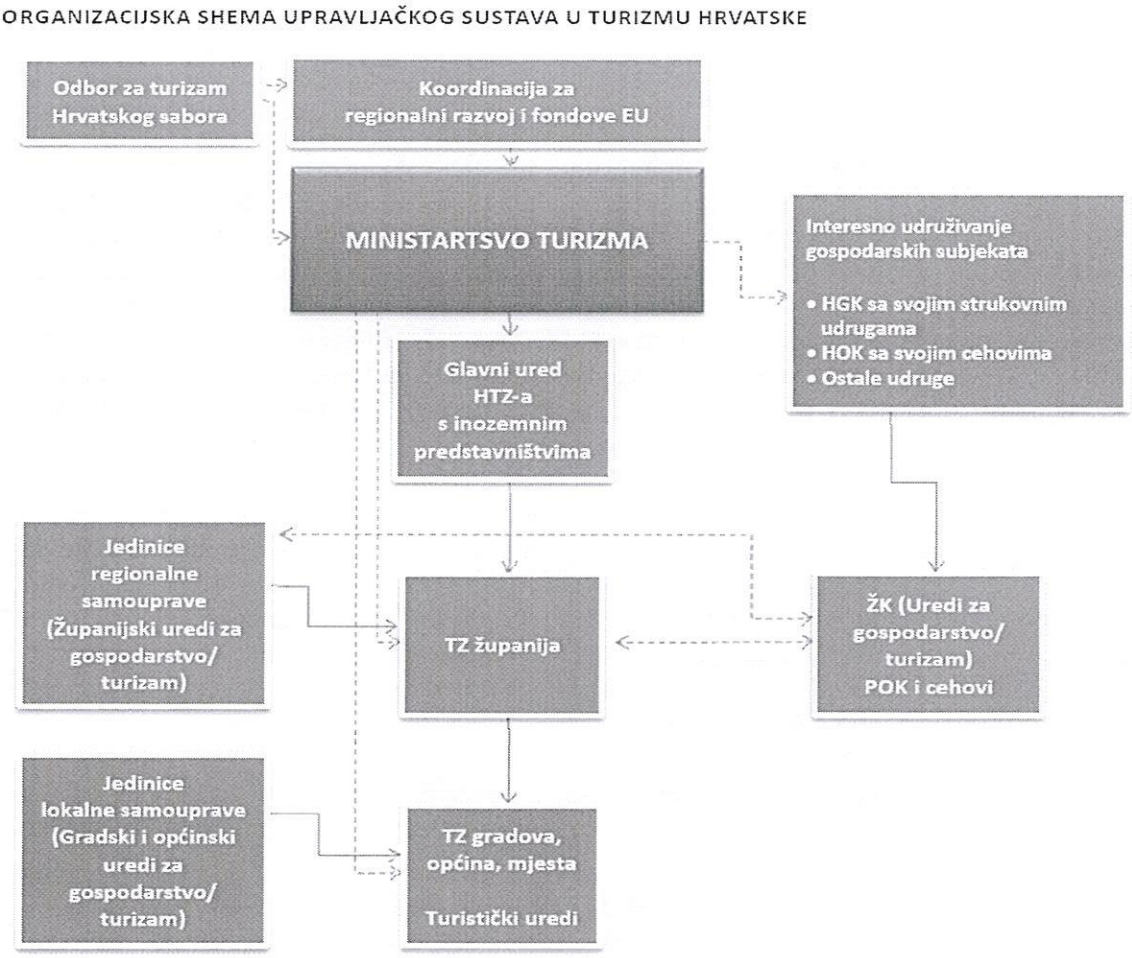

Izvor: Institut za turizam, Izvještaj 13, 2012 .

1. Odbor za koordinaciju i praćenje razvoja turizma Općine Viškovci

- Strateško planiranje
- Koordinacija i praćenje strategije razvoja turizma
- Koordinacija svih dionika destinacije
- Suradnja sa dionicima turističkog sustava na nivou Županije
- Kontrola izvršenja zacrtanih razvojnih programa i projekata

2. Izvršioci na razini Općine Viškovci– koordinator

- Plan realizacije strategije razvoja
- Kontrola izvršenja realizacije strategije razvoja
- Priprema i ažuriranje baze podataka razvojnih programa i projekata
- Izvješća o realizaciji razvojnih projekata
- Promocija i praćenje natječaja za EU fondove

3. Turistička zajednica Općine Viškovci

- Suradnja sa Županijskom turističkom zajednicom
- Razmatranje i predlaganje stava u vezi strateškog i operativnog planiranja
- Marketing plan (strateški i operativni)
- Upravljanje kvalitetom destinacije
- Informiranje o destinaciji
- Inovativne inicijative u vezi razvoja turizma
- Program i događaji na razini destinacije
- Javna turistička infrastruktura (predlaganje).

12. 2. 3. Turistički pristup razvoju Općine Viškovci

Područje Općine Viškovci je prostor koji posjeduje visokovrijedne prirodne i prostorne potencijale, a time ujedno i turističke. Općina je dio kontinentalnog turističkog prostora osječko-baranjske županije i RH, koja bi u budućem gospodarskom razvoju, a time i turističkom, mogla ostvariti značajniji razvoj u odnosu na dosadašnji. Takva očekivanja su vezana za uvjete sadržane u strateškim dokumentima razvoja turizma i prostornog uređenja na razini Države. Ovim dokumentima prostora se kao strateški resurs hrvatskog turizma izdvaja visoko vrijedan prostor, čija vrijednost će dugoročno rasti.

Prostor Općine Viškovci je očuvan ruralni prostor, u okružju poljoprivrednog zemljišta, šumskih površina, rijeka, vodotoka s mogućnošću razvoja lova i ribolova, povoljnog prometnog položaja i lake dostupnosti, kao i s određenim kulturnim sadržajima.

Na prostoru Općine Viškovci osim navedenih prirodnih potencijala, vrijedan prirodni i prostorni resurs je i očuvan ruralni prostor, te ruralna obilježja naselja u okruženju poljoprivrednog zemljišta, kao važnog prirodnog resursa za razvoj poljoprivredne proizvodnje, ali i potencijala za razvitak ekološke poljoprivrede, a čiji bi proizvodi uz druge oblike turističkih usluga u okviru poljoprivrednih, obiteljskih gospodarstava, kroz ruralni (seoski) turizam uključili ovaj prostor u turističku valorizaciju. Ovakav oblik turizma razvijao bi se u okviru naselja i obiteljskih gospodarstava, koja bi se uz svoju osnovnu djelatnost i poljoprivredu, kroz turizam, kao dopunsku djelatnost, razvijala i kao turistička obiteljska gospodarstva, razvijajući različite oblike ponude i sadržaja u okviru svog gospodarstva (smještaj, ishrana, rekreacija-sudjelovanje u radovima na gospodarstvu, u raznim običajima, itd.).

Prostor Općine Viškovci je i lovno područje te područje s mogućnošću razvoja lovnog turizma, ali takvog oblika koji će se ubuduće bazirati na očuvanju prirodnih potencijala prostora lovišta i divljači, kroz druge oblike ove vrste turizma (obilasci lovišta, promatranje divljači, uzgoj za potrebe ugostiteljstva itd.). Lovišta na prostoru Županije, po broju, vrstama i količini divljači, pripadaju krugu najbogatijih na području Republike Hrvatske. Bogatstvo naših lovišta dobro je poznato i lovcima izvan granica naše zemlje, o čemu svjedoči njihov sve veći interes za organizirani dolazak. U cilju razvoja lovnog turizma na području Županije potrebno je obnoviti i izgraditi smještajne kapacitete lovačkih domova i lovačkih kuća. Sukladno navedenoj potrebi, kao i u drugim programima i projektima, Osječko-baranjska županija prepoznala je potencijal i važnost lovstva za bioraznolikost, ali i turizam te kroz financijske potpore daje doprinos razvoju lovstva na ovim prostorima.

Uz gospodarsko značenje, slatkovodno ribarstvo ima veliku ulogu u očuvanju biološke i krajobrazne raznolikosti. Današnja proizvodnja slatkovodnog ribarstva Osječko-baranjske županije nije odraz stvarnih mogućnosti i razvojnih potencijala.

Ukupan turistički prostor Osječko-baranjske županije je destinacija sa značajnim turističkim potencijalima, koje čine prirodne ljepote, arheološki lokaliteti, kulturno-povijesni spomenici, očuvan ruralni prostor, mogućnosti razvoja lova i ribolova, povoljan prometni položaj u odnosu na međunarodne prometne tokove, kao i planirane infrastrukturne zahvate koji će osim gospodarskih, imati i turistička obilježja (izgradnja kanala Dunav-Sava), te laka dostupnost svim turističkim lokalitetima (automobilima, avionom, riječnim putem id.). To su elementi na kojima će se bazirati razvoj turizma na području Županije, ali su i osnove za planirani razvoj turizma na području Općine Viškovci.

PPŽ Osječko-baranjske županije, prostor je označen i kao rekreacijsko područje, što znači da je to ujedno i prostor namijenjen rekreaciji i sportskom ribolovu, kao i drugim oblicima rekreacije vezane za aktivnosti na vodi i uz obale. U tom smislu bi postojeće i nove objekte trebalo aktivirati i privesti takvoj namjeni. Kroz poticanje razvoja seoskog turizma, u turističku valorizaciju treba uključiti i kulturno-povijesne i sakralne građevine i sadržaje, te tradicijsku i folklornu baštinu, kao elemente koji mogu dopuniti turističku ponudu, a u skladu su sa strateškim odrednicama razvoja turizma na razini Države, o sprezi kulture i turizma.

Dakle, na temelju rezultata provedene analize različitih značajki prostora, proizlazi da postoje pretpostavke i resursi koji bi mogli omogućiti razvoj turizma Općine Viškovci. Moguće je zaključiti da nisu učinjeni propusti ili devastacije koje bi onemogućile razvoj. Međutim, postojeće stanje ponude i način upravljanja destinacijom, ne otvara mogućnost ozbiljnom razvoju turizma na ruralnom prostoru koji bi postao značajan čimbenik razvoja ruralnog prostora. Nadalje, postojanje većeg broja nedostataka (negativnosti) koji će, ako se ne sagledaju korektno i ako se ne priđe organiziranom i sustavnom rješavanju istih, u dogledno vrijeme pretvoriti i postojeće pozitivnosti (mogućnosti) u negativne efekte. Prema tome, treba odmah dati odgovor na pitanje kako nedostatke rješavati. Polazeći od identificiranih internih snaga i nedostataka, a vodeći istodobno računa i o eksternim prilikama i prijetnjama s kojima je razvoj turističke djelatnosti povezan, moguće je razlučiti strateške konkurentske prednosti na kojima bi Općina trebala dugoročno izgrađivati svoju turističku budućnost, te sagledati strateške nedostatke čije je utjecaje potrebno eliminirati ili minimalizirati.

13. PLAN PROVEDBE

Cilj je plana provedbe što jasnije i jednostavnije odrediti koje to zadatke treba realizirati, način realizacije, rok i nositelje. Svaka od navedenih mjera mora biti detaljnije sagledana, ocijenjena i ukratko programirana što ne podrazumijeva izradu velikih programa koji bi izazivali dodatne troškove, već bi svaku od mjera trebalo ukratko razraditi s prijedlogom konkretnih aktivnosti.

Tablica 7. Plan provedbe

BR.	MJERA, PROGRAM	Aktivnost (zadatak)	ROK	Inicijativa/ Koordinacija	Realizacija
1	**Lokacija i površina**	Analiza Program	2019.	Općina	Cijelo područje Općine treba urediti prema turističkim standardima, iako treba ostati ruralno
2	**Ljudski resursi**	Analiza Program	2019.	Općina	Obzirom na koncept razvoja manjih objekata ne očekuju se veći problemi
3	**Prirodni resursi**	Analiza Program	2019.	Općina	Treba ih planski valorizirati u turističke svrhe
4	**Kulturno-povijesna baština**	Analiza Program valorizacije	2019.	Općina	Trenutno nije u funkciji turističkog razvoja. Zahtjeva stručno razmatranje i organiziranje
5	**Komunalna infrastruktura**	Analiza Program	2019.	Općina	Ne zadovoljava. Mora pratiti bolje razvoj turizma, jer je taj dio baza razvoja turizma
6	**Infrastruktura**	Program	2019.	Općina	Mora biti osigurana prije iskoraka u razvoju turizma
7	**Društvene djelatnosti Društveni dom Forkuševci**	Program	2019.	Općina	Mora biti u funkciji razvoja turizma. Osmisliti program, izgraditi nove objekte i osuvremeniti postojeće.
8	**Gospodarstvo**	Kontinuirano		Općina	Mora osigurati kompatibilnost u razvoju. Trenutno nije razvijeno i afirmirano.

9	**Razvojno-planska dokumentacija**	Kontinuirano		Općina	Novi koncept razvoja će zahtijevati izmjene nekih planskih dokumenata
10	**Poticajne mjere**	Kontinuirano		Općina	Ukupni poticaji u sadašnjem obliku nisu zadovoljavajući
11	**Ugostiteljsko-turistička ponuda**	Prema konceptu SRT		Općina	Ne postoji u Općini. Treba napraviti veći broj ugostiteljsko-turističkih objekata
12	**Urbano uređenje**	Program	2019. – 2020.	Općina	Uređenje prostora naselja i opremljenost je temeljni element razvoja turizma. Izgradnja suvremenih parkinga
13	**Suradnja-Sustav**	Sporazum	2019.	Općina	Uspostaviti suradnju na principu integralne turističke destinacije.
14	**Promocija i afirmacija novog koncepta razvoja**	Plan aktivnosti	2019.	Općina	Kontinuirana afirmacija i promocija dokle ne bude široko prihvaćena
15	**Šetnice**	Ocjena programa	2019. – 2020.	Općina	Razmotriti mogućnosti, označavanja i uređenja šetnica
16	**Organiziranje umjetničkih kolonija**	Program	2019. – 2020.	Općina	Zahtjeva stručno sagledavanje, organizaciju i vođenje
17	**Cikloturizam**	Program	2019. – 2019.	Općina	Cikloturizam se mora tretirati puno ozbiljnije nego do sada, označavanje, signalizacija
18	**Lovni turizam**	Analiza ocjena	2019. – 2020.	Općina	Lovni turizam je vrlo interesantan ali postojeći oblik treba više marketinški plasirati
19	**Gastronomska ponuda**	Program	Kontinuirano	Općina	Zaslužuje posebno sagledavanje i programiranje. Ne postoji u Općini Viškovci.
20	**ZOO park**	Ocjena i programa	2019. – 2020.	Općina	Koncipirati na bazi autohtonih ili egzotičnih životinja
21	**Male letjelice za turističke obilaske-pista**	Program	2019.	Općina	Planirati izgradnju piste za sportski turizam (laka avijacija)
22	**Formiranje cesta za branje gljiva, ceste meda, ceste vina, sira i**	Program	2019.	Općina	Svaka cesta za sebe može biti „program“, a isto tako mogu biti i povezane međusobno

	sl. Tematske rute				
23	**Trčanje u prirodi, trekking**	Program	2019.	Općina	Planirati sa šetnicama možda biciklističkim stazama, a može se posebno
24	**Kulturni turizam**	Ocjena i program	2019.		Vezano uz obilaske kulturno-povijesnih spomenika, itinereri
25	**Ljetni kampovi - dječje kolonije**	Ocjena i program	2019.	Općina	Vezano za floru i faunu. Edukacija i odmor u prirodi. Dobra lokacija je blizina rijeke
26	**Eko poljoprivreda – uzgoj i prerada domaćih proizvoda**	Program	2019. – 2020.	Općina	Stvoriti poveznicu s tezom o eko-turizmu, inače cijela destinacija mora imati naglasak kao prirodna , ekološka
27	**Izleti**	Program	2019.	Općina	Program izleta je kompleksan posao. Treba programirati zajedno s agencijama tzv. Tematske rute
28	***Merchanding* – izrada manjih tipičnih suvenira**	Ocjena i program	2019. – 2020.	Općina	Suveniri u turističkoj ponudi su nezaobilazni (posebno autohtoni). Treba povezati proizvodnju i plasman
29	**Zabavni park**	Ocjena potrebe	2019. – 2020.	Općina	Razmotriti svrhu i lokaciju (kombinirati s kamp-turističkim naseljem)
30	**Zabava**	Ocjena potrebe	2019.	Općina	Potrebno je detaljnije i stručno koncipirati sustav zabave (vremenski , prostorno)
31	**Posjet muzejima**	Program	2019.	Općina	Zahtjeva stručno sagledavanje, otvaranje, uređenje etnografskog muzeja
32	***wellness, fitness, aerobic, pilates***	Program	2019. – 2020.	Općina	Uz sportski centar , kamp vezivanje i drugih rekreativno-sportskih sadržaja
33	**Otvaranje tipičnih restorana, slastičarnica**	Program	2019. – 2020.	Općina	U okviru programa gastronomije uklopiti i ovakav vid ponude
34	**Otvaranje suvenirnica, manjih butika kao i**	Program	2019. – 2020.	Općina	Povezati program sa izradom suvenira. Problem snabdijevanja

	drugih trgovina uslužnih djelatnosti				turista i uslužnih djelatnosti zahtjeva detaljno tretiranje
35	**Vikendice za najam, izgradnja novih i uređenje postojećih**	Ocjena potrebe	2019. – 2020.	Općina	Programirati u skladu sa konceptom razvoja turizma, te uklapanje u autohtoni identitet i seoski način življenja
36	**Info-punktovi**	Program	2019.	Općina	Kod sagledavanja prometa tretirati i ovakve sadržaje
37	**Kulturni turizam**	Program	2019.	Općina	Analizirati resurse za ovakav vid turizma
38	**Preventivno-zdravstveni turizam**	Program	2019.	Općina	Zdravstveni turizam je veliki izazov, a preventivni je „in" u razvoju
39	**Ribički turizam**	Program	2019	Općina	Osmisliti program i povezati uz Udrugu ribiča. Nadovezati uz gastronomiju.
40	**Događaji i manifestacije**	Program	2019.	Općina	Osmisliti dodatni sustav događaja i manifestacija. Veći marketing
41	**Jahački turizam, škola jahanja**	Program	2019.	Općina	Osmisliti dopunske sadržaje i poboljšati marketing
42	**Poljoprivredno-prehrambeni proizvodi (autoht.), ugostiteljstvo**	Program	2019.	Općina	Proizvodnja autohtonih proizvoda i njihov plasman i uloga u turističkoj ponudi
43	**Turizam na seoskom gospodarstvu**	Prema konceptu	2019.	Općina	Potrebno je poticati ovaj vid turizma te ga spojiti s poljoprivredom (proizvodi)
44	**Poučne eko - staze**	Program	2019.	Općina	Moraju biti dobro osmišljene i organizirane
45	**Sportski turizam**	Analiza i ocjena	2019.	Općina	Sagledati za koji vid sporta postoje uvjeti , proširiti ponudu i marketinški plasirati na domaće i inozemno tržište
46	**Mobilna aplikacija (Tur. vodič općine)**	Program	2019.	Općina	Izraditi
47	**Golf turizam**	Program	2019.	Općina	Izraditi program

48	**Projekt jezero Jošava**	Program	2019.	Općina	Izraditi program (kamp, ribiči, hotel, zabava, ugostiteljski objekti, restoran-brod, splavarenje)
49	**Tenis turizam**	Program	2019.	Općina	Izraditi program (osuvremenjivanje postojećeg stanja, izgradnja dodatnih sadržaja, objekata, veći marketinški plasman)
50	**Kamp-turističko naselje**	Program	2019.	Općina	Izraditi program (kamp, ribiči, hotel, zabava, ugostiteljski objekti, restoran-brod, splavarenje)
51	**Staza za motociklizam**	Program	2019.	Općina	Izraditi program
52	**Istraživački centar**	Program	2019.	Općina	Izraditi program
53	**Eko-etno selo**	Ocjena potrebe	2019.	Općina	Opredijeliti se za neko selo, naselje i razvijati ga u tom pravcu

Izvor: Obrada autora, 2019.

Cilj provedbe navedenog plana mora biti formiranje nove ponude (turističkog proizvoda) kontinentalnog, ruralnog turizma, ali i razvoj turizma lokalnih mjesta vezanih uz Općinu Viškovci, tako da razvoj postane kompatibilan i poticajan.

U tom kontekstu neophodno je dinamično, usklađeno i organizirano realizirati ovaj plan provedbe. Isti će sigurno doživljavati i promjene s obzirom na nivo razvijenosti turizma, a vezano na turističku potražnju koja se brzo mijenja.

SAŽETAK

Strategija razvoja turizma Općine Viškovci do 2021. temeljni je dokument razvoja turizma koji u prvom redu kao dugoročni cilj razvoja turizma ističe blagostanje lokalnog stanovništva i ostvarenje gospodarskog prosperiteta uz maksimalno poštivanje načela održivog razvoja te valorizaciju kulturne baštine i tradicije. Turizam Općine Viškovci do sada nije učinio pomake u razvoju i promociji turizma na svom području. Međutim, suvremeni zahtjevi turističkog tržišta nameću potrebu razvoja uključujući cjelokupnu zajednicu i sve resurse (integrirani razvoj). Dakle, potreban je integrirani sustav razvoja i turističkog upravljanja.Općinu je kao turistički proizvod potrebno izgraditi i repozicionirati na turističkom tržištu. Realizacijom postavljenih strateških ciljeva i ostvarenjem ključnih razvojnih projekata uvest će se turistička ponuda destinacije te povećati atraktivnosti što će rezultirati stvaranjem konkurentne i prepoznatljive destinacije na turističkom tržištu.

Izrada i primjena ove Strategije usmjerena je na pružanje jasne i realne slike o mogućnostima rješavanja temeljnih pitanja turističkog razvoja, pri čemu je poseban naglasak na partnerskom pristupu svih dionika koji sudjeluju u razvoju turizma. (integralni pristup). Strategija treba postati osnovni strateški dokument na području turizma kojim će se pokrenuti novi razvojni ciklus, kao i stvoriti stabilne uvjete za nove investicije u turizmu, te potaknuti involviranje lokalnog stanovništva za nove poduzetničke poduhvate, direktno ili indirektno povezane s turizmom. Turistički sektor na području Općine Viškovci, danas nije razvijen te ne ostvaruje ekonomske učinke. Opće gospodarsko stanje nije zadovoljavajuće. Poradi toga, bez odlaganja treba iskoristi šansu koju pruža razvoj turizma kao opći generator gospodarskog boljitka. Upravo je Strategija turističkog razvoja poduzetnički okvir koji definira najprimjerenija strateška usmjerenja turističkog razvoja koja će potaknuti opći gospodarski prosperitet Općine (sinergijski efekt). Time se stvara osnova i uvjeti za poboljšanje kvalitete života lokalnog stanovništva. Strategija razvoja turizma Općine Viškovci čini uz uvod poglavlja, kroz koja se analiziraju stanja resursa, posebno ponuda i potražnja, te se na kraju predlaže koncepcija razvoja turizma. Integralni pristup kao zakonitost i nit vodilja (koncepcijska postavka), bez čega ne može biti ozbiljnog razvoja destinacije. To najpraktičnije znači da se cijelo područje treba tretirati kao turistička destinacija koja mora djelovati usklađeno na svim područjima (prirodni resursi, povijesno – kulturna baština, infrastruktura, komunalna djelatnost, ukupno gospodarstvo, društvene djelatnosti). Praktično sve djelatnosti, resursi, usluge, cijeli prostor mora biti tretiran „turistički" što do sada nije bilo izraženo. U tom kontekstu valja promatrati utjecaj i usklađenost razvojno-planske dokumentacije, također sustav poticaja. Dosadašnje stanje nije zadovoljavajuće i treba ga mijenjati. Analiza trenutnog stanja pokazuje, promatrajući integralno (usvojen koncept), da se zapravo mora napraviti vrlo ozbiljan iskorak u svim elementima ponude (ljudski resursi, kulturna i povijesna baština, infrastruktura, urbano uređenje, a posebno ugostiteljsko-turistička ponuda i čimbenici koji su dio te ponude kao što su zabava, događaji, izleti, selektivni vidovi turizma itd.). Postojeće stanje potražnje ukazuje na negativnosti u komparaciji s trendovima u turizmu, a u krajnjem slučaju rezultira skromnom potrošnjom posjetitelja, izletnika. Polazeći od sagledavanja stanja, uzeto je u obzir, kao podloga za koncipiranje strategije razvoja još i :

Globalna procjena društveno-ekonomskih kretanja u užem i širem okruženju. Ovo područje sagledavanja ne daje puno nade za dinamičniju stopu rasta i razvoja, što inače ima utjecaj na

turistički razvoj. Tržišno kretanje i *trendovi* u turizmu, te usklađenost ponude otkriva čitav niz nedostataka skoro na svim područjima. Polazeći od rečenog, a posebno promatrajući potencijalne mogućnosti, moguće je konstatirati da prostor Općine koji je turistički nerazvijen, još nije devastiran. S druge strane trendovi u turizmu pokazuju mogućnost ambiciozne postavke razvoja turizma koja bi ubuduće mogla polučiti pozitivne efekte na ukupni boljitak i životni standard mještana.

S toga je predloženo sljedeće:

1. Koncept dinamičnog razvoja s povećanjem smještajnih jedinica, značajno povećanje i poboljšanje ugostiteljske ponude. Također, turistička djelatnost mora pratiti ukupan razvoj (kvantitativno i kvalitativno). Sve rečeno je raščlanjeno i opisano kroz područja „ poboljšanja postojeće ponude" i kroz „ nove proizvode". Ukupno okruženje mora pratiti razvoj ove djelatnosti (integralni pristup). Sve navedeno treba se reflektirati na promjenu strukture gostiju, popunjenost kapaciteta i vansezonalno. Na kraju bi planskog perioda Općina Viškovci kao turistička destinacija ostvarivala veći broj noćenja te značajno povećala potražnju i cijenu noćenja.

2. Povezati program brendiranja destinacije Općine Viškovci koji mora imati sadržajno elemente uravnoteženog i održivog razvoja

- u skladu s prirodom (povratak prirodi)

- poštivanje ekoloških načela

- naglasak na autentičnost (prostor, objekti, hrana, piće, događaji itd.)

3. Upravljanje destinacijom i operativan razvoj

U tom je djelu konkretno predložen model bez kojeg je upitno ostvarenje ove Strategije. Ovo je možda najznačajniji dio Strategije razvoja turizma destinacije Općine Viškovci.

4. I na kraju, s ciljem da se razvoj i funkcioniranje turističke destinacije realizira prema zacrtanoj Strategiji, predložen je ***Plan provedbe*** u kojem je sublimirana koncepcijska postavka, a također su date sve mjere koje treba realizirati. U Planu provedbe su predložene mjere i aktivnosti i dinamika realizacije. Skrećemo pažnju na pristup predloženog Plana aktivnosti u smislu da su date aktivnosti, zadaci s naznakom - sugestijom kako realizirati pojedine aktivnosti. Budući da autori, a i ostali učesnici u izradi ovog programa smatraju da svaku od aktivnosti treba detaljnije sagledati, u većini prijedloga dana je intencija izradi mini programa.

5. Vrijedno bi bilo razmotriti ***mogućnosti direktnog uključivanja i šireg kruga mještana u realizaciji nekih konkretnih projekata*** (smještajni kapaciteti, imovina i sl.) po principu privatno-javnog partnerstva za što postoje konkretni pozitivni primjeri (Vrsar, Bale).

14. IZVORI

DZS, popis stanovništva, 2011.

HGK, http://www.hgk.hr/documents/aktualna-tema-turizam-u-20165899d9633ad81.pdf

http://bookshop.europa.eu/hr/europski-sustav-pokazatelja-za-turizam-pbNB3213182/

http://www.apprrr.hr/arkod-1150.aspx

http://www.mirovinsko.hr HZMO, središnji ured Zagreb.

Master plan razvoja turizma Osječko-baranjske županije

Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, 2018.

Ministarstvo turizam, http://www.mint.hr/default.aspx?id=976

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, http://www.mzoip.hr/doc/elaborat zaštite okolisa_107.pdf

Općina Viškovci- dostupna dokumentacija i web stranice

Operativni plan razvoja cikloturizma Osječko-baranjske županije, Ministarstvo turizma

Prostorni plan uređenja Općine Viškovci (PPUO) i Ciljane izmjene i dopune prostornog plana uređenja Općine Viškovci

Prostorni plan uređenja Osječko – baranjske županije

Strategije razvoja ljudskih potencijala Osječko-baranjske županije 2011. - 2013.

Strategija razvoja turizma Republike Hrvatske do 2020.

Strateški marketinški plan hrvatskog turizma za razdoblje 2014.– 2020.

Strategija razvoja Općine Viškovci za razdoblje 2016.-2020.

Studija tradicijskih poljoprivrednih proizvoda, Projekt: Enhancing the tourism development in the Central Danube cross-border region" - Central Danube Tour, Program: Interreg-IPA CBC Croatia-Serbia 2014-2020

Županijska razvojna strategija Osječko-baranjske županije do 2020. godine

OVAJ PROJEKT SUFINANCIRAN JE SREDSTVIMA EUROPSKE UNIJE

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj

Strategija razvoja turizma
Općine Viškovci
2017.-2021.

PROGRAM RURALNOG RAZVOJA 2014. - 2020

Udio u sufinanciranom dijelu: 85% EU, 15% RH

Europski poljoprivredni fond za ruralni razvoj: Europa ulaže u ruralna područja

ADRIA BONUS D.O.O. POSLOVNO SAVJETOVANJE
PARTIZANSKA 13, 52440 POREČ +385 52 431 566
INFO@ADRIA-BONUS.COM WWW.ADRIA-BONUS.COM

Na temelju članka 35.b. stavka 1. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (Narodne novine br. 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13 i 137/15 i 123/17) i članka 49. stavka 1. Statuta Općine Viškovci (Službeni glasnik Općine Viškovci broj 01/13 i 01/18), Općinsko vijeće Općine Viškovci na svojoj 15. sjednici održanoj dana 10. studenog 2019. godine, donosi

ODLUKU
o usvajanju izvješća o radu Općinskog načelnika za razdoblje 01.01.2019. – 30.06.2019. godine

I.

Usvaja se izvješće o radu Općinskog načelnika za razdoblje 01.01.2019. – 30.06.2019.godine, kako je predloženo.

II.

Izvješće iz točke 1. ove Odluke prilog je ovoj Odluci i čini njezin sastavni dio.

III.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u Službenom glasniku Općine Viškovci.

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA:022-01/19-01/03
URBROJ:2121/10-01-01/19-566
Viškovci, 10. studeni 2019.

PREDSJEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA

Mario Marijanović v.r.

Temeljem članka 111. stavka 3. Zakona o komunalnom gospodarstvu („Narodne novine" br.68/18 i 110/18 – Odluka Ustavnog suda RH) i članka 32. Statuta Općine Viškovci („Službeni glasnik Općine Viškovci", broj 01/13 i 01/18), Općinsko vijeće Općine Viškovci na svojoj 15. sjednici održanoj dana 10. studenog 2019. godine, donosi

PRAVILNIK
o službenoj odori, obući, opremi, službenoj oznaci i iskaznici komunalnih i poljoprivrednih redara

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim pravilnikom propisuje se vrsta, oblik, kroj, rok trajanja i vrijeme nošenja službene odore i obuće komunalnih i poljoprivrednih redara te izgled, način izdavanja i vođenja evidencije i način korištenja službenih oznaka i iskaznice komunalnih i poljoprivrednih redara.

Članak 2.

U odredbama ovog pravilnika, riječi i pojmovni sklopovi koji imaju rodno značenje, bez obzira jesu li u muškom ili ženskom rodu, odnose se na jednak način na muški i ženski rod.

Članak 3.

Komunalni i poljoprivredni redari tijekom radnog vremena obavezni su nositi službenu odoru i obuću s pripadajućim oznakama te moraju imati službenu iskaznicu.

II. VRSTA SLUŽBENE ODORE, OBUĆE I OPREME KOMUNALNIH REDARA I POLJOPRIVREDNIH REDARA

Članak 4.

Službena odora i obuća komunalnih i poljoprivrednih redara je ljetna i zimska. Ljetnu službenu odoru i obuću čine: suknja, hlače ljetne, remen, košulja kratkih rukava, kapa ljetna i cipela niska.

Zimsku službenu odoru i obuću čine: hlače zimske, vesta, jakna za zaštitu od kiše, jakna zimska, košulja dugih rukava, kravata, rukavice, kapa zimska i cipela za zaštitu gležnja.

Ljetna službena odora i obuća nosi se od 1. svibnja do 14. listopada, a zimska službena odora i obuća nosi se od 15. listopada do 30. travnja, osim ako vremenski uvjeti zahtijevaju drugačije, o čemu odlučuje nadređeni rukovoditelj.

Članak 5.

Osim službene odore i obuće navedene u prethodnom članku, sastavni dio opreme komunalnih i poljoprivrednih redara je:

- laptop
- torba

III. OBLIK, KROJ I BOJA SLUŽBENE ODORE I OBUĆE

Članak 6.

Službena odora i obuća komunalnog i poljoprivrednog redara je slijedećeg oblika, kroja i boje:

- Hlače zimske (muške/ženske) su tamno plave boje, klasičnog kroja, s dva koso urezana džepa s prednje strane i jednim ravnim džepom sa zadnje strane. Zatvaraju se patent zatvaračem i dugmetom na pojasnici. Izrađene su od vodootporne tkanine za zaštitu od nevremena s uloškom.
- Hlače ljetne (muške/ženske) su tamno plave boje, klasičnog kroja, s dva koso urezana džepa s prednje strane i jednim ravnim džepom sa zadnje strane. Zatvaraju se patent zatvaračem i dugmetom na pojasnici. Izrađene su od vodootpornog materijala bez uloška.
- Suknja je tamno plave boje, klasičnog kroja dužine do koljena i izrađena od tkanine. Kopča se dugmetom i zatvaračem sa stražnje strane.
- Vesta je tamno plave boje izrađena od minimalno 50% vunene tkanine, visoka kragna sa zatvaračem, pojačana na ramenima i laktu.
- Jakna za zaštitu od kiše je klasičnog kroja, tamno plave boje, izrađena od vodootporne tkanine, stojeća kragna s ukopčanom kapuljačom. Na gornjem dijelu unutarnji džepovi s klapnom, na donjem dijelu dva kosa džepa s klapnom, na duljini rukava guma.
- Jakna zimska je tamno plave boje, dužine $^{3}/_{4}$, izrađena od vodootporne tkanine, s uloškom za zaštitu od nevremena. Jakna zimska je ravnog kroja, okruglog stojećeg ovratnika i zatvara se patent zatvaračem. Na gornjoj lijevoj i desnoj strani nalaze se džepovi s preklopom na kojem je jedan druker na sredini. Na donjoj strani jakne nalaze se dva koso urezana džepa.
- Košulja dugih rukava (muška/ženska) je svjetlo plave boje, klasičnog kroja i blagog ovratnika. Izrađena od najmanje 60% pamuka, a muška i ženska se razlikuju po kopčanju.

- Košulja kratkih rukava (muška/ženska) je klasičnog kroja izrađena od 60% pamuka, svjetlo plave boje. Na gornjoj strani košulje nalaze se dva džepa, a muška i ženska košulja se razlikuju po kopčanju.
- Kravata je klasična i tamno plave boje.
- Rukavice su klasične s umetanjem za pet prstiju, crne boje, vodootporne, s pamučnom podstavom.
- Kapa ljetna je tamno plave boje, izrađena od pamučne tkanine s tvrdim šiltom i podesivom trakom.
- Kapa zimska je tamno plave boje, izrađena od vodootporne tkanine sa zaštitom za uši.
- Cipela niska je crne boje, vodootporna i izrađena od prirodne crne kože.
- Cipela za zaštitu od gležnja je duboka, crne boje, vodootporna, izrađena od prirodne kože i otporna na klizanje.
- Remen za hlače ili suknju je klasičan, crne boje i s metalnom kopčom.
- Torba je od crne kože s držačem za pisaći materijal i dvije petlje za remen i kožni remen za rame.
- Naočale su klasične, crne boje s podesivim držačima, stakla otporna na grebanje i zamagljivanje, protiv UV zračenja.

Članak 7.

Nabavu službene odore, obuće, opreme i oznaka komunalnog i poljoprivrednog redara osigurava Jedinstveni upravni odjel.

Osobi koja se prvi puta raspoređuje na radno mjesto komunalnog i poljoprivrednog redara osigurava se nova odora, obuća i oznake.

Evidenciju o službenoj odori, obući i oznakama vodi Jedinstveni upravni odjel.

IV. OZNAKE KOMUNALNOG I POLJOPRIVREDNOG REDARA

Članak 8.

Oznake komunalnog i poljoprivrednog redara sastoje se od oznake prepoznatljivosti na službenoj odori i oznake prepoznatljivosti na kapi prikazane u Prilogu br. 1. koji je sastavni dio ovog pravilnika.

Članak 9.

Oznaka prepoznatljivosti komunalnog i poljoprivrednog redara nalazi se na lijevom rukavu službene odore, promjera je 60 mm i okruglog oblika. Izrađena je na tamno plavoj podlozi. Opšivena je svijetlo plavim koncem, širine 3 mm. Na gornjem dijelu, u polukrugu, izvezen je natpis „KOMUNALNI i POLJOPRIVREDNI REDAR“ bijelim koncem. Na donjem dijelu, u polukrugu, izvezen je natpis „OPĆINA VIŠKOVCI“ bijelim koncem. U središnjem krugu, izvezen je grb Općine Viškovci koncem u bojama grba.

Oznaka prepoznatljivosti komunalnog redara koja se nalazi na sredini prednjeg dijela kape, promjera je 32 mm i okruglog oblika. Izrađena je na tamno plavoj podlozi. Opšivena je svijetlo plavim koncem, širine 1 mm. Na gornjem dijelu, u polukrugu, izvezen je natpis „KOMUNALNI I POLJOPRIVREDNI REDAR“ bijelim koncem. Na donjem dijelu, u polukrugu, izvezen je natpis „OPĆINA VIŠKOVCI“ bijelim koncem. U središnjem krugu, izvezen je grb Općine Viškovci koncem u bojama grba.

V. SLUŽBENA ISKAZNICA KOMUNALNIH I POLJOPRIVREDNIH REDARA

Članak 10.

Službena iskaznica komunalnog i poljoprivrednog redara (u daljnjem tekstu: iskaznica) izrađuje se na papiru debljine 250 do 300 g/m^2 bijele boje, dimenzija 85x55 mm i zaštićuje se prozirnim plastičnim omotom.

Iskaznica komunalnog redara (Prilog br. 2) sadrži:
na prednjoj strani u lijevom dijelu: grb Republike Hrvatske, natpis „REPUBLIKA HRVATSKA, OSJEČKO – BARANJSKA ŽUPANIJA, OPĆINA VIŠKOVCI“, naziv „SLUŽBENA ISKAZNICA KOMUNALNOG I POLJOPRIVREDNOG REDARA“, ime i prezime, u desnom dijelu mjesto za fotografiju veličine 25x30 mm, ispod fotografije broj iskaznice, u pozadini otisnut je stilizirani grb Općine Viškovci,
na poleđini: tekst o ovlastima nositelja iskaznice „NOSITELJ/ICA OVE ISKAZNICE OVLAŠTEN/A JE U OKVIRU SVOJE NADLEŽNOSTI UTVRĐENE ZAKONOM O KOMUNALNOM GOSPODARSTVU I ODLUKOM O KOMUNALNOM REDU OBAVLJATI NADZOR“, datum izdavanja, mjesto za pečat i potpis pročelnika, u pozadini otisnut je stilizirani grb Općine Viškovci.

VI. ROK TRAJANJA I VRIJEME NOŠENJA SLUŽBENE ODORE

Članak 11.

Svi dijelovi službene odore, obuće, oznaka i opreme komunalnog i poljoprivrednog redara imaju ograničeni rok uporabe.

Rok uporabe pojedinih dijelova službene odore, obuće, oznaka i opreme komunalnog i poljoprivrednog redara s pripadajućim količinama prikazan je u Prilogu br. 3. koji se prilaže uz ovaj pravilnik.

Rokovi uporabe službene odore, obuće, oznaka i opreme komunalnih i poljoprivrednih redara računaju se od dana zaprimanja na korištenje.

Članak 12.

Pojedini dijelovi odore, obuće, opreme i oznaka komunalnog i poljoprivrednog redara mogu se zamijeniti i prije isteka roka propisanog ovim pravilnikom ukoliko su dotrajali ili uništeni tijekom službe.

Uz pisanu izjavu komunalnog i poljoprivrednog redara službena odora, obuća, oprema i oznake mogu se zamijeniti i prije isteka rokova korištenja propisanih ovim pravilnikom, ako su oštećeni ili potpuno uništeni tijekom obavljanja službe.

Zamjenu oštećene ili uništene službene odore, obuće, opreme i oznaka odobrava pročelnik Jedinstvenog upravnog odjela.

Ukoliko je do oštećenja ili potpunog uništenja službene odore, obuće, opreme, oznaka i iskaznice došlo uslijed grube nepažnje službene osobe, oštećena ili uništena odora, obuća, oprema i iskaznica zamijenit će se novom, na trošak komunalnog ili poljoprivrednog redara.

VII. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 13.

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u „Službenom glasniku Općine Viškovci".

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI
OPĆINSKO VIJEĆE

KLASA:363-04/19-01/02
URBROJ:2121/10-01-01/19-570
Viškovci, 10. studeni 2019. godine

PREDSJEDNIK OPĆINSKOG VIJEĆA

Mario Marijanović v.r.

Prilog 1.

KOMUNALNI I POLJOPRIVREDNI REDAR
OPĆINA VIŠKOVCI

KOMUNALNI I POLJOPRIVREDNI REDAR
OPĆINA VIŠKOVCI

Prilog 2.

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
OPĆINA VIŠKOVCI

SLUŽBENA ISKAZNICA
KOMUNALNOG i POLJOPRIVREDNOG
REDARA

Ime
_____

Prezime
_____

Broj iskaznice:
001

Nositelj/ica ove iskaznice ovlašten/a je u okviru svoje nadležnosti utvrđene Zakonom o komunalnom gospodarstvu i Odlukom o komunalnom redu obavljati nadzor

_____ _____

(datum izdavanja isk.) (potpis pročelnika)

Izdaje: *Općina Viškovci*
Sjedište: *Općina Viškovci, Omladinska 23, Viškovci*
Glavni i odgovorni urednik: *Ante Krištić, općinski načelnik Općine Viškovci*
Tisak: *Jedinstveni upravni odjel Općine Viškovci, Omladinska 23*
Broj tiskanih primjeraka: *20*